

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่

นางสาวพลิสสุภา พจนะลาวัฒน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING TO BE ECONOMIC CRIME VICTIMIZATION : A CASE STUDY OF THE
PYRAMID SCHEMES

Miss Phalissupa Photjanalawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Criminology and Criminal Justice
Department of Sociology and Anthropology
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2017
Copyright of Chulalongkorn University

พลีสสุภา พงชนะลาวัลย์ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ :
 ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่ (FACTORS AFFECTING TO BE ECONOMIC CRIME
 VICTIMIZATION : A CASE STUDY OF THE PYRAMID SCHEMES) อ.ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ฐิติยา เพชรมณี, หน้า.

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณี
 แชร์ลูกโซ่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม
 การตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ การศึกษาครั้งนี้
 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้
 แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มผู้ที่ตก
 เป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 396 คน ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรที่
 ศึกษาจำนวน 4 คน คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยตรงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ ผลการศึกษาพบว่า มีแชร์
 ลูกโซ่ในประเทศไทย 3 รูปแบบ คือ 1. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่ใช้วิธีการขายสินค้าและบริการ มี
 ลักษณะชักชวนให้ร่วมเล่นแบบปากต่อปาก เช่น การขายสินค้า การลงทุนแบบต่างๆ 2. รูปแบบแชร์
 ลูกโซ่ที่ใช้วิธีการชักชวนให้มาเป็นสมาชิกจะมีลักษณะเหมือนยุคอดีต แต่เน้นการหาสมาชิกมากกว่า
 การขายสินค้า 3. รูปแบบแชร์ลูกโซ่ที่ใช้วิธีการให้ความรู้และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เน้นการใช้สื่อ
 สังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือหาสมาชิกเข้าร่วม และการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็น
 เหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 11 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม 2) ความเชื่อ 3)
 การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ 4) แบบแผนการดำเนินชีวิต 5) กิจวัตรประจำวัน 6)
 โอกาส 7) การบังคับ 8) การสนับสนุน 9) ความสามารถ 10) ค่านิยม และ 11) เป้าหมาย/
 วัตถุประสงค์ ทั้งหมดส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ
 1) การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับรูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่หลากหลายและซับซ้อน 2) แจ้งต่อ
 เจ้าหน้าที่ทันทีเมื่อประชาชนตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด 3)
 ควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปราบปราม ป้องกัน และแก้ไข
 ปัญหาการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ให้เกิดเป็นรูปธรรม และ 4) ควรแก้ไขบทลงโทษในความผิดเกี่ยวกับ
 แชร์ลูกโซ่ให้รุนแรงขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิด

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2560

5880962024 : MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEYWORDS: VICTIMIZATION / THE PYRAMID SCHEMES / ECONOMIC CRIME

PHALISSUPA PHOTJANALAWAN: FACTORS AFFECTING TO BE ECONOMIC CRIME VICTIMIZATION : A CASE STUDY OF THE PYRAMID SCHEMES. ADVISOR: LECTURER THITIYA PETMUNEE, Ph.D., pp.

The study on “Factors Affecting to Be Economic Crime Victimization: A Case Study of The Pyramid Schemes” aimed to study the pyramid scheme patterns in Thailand, factors affecting behaviors of economic crime victimization, and problem solutions to pyramid scheme victimization. This study was based on both qualitative and quantitative research methods. The quantitative research method was conducted by using the questionnaire to collect the data from 396 pyramid scheme victims who were selected by the purposive sampling. The qualitative research method was conducted by using in-depth interviews with 4 officers with direct duties on pyramid scheme. The results showed that there were 3 pyramid scheme patterns in Thailand, including 1) pyramid scheme that persuaded people by word of mouth to sell goods and services such as sale of goods or various investment types, 2) pyramid scheme persuading people to be the members but it focused on membership acquisition rather than the sale of goods, 3) pyramid scheme providing knowledge and using the social media to acquire the members. From testing the factors affecting behaviors of economic crime victimization, which involved 11 variables comprising: 1) characteristics of crime victims; 2) belief; 3) victimization according to Buddhism principle; 4) living pattern; 5) daily activities; 6) opportunities; 7) forcing; 8) support; 9) ability; 10) social value; and 11) objective/purpose, it was found that all such variables affected the behaviors of economic crime victimization. The problem solutions were: 1) to educate the public about various complicated pyramid scheme patterns; 2) to report the authorities immediately when anyone becomes the pyramid scheme victim to get some help as quickly as possible; 3) to integrate all related authorities for good and tangible cooperation in the suppression, prevention and solution of pyramid scheme victimization; and 4) to amend the law by adding more severe penalties relating to pyramid scheme to prevent this kind of offense.

Department: Sociology and Anthropology Student's Signature .....

Field of Study: Criminology and Criminal Justice Advisor's Signature .....

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ฐิติยา เพชร มุณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้แนวทาง คำแนะนำ ในการทำวิจัย รวมทั้งคอยผลักดัน ให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนนทิพย์ จิตสว่าง ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ที่ ให้ความใส่ใจ คอยสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ดร.กมล สุปรียสุนทร กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียเวลาอันมีค่าเป็น กรรมการวิทยานิพนธ์ และให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามทั้ง 396 ท่าน และเจ้าหน้าที่ที่ ปฏิบัติงานโดยตรงเกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่ทั้ง 4 ท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือใน การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ทั้งป.โท รุ่น 1 และพี่ ป.เอก รุ่น 1 สาขาอาชญาวิทยาและงาน ยุติธรรมทุกท่านที่คอยห่วงใยสอบถามกันอย่างสม่ำเสมอ ขอบคุณน้องมินท์ พี่ทิพย์ พี่ภา และพี่ๆ เจ้าหน้าที่คณะรัฐศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณลุงต๋ม ที่เป็นผู้อุปการะคุณเด็กคนนี้เสมอมา ให้กำลังใจอย่าง สม่าเสมอพระคุณของท่านทดแทนยังงี้ก็ไม่หมด ขอกราบขอบพระคุณค่ะ

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ชาว รพม. ทุกคนที่คอยส่งกำลังใจให้อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะยาม ทุกข์ ยามสุข ขอขอบคุณพี่แนน พี่ตอง บั้ง กิ่ง และพี่ๆ น้องๆ ทุกคนมากๆ ค่ะ

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณครอบครัวพจนะลาวัลย์ ทั้งคุณย่า คุณพ่อ คุณแม่ คุณลุง คุณ ป้า คุณอา และน้องสาวที่คอยดูแล เอาใจใส่ สนับสนุนกำลังใจ และคอยเป็นกำลังใจที่ดีเสมอ มา จนทำให้เราสามารถเข้ามาศึกษาในรั้วจามจุรีได้อย่างที่ตั้งใจไว้ ถ้าไม่มีทุกคนก็ไม่มีเราในวันนี้ ขอขอบพระคุณค่ะ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำถามวิจัย.....	6
3. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
4. สมมติฐานการวิจัย.....	6
5. ขอบเขตการวิจัย.....	6
6. นิยามศัพท์.....	7
6.1 นิยามศัพท์ทั่วไป.....	7
6.2 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	8
บทที่ 2	12
แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime)	13
1.1 ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	13
1.2 ชนิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Varieties of Economic Crime)	14
1.3 สาเหตุการเกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	17
1.4 ผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	20

1.5 การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	21
1.6 การป้องกันอาชญากรรมเศรษฐกิจ.....	23
2. แนวคิดและทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม.....	25
2.1 แนวคิดเหยื่ออาชญากรรม.....	25
2.2 สาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม.....	25
2.3 ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Theories of Victimization).....	27
2.4 การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม.....	29
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกระทำผิด.....	31
3.1 แนวคิดการกระทำผิดมิติทางเศรษฐศาสตร์.....	31
3.2 ทฤษฎีอาชญาวิทยาตามแนวพุทธ (Buddhism Criminology Theory).....	34
4. แนวคิดพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์.....	36
4.1 แนวคิดพฤติกรรมของมนุษย์.....	36
4.2 แนวคิดการตัดสินใจของมนุษย์.....	37
4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ.....	39
5. แนวคิดเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่.....	41
5.1 ความหมายของการเล่นแชร์.....	41
5.2 รูปแบบของการเล่นแชร์.....	42
5.3 ความหมายของแชร์ลูกโซ่.....	44
5.4 รูปแบบของแชร์ลูกโซ่.....	45
5.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่และปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย.....	49
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
บทที่ 3.....	56

ระเบียบวิธีวิจัย	56
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	56
2. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
4. การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล	59
5. จริยธรรมในการวิจัย.....	61
บทที่ 4	63
ผลการศึกษา	63
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านภูมิหลัง.....	63
ส่วนที่ 2 ความรู้ ประสบการณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่.....	68
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่.....	75
ส่วนที่ 4 การพิสูจน์สมมติฐานการศึกษา.....	87
ส่วนที่ 5 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	149
ส่วนที่ 6 การอภิปรายผล	161
บทที่ 5	171
บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	171
บทสรุป.....	171
ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข	179
ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขเชิงปฏิบัติการ	179
ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขเชิงนโยบาย.....	182
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	182
.....	183
รายการอ้างอิง	183

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 203

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ความแตกต่างระหว่างธุรกิจขายตรงกับการเล่นแชร์ลูกโซ่	3
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านภูมิหลัง	64
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้ในแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ	68
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ	70
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ	73
ตารางที่ 6	แสดงค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านการ..	75
ตารางที่ 7	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้าน	76
ตารางที่ 8	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านความเชื่อ	77
ตารางที่ 9	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านค่านิยม	78
ตารางที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านการบังคับ	79
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านโอกาส	80
ตารางที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านความสามารถ	81
ตารางที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านการสนับสนุน	82
ตารางที่ 14	แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในภาพรวม	83
ตารางที่ 15	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้าน... ..	83
ตารางที่ 16	แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านการ	84

ตารางที่ 64 แสดงความสัมพันธ์ของระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่กับการตกเป็นเหยื่อ	132
ตารางที่ 65 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตในภาพรวมกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่	133
ตารางที่ 66 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเสี่ยงโชคกับการตก	134
ตารางที่ 67 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการลงทุนกับการตกเป็น	135
ตารางที่ 68 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเข้าร่วมกลุ่ม/เครือข่าย	136
ตารางที่ 69 แสดงความสัมพันธ์กิจกรรมประจำวันในภาพรวมกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่	137
ตารางที่ 70 แสดงความสัมพันธ์กิจกรรมประจำวันเรื่องการรับสื่อในเรื่องแชร์ลูกโซ่กับการตกเป็นเหยื่อ	138
ตารางที่ 71 แสดงความสัมพันธ์กิจกรรมประจำวันเรื่องการเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำกับการ	139
ตารางที่ 72 แสดงความสัมพันธ์กิจกรรมประจำวันเรื่องการตัดสินใจเพียงลำพังโดยไม่ได้ปรึกษา.....	140
ตารางที่ 73 แสดงความสัมพันธ์กิจกรรมประจำวันเรื่องความถี่ในการชักชวนโดยกลุ่ม/เครือข่ายกับ	141
ตารางที่ 74 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธในภาพรวม	142
ตารางที่ 75 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านความโลภ.....	143
ตารางที่ 76 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการคบค้าสมาคมกับ	144
ตารางที่ 77 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการหลงเชื่อผู้ที่มา	145
ตารางที่ 78 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการหลอกลวงการ	146
ตารางที่ 79 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน	147

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรม เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมซึ่งเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวยให้ผู้กระทำผิดตัดสินใจลงมือก่ออาชญากรรม ปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ในสังคมต้องคอยสอดส่องและพึงระวังตลอดเวลา อีกทั้งในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของสังคมโลกทำให้รูปแบบการเกิดอาชญากรรมเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย มีวิธีการกระทำความผิดที่ซับซ้อน โดยนำเอาลักษณะของการประกอบธุรกิจ หรือเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ มาผสมผสานกับการกระทำ ความผิดเพิ่มมากขึ้น ทำให้ยากต่อการบังคับใช้กฎหมาย และในบางครั้งมีการดำเนินการเป็นเครือข่าย เกี่ยวข้องกันหลายๆ ด้าน นำไปสู่รูปแบบของอาชญากรรมข้ามชาติและมีหลายลักษณะที่คาบเกี่ยวกับ อาชญากรรมเศรษฐกิจ เป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง รวมถึงมีผู้ ที่ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะเป็นอาชญากรรมที่ไม่ส่งผล ต่อการบาดเจ็บหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตเหมือนอาชญากรรมพื้นฐาน แต่ส่งผลกระทบต่อระบบ เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เราจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า “อาชญากรรมเศรษฐกิจ” กำลังเป็นภัยคุกคามสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

อาชญากรรมเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบและความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ในรูปแบบหนึ่ง คือ การเล่นแชร์ที่มีประวัติความเป็นมาและพัฒนาการในสังคมไทยมานานับร้อยปีก่อน จะมีการจัดตั้งสถาบันการเงินอย่างเช่นปัจจุบัน แม้ว่าการเล่นแชร์จะไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่ด้วยในสถานการณ์ปัจจุบันการพัฒนาทางเศรษฐกิจของโลกส่งผลให้รูปแบบการเล่นแชร์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น ผู้กระทำผิดหรือตัว อาชญากรที่ก่ออาชญากรรมประเภทนี้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญเป็นอย่างมาก เช่น การเล่นแชร์ ลูกโซ่ การเล่นแชร์ปิรามิด ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความ มั่นคงของชาติ รวมทั้งนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมข้ามชาติในที่สุด

วีระพงษ์ บุญโญภาส (2549) กล่าวว่า การเล่นแชร์ไม่ว่าจะเป็นการเล่นประเภทใดๆก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติหากไร้การกำหนดมาตรการขึ้นมาควบคุม ก็สามารถทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาการฉ้อโกง หลอกหลวง และอาชญากรรมทางธุรกิจอื่นๆ ดังนั้น ภาครัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 เพื่อกำหนดมาตรการการควบคุมการเล่นแชร์ภายในกลุ่มบุคคล โดยอนุญาตให้บุคคลธรรมดาสามารถเล่นแชร์ได้ แต่ไม่อนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายวงแชร์ เพราะกลุ่มนิติบุคคลมีลักษณะการทำธุรกรรมคล้ายสถาบันทางการเงินหรือธนาคาร ซึ่งหากไม่มีการควบคุมแล้วจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างร้ายแรง

ผลจากการที่ภาครัฐเข้ามาควบคุมการเล่นแชร์ จึงทำให้กลุ่มอาชญากรเหล่านี้ เริ่มพัฒนารูปแบบการเล่นแชร์ให้มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เพิ่มกลวิธีในการหลอกหลวงให้ประชาชนหลงเชื่อตามคำโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ถึงผลตอบแทนที่จะได้รับจากการร่วมลงทุน เช่น การพัฒนาจากธุรกิจขายตรงเป็นแชร์ลูกโซ่ เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เป็นการทำผิดตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 ซึ่งผลจากการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเล่นแชร์ลักษณะดังกล่าว ทำให้ภาครัฐต้องนำกฎหมายต่างๆ มาบังคับใช้เพิ่มเติม เช่น พระราชกำหนดการกักเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายฉบับอื่นๆ เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการเล่นแชร์ในรูปแบบต่างๆ

จากข้อมูลสถิติของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) พบว่า คดีพิเศษที่เกี่ยวกับการกักเงินที่เป็น การฉ้อโกงประชาชนและร่วมกันฉ้อโกงประชาชน ตั้งแต่ปี 2547 – เดือนมีนาคม 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 129 คดี มูลค่าความเสียหาย รวมทั้งสิ้น 25,761,659,839 บาท มีประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ขยายเป็นวงกว้าง ไปทุกอาชีพทั้ง ข้าราชการ รับจ้างทั่วไป นักวิชาการ แพทย์ วิศวกร หรือแม้กระทั่ง นักบิน มูลค่าความเสียหายมากขึ้นอยู่กับเงินที่ลงทุนไป (มติชนออนไลน์, 2560) นอกจากนี้ จำนวนประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จากสถิติของสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทยที่ได้รับการแจ้งจากประชาชนผู้เสียหายพบว่า ในระยะปี 2557 – 2559 มีผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่ออกมาเปิดเผย และดำเนินการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีจำนวน 40,000 คน ซึ่งทางสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทยได้กล่าวว่า ยังมีผู้ตกเป็นเหยื่ออีกจำนวนมากที่ยังไม่ออกแสดงตัว หรือแจ้งความเพื่อดำเนินคดี (สามารถ เจนชัยจิตรวนิช, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2560)

จากสถิติที่นำเสนอข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะของการเล่นแชร์ลูกโซ่มีความคล้ายคลึงกับธุรกิจการขายตรงเป็นอย่างมาก จึงอาจจะเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ประชาชนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างธุรกิจขายตรงกับแชร์ลูกโซ่ จนนำไปสู่การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ในที่สุด

ตารางที่ 1 ความแตกต่างระหว่างธุรกิจขายตรงกับการเล่นแชร์ลูกโซ่

ขายตรง	แชร์ลูกโซ่
จดทะเบียนที่ สคบ. และต้องนำเสนอแผนธุรกิจ	ไม่มีการจดทะเบียน
ไม่บังคับ/ไม่มีเงื่อนไขให้สมาชิกซื้อสินค้า	บังคับสมาชิกให้ซื้อสินค้า
สมาชิกนำสินค้าไปเสนอขายผู้บริโภคโดยตรง	ไม่เน้นขายสินค้าแต่มุ่งเน้นให้ไปชักชวนบุคคลอื่นมาร่วมเครือข่าย
ผลตอบแทนหลักเป็นรายได้จากการขายสินค้า	รายได้มาจากสมาชิกที่เข้าร่วม
สินค้ามีคุณภาพสูง ผ่านการตรวจสอบ	ราคาสินค้าสูง คุณภาพต่ำ ใช้โฆษณาอวดอ้างเกินจริง
สามารถคืนสินค้าได้ตามเงื่อนไข	มักไม่รับคืนสินค้า
ผู้บริโภคมีสิทธิยกเลิกสัญญาโดยส่งหนังสือแสดงเจตนาภายใน 7 วันจากวันที่ได้รับสินค้าหรือบริการ	การซื้อสินค้าของสมาชิก เป็นการซื้อตามเงื่อนไข เพื่อหวังผลประโยชน์ จึงไม่ได้เป็นไปตามกฎหมายขายตรง

แม้ว่าการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการเล่นแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทยอาจจะมีจำนวนไม่มากเท่ากับผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในประเภทอื่นๆ แต่อาชญากรรมประเภทนี้ได้ก่อความเสียหายและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งสิ่งสำคัญที่ทำให้การตกเป็นเหยื่อของการเล่นแชร์ลูกโซ่ยังคงมีให้พบเห็นอยู่ในปัจจุบันและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ เกิดจากการที่ประชาชนจำนวนมากหลงเชื่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของกลุ่มอาชญากรประเภทนี้ การขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย การขาดประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์

ลูกโซ่ให้ประชาชนทั่วไปและผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ทราบอย่างทั่วถึง ถือได้ว่าเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้แชร์ลูกโซ่แพร่ระบาดในสังคมไทย

ดังจะเห็นได้จากกรณีแชร์ลูกโซ่ยูฟันที่เป็นข่าวโด่งดัง ที่หลอกลวงประชาชนให้ตกเป็นเหยื่อโดยใช้วิธีการและรูปแบบต่างๆ โฆษณาและโน้มน้าวประชาชนให้หลงเชื่อ จนนำเงินมาร่วมลงทุนและจ่ายผลตอบแทนในจำนวนที่สูงมาก หากสามารถหาสมาชิกมาเข้าร่วมเป็นเครือข่ายได้ สำหรับพฤติกรรมเครือข่ายแชร์ลูกโซ่ยูฟันจะมีลักษณะแนวโน้มนำไปในรูปแบบการชักชวนให้ประชาชนทั่วไปนำเงินมาลงทุนในจำนวนที่สูง โดยโฆษณาชักชวนวิธีการลงทุนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาชักชวน อาทิ ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ต้องขายสินค้า ไม่ต้องรักษายอด ไม่ใช่ธุรกิจขายตรง เป็นต้น สำหรับรูปแบบการชักชวนให้นำเงินมาลงทุนมี 5 ระดับหรือ 5 ตำแหน่ง คือ ระดับ 1 ดาว 500 ดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นเงินไทย 17,500 บาท ระดับ 2 ดาว 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินไทย 35,000 บาท ระดับ 3 ดาว 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นเงินไทย 175,000 บาท ระดับ 4 ดาว 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นเงินไทย 350,000 บาท และระดับ 5 ดาว 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นเงินไทย 1,750,000 บาท

อีกแนวทางคือ การชักชวนบุคคลทั่วไปให้นำเงินมาลงทุน สามารถสมัครร่วมลงทุนกับบริษัทฯ ได้ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการสมัครแบบเน้นชื่อ U – TOKEN (สกุลเงินสมมติที่ไม่มีอยู่จริง) หรือรูปแบบที่ 2 เป็นการสมัครแบบเน้นซื้อสินค้า เมื่อสมัครสมาชิกตามตำแหน่ง 5 ตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น สมาชิกจะได้คะแนน S POINT และ P POINT ใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้า (S POINT) หรือสำหรับใช้แลกสินค้าฟรี (P POINT) เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำการสืบสวนแล้วพบว่า การดำเนินธุรกิจของบริษัท ยูฟันฯ จะมีแม่ทีมหรือแกนนำชักชวนให้เข้ามาร่วมลงทุนแต่ไม่ได้มีการขายสินค้าตามที่บริษัทฯ ได้แจ้งจดทะเบียนขายตรงไว้ โดยจะมุ่งเน้นเฉพาะแผนการพัฒนาการตลาดแบบขยายทีม หรือการหาสมาชิกเพิ่มเท่านั้น และพูดถึงเรื่องผลตอบแทนที่สูง เป็นรถยนต์ หรือทองคำแท่ง เมื่อสามารถหาสมาชิกรายใหม่เพิ่มเข้ามาได้ ทำให้ผลตอบแทนที่บริษัทนำมาจ่ายให้แก่สมาชิกก็คือเงินของสมาชิกรายใหม่ ที่นำมาจ่ายหมุนเวียนให้กับสมาชิกรายเก่านั่นเอง (ไทยรัฐออนไลน์, 2558)

เมื่อได้มีการจับกุมและดำเนินคดีกับบริษัท ยูฟันฯ แล้ว ศาลได้พิพากษาคดีที่บริษัท ยูเทรตตั้งจำกัด หรือที่รู้จักกันในนาม “แชร์ลูกโซ่ยูฟัน” ในความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 พ.ร.บ.ขายตรงและการตลาดแบบขายตรง พ.ศ. 2545 พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็น

การฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา โดยให้บริษัท ยูเทรตดิ่ง จำกัด จ่ายค่าปรับจำนวน 1,225 ล้านบาท ศาลได้พิพากษาจำคุกจำเลย 22 คน และขอให้จำเลยคืนเงินชดใช้แก่ผู้เสียหายจำนวน 2,451 คน รวมเป็นเงิน 351,556,314 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี จากกรณีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ามีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่เป็นจำนวนมาก สร้างความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ (ไทยพีบีเอส, 2560)

นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของแชร์ลูกโซ่ยังไม่หยุดยั้ง โดยในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น และมีจำนวนผู้ที่หลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อในการหลอกลวงหลายพันคน ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีกกรณีหนึ่งโดยเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560 ที่ผ่านมาซึ่งส่งผลกระทบต่อ และสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง คือ แชร์ลูกโซ่ชินแสโซกุน โดยเริ่มต้นจาก บริษัท เวิร์ท เอฟเวอร์ ประกาศชักชวนสมาชิกทัวร์ญี่ปุ่นในราคาคนละประมาณ 15,000 - 20,000 บาท พัก 5 คืน อ้างว่าใช้เครื่องเช่าเหมาลำและผู้โดยสารไม่เต็ม จึงมาขายทัวร์ราคาถูก ทำให้มีผู้หลงเชื่อจำนวนมาก โดยตั้งแต่เย็นวัน 11 เม.ย. ที่นัดเดินทาง มีลูกทัวร์จากจังหวัดต่างๆ ไปรอขึ้นเครื่องบินที่สนามบินสุวรรณภูมินับพันคน แต่เวลาผ่านไปจนถึงค่ำก็ไม่มีวิหว่าว่าจะได้เดินทาง สถานการณ์เริ่มโกลาหล เนื่องจากมีการตรวจสอบพบว่าผู้จะเดินทางทุกคนไม่มีชื่อในรายชื่อผู้โดยสาร อีกทั้งประธานกรรมการบริษัท เวิร์ท เอฟเวอร์ ที่ใช้ชื่อว่า พลสิษฐ์ อริญญ์ลาภิศ หรือชินแสโซกุน และทีมงานหายตัวไป

อย่างไรก็ตาม เวลา 22.30 น. มีการแพร่คลิปเสียงผู้อ้างตัวเป็นชินแสโซกุน แจ้งว่าไม่ได้ทิ้งลูกทัวร์ และตั้งใจจะมาพบ แต่เนื่องจากผู้โดยสารรวมตัวกันไปแจ้งความ หรือรวบรวมรายชื่อต่างๆ ทำให้ปัญหาบานปลาย เกิดเป็นความวุ่นวายขึ้น ส่งผลกระทบต่อให้เครื่องบินเช่าเหมาลำที่จะเดินทางมาจากประเทศญี่ปุ่นไม่สามารถเดินทางมาลงจอดที่สนามบินสุวรรณภูมิได้ หรือถ้ามารับได้ก็จะไม่สามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ประเทศญี่ปุ่นได้ จึงขอยกเลิกโปรแกรมทัวร์วันที่ 11 และ 12 เมษายนนี้ไปก่อน และขอให้ผู้โดยสารทุกคนสลายตัว หากใครที่ไม่ต้องการลงทุนธุรกิจดังกล่าวให้แจ้งชื่อกับบริษัท ซึ่งจะเคลียร์ค่าใช้จ่ายให้ภายใน 3 วัน เมื่อทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมพบว่า การขายทัวร์ไปเที่ยวญี่ปุ่นในวันที่ 11 - 16 เม.ย. นี้ เป็นการหลอกลวง เนื่องจากการขายทัวร์ในราคาถูก ผ่านการสมัครสมาชิกซื้ออาหารเสริมจำนวน 9,730 บาท รวมถึงเมื่อตรวจเช็คเที่ยวบินที่อ้างว่าเช่าเหมาลำจำนวน 6 ลำ ก็ไม่มีเที่ยวบิน ดังนั้นจึงขอให้ประชาชนที่ซื้อทัวร์ไปญี่ปุ่นกับ

บริษัทขายตรงดังกล่าว เข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจในพื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่ ส่วนที่กรุงเทพฯ ให้แจ้งความที่กองปราบปราม เพื่อนำตัวเจ้าของบริษัทขายตรงมาดำเนินคดี (ไทยโพสต์, 2560)

จากสถานการณ์ที่ได้กล่าวในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และต้องการศึกษารูปแบบการเล่นแชร์ลูกโซ่ ว่ามีรูปแบบอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาถึงปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ รวมทั้งศึกษาแนวทางการแก้ไขมิให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ได้อย่างไรบ้าง

2. คำถามวิจัย

อาชญากรรมเศรษฐกิจประเภทแชร์ลูกโซ่มีรูปแบบอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ เพื่อที่จะนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษารูปแบบแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย
- 3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่
- 3.3 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

4. สมมติฐานการวิจัย

- 4.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่แตกต่างกัน
- 4.2 ปัจจัยด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่
- 4.3 ปัจจัยด้านลักษณะของเหยื่อ, ปัจจัยด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต, ปัจจัยด้านกิจวัตรประจำวัน และปัจจัยด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธมิตมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ มุ่งศึกษารูปแบบแชร์ลูกโซ่ว่ามีรูปแบบใดบ้างในประเทศไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยแบ่งขอบเขตการศึกษาตามพื้นที่ ศึกษาจากประชาชนทั่วไปที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่เข้ามาแจ้งความในกรุงเทพมหานครในช่วงเวลาระหว่างปี 2556 – 2560

6. นิยามศัพท์

6.1 นิยามศัพท์ทั่วไป

การตกเป็นเหยื่อ หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้รับอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ หรือได้รับความเสียหายทางทรัพย์สินต่างๆ โดยได้รับผลกระทบจากการประกอบอาชญากรรม ซึ่งเกิดจากผู้กระทำผิดได้มีแรงจูงใจ โอกาสประจวบเหมาะ และเหยื่อขาดผู้ดูแลที่มีความสามารถจึงทำให้ตกเป็นเป้าหมายของผู้กระทำผิด หรือเรียกอีกอย่างว่า “การตกเป็นเหยื่อ” ในที่นี้หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเล่นแชร์ลูกโซ่

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง การกระทำผิดต่อกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ โดยที่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้ ซึ่งรูปแบบการกระทำผิดมักจะเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น การฉ้อโกง การฟอกเงิน เป็นต้น ในที่นี้หมายถึง การเล่นแชร์ลูกโซ่ เป็นประเภทหนึ่งของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

แชร์ลูกโซ่ หมายถึง การจัดตั้งวงแชร์ด้วยวิธีการลงทุนด้วยการสมัครสมาชิกโดยจะมีผู้ทำหน้าที่หลอกลวงแสดงให้ผู้ที่มาร่วมเล่นแชร์นั้นเห็นถึงผลตอบแทนที่สูงมากเมื่อเทียบกับเงินที่ต้องลงทุน จึงทำให้มีผู้หลงเชื่อและนำเงินไปร่วมลงทุนด้วย โดยอาจจะเริ่มจากการชักชวนเข้ามาลงทุนเพื่อขยายธุรกิจให้กว้างขวางและใหญ่โต และสร้างเครือข่ายจากการชักชวนให้มาเป็นสมาชิก โดยนำเงินที่ได้จากการชักชวนให้เข้ามาเป็นสมาชิกมาจ่ายให้กับผู้ที่ถูกชักชวนเข้ามาให้เป็นสมาชิกรายใหม่ๆ ซึ่งการกระทำในลักษณะนี้เรียกว่า “การฉ้อโกง” ถือเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.การเล่นแชร์พ.ศ. 2534

รูปแบบแชร์ลูกโซ่ หมายถึง ลักษณะของแชร์ที่มีวัตถุประสงค์ในการเล่นแบบผิดกฎหมาย โดยตั้งวงแชร์ขึ้นมาเพื่อทำการหลอกลวง ฉ้อโกง แล้วนำเงินที่ได้ไปประกอบธุรกิจผิดกฎหมายต่อไป โดยรูปแบบของแชร์ลูกโซ่อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ 1) แบ่งตามลักษณะของผู้กระทำผิด มี 2 รูปแบบ และ 2) แบ่งตามลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมี 6 รูปแบบ ดังนี้ 1. การแอบอ้างชื่อผู้มีอิทธิพล 2. การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการหลอกลวง 3. การให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดึงดูด 4. การระดมทุนเพื่อจัดตั้งบริษัทเข้าตลาดหลักทรัพย์ 5. การขายสินค้าและผลิตภัณฑ์อวดอ้างสรรพคุณเกินความจริง และ 6. การใช้ความเชื่อและศรัทธาเป็นเครื่องมือในการหลอกลวง

ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง รูปแบบการเกิดอาชญากรรมของเหยื่อที่ได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือได้รับความเสียหายจากการประกอบอาชญากรรม ซึ่งลักษณะของเหยื่ออาชญากรรมสามารถแบ่งได้ตามการเกิดของอาชญากรรม เช่น การตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์จะมีลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม เช่น เหยื่อที่อ่อนแอทางชีวภาพ คือ เหยื่อที่ง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น เด็ก ผู้หญิง คนชรา เป็นต้น

6.2 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม หมายถึง ปัจจัยหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านการตัดสินใจ และปัจจัยด้านการตกเป็นเหยื่อ สามารถอธิบายได้ดังนี้

- **ปัจจัยด้านภูมิหลัง**

- เพศ หมายถึง เพศของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยแบ่งออกได้เป็น 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง
- อายุ หมายถึง ช่วงอายุของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยแบ่งช่วงอายุได้ 5 ช่วง ดังนี้ อายุ 20 – 30 ปี, อายุ 31 – 40 ปี, 41 – 50 ปี, 51 – 60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป
- ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยแบ่งระดับการศึกษาเป็น 7 ระดับดังนี้ ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปริญญาตรี, ปริญญาโท, ปริญญาเอก และอื่นๆ
- อาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยแบ่งอาชีพได้ดังนี้ นักเรียน/นักศึกษา, ข้าราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัทเอกชน, เกษตรกร, แม่บ้าน, ข้าราชการบำนาญ และอื่นๆ
- รายได้ หมายถึง รายได้ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ช่วงดังนี้ ต่ำกว่า 5,000 บาท, 5,001 – 10,000 บาท, 10,001 – 20,000 บาท, 20,001 – 30,000 บาท, 30,001 – 40,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาท

- **ปัจจัยด้านการตัดสินใจ** เช่น เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ความเชื่อ ค่านิยม ค่านิยม และธรรมเนียม การคาดหวัง ข้อผูกพัน การบังคับ โอกาส ความสามารถ การสนับสนุน

- เป้าหมาย หมายถึง ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น เหยื่อจะต้องมีการกำหนด เป้าประสงค์ไว้ก่อนล่วงหน้า และพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ นั้นๆ ซึ่งผู้ตกเป็นเหยื่อมักจะมีแรงจูงใจหรือเป้าหมายตั้งไว้อยู่แล้ว เช่น การมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเล่นแชร์ เมื่อมีผู้มาชักชวนให้ร่วมเล่นหรือร่วมลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่เหยื่อได้ตั้งเอาไว้ และเพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมายเหยื่อจึงตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ และตกเป็นเหยื่อในที่สุด

- ความเชื่อ เกิดจากความคิด ความรู้ในเรื่องนั้นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการเลือกการกระทำทางสังคม โดยมากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมักจะเป็นเหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ ได้รับอิทธิพลทางความคิด ความเชื่อที่ส่งผลต่อการตัดสินใจจึงทำให้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อได้ง่ายกว่า

- ค่านิยม คือสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง ค่านิยมนั้นเป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่าง เป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดี เห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของคนที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่มีความเชื่อว่า การเล่นแชร์เป็นการลงทุนที่ใช้เงินจำนวนไม่มากแต่ได้รับผลตอบแทนที่มากกว่าที่ลงทุนไป จึงทำให้แนวคิดเรื่องการเล่นแชร์เป็นค่านิยมของคนไทยที่อยากร่ำรวย อยากได้ผลประโยชน์จากการลงทุน จึงเป็นตัวช่วยในการที่เหยื่อจะตัดสินใจในการเล่นแชร์ลูกโซ่ และตกเป็นเหยื่อในที่สุด

- การบังคับ คือ ตัวที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำการตัดสินใจได้เร็วขึ้น เมื่อเหยื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ถูกบังคับ โดยผู้กระทำผิดได้อาศัยช่องว่างดังกล่าว เป็นตัวกระตุ้นให้เหยื่อรีบตัดสินใจได้เร็วขึ้น เช่น การโฆษณาหรือชักชวนให้มาลงทุนร่วมกัน ยิ่งเร็ว ยิ่งได้ผลตอบแทนเร็วขึ้น ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า เหยื่อจะถูกบังคับให้ร่วมเล่นแชร์ด้วยการถูกกระตุ้นให้รีบตัดสินใจ

- โอกาส เป็นความคิดของเหยื่อที่เชื่อว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ ซึ่งโอกาสของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะมาจากกิจวัตรประจำวันของตนเอง และมีแนวคิดในการดำเนินชีวิต เช่น ชอบการเสี่ยงภัย การลงทุนต่างๆ เป็นต้น สำหรับผู้ที่มีโอกาสตกเป็นเหยื่อได้ง่าย ต้องมีสถานการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวย เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งเป็นช่องทางที่จะนำไปสู่การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย

- ความสามารถ การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตนเองซึ่งจะก่อให้เกิด ผลสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ได้ ต้องตระหนักถึงความสามารถนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม คือ

เริ่มจากตกเป็นเหยื่อจากการพูดชักชวน โน้มน้าวของผู้กระทำผิดให้ร่วมลงทุน ร่วมสมัครเป็นสมาชิก และจะได้รับผลตอบแทนอะไรบ้าง จากนั้นเมื่อเหยื่อหลงเชื่อแล้ว ก็จะได้รับคำโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ชักชวนผู้อื่น เครือญาติ เข้ามาร่วมเป็นสมาชิก หากเหยื่อคนใดรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการโน้มน้าวใจ สามารถชักชวนให้เขามาร่วมเครือข่ายได้ ก็จะดำเนินการใช้ความสามารถดังกล่าว ชักชวน หวานล่อมให้ผู้อื่นคล้อยตาม และตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนในที่สุด ซึ่งถือได้ว่าเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้นอกจากจะเป็นผู้กระทำผิดแล้ว ยังตกเป็นเหยื่อของการเล่นแชร์ลูกโซ่อีกด้วย

- การสนับสนุน คือ สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากคนอื่นๆ เช่น ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อก็อาจจะได้รับการสนับสนุนจากญาติ เพื่อน หรือบุคคลที่รู้จักว่าถ้าร่วมลงทุนหรือสมัครเป็นสมาชิกแล้ว จะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ก็จะทำให้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งการที่เหยื่อได้รับการสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิดจึงทำให้ตัดสินใจในการเล่นแชร์ได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ตกเป็นเหยื่อของวงจรแชร์ลูกโซ่ในที่สุด

• **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อ** ได้แก่ ลักษณะของเหยื่อ การตกเป็นเหยื่อ

อาชญากรรมตามแนวพุทธ แบบแผนการดำเนินชีวิต และกิจวัตรประจำวันที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ สามารถอธิบายได้ดังนี้

- ลักษณะของเหยื่อ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความไว้วางใจ เชื่อคนง่าย มีความประมาท และขาดความรู้ นำไปสู่การตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

- การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ หมายถึง การที่บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎกในพุทธศาสนา โดยมี 3 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยทางจิต ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ความโลภ ความประมาท การคบค้าสมาคมกับคนชั่ว เป็นต้น

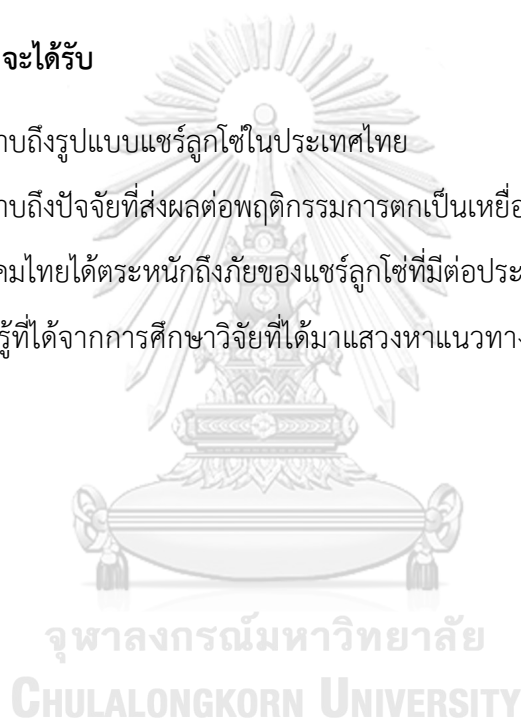
- **แบบแผนการดำเนินชีวิต** หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งได้มีการวางแผนเอาไว้ตามแนวคิดในการดำเนินชีวิต เช่น คนที่ชอบเสี่ยงโชค ชอบการลงทุน มีความโลภชอบการแสวงหาผลประโยชน์ เป็นต้น ก็จะนำไปสู่การเข้าร่วมวงจรการเล่นแชร์ลูกโซ่ และนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่ในที่สุด เพราะแบบแผนการดำเนินชีวิตได้มีการวางแผนเอาไว้ตั้งแต่ต้น

- **กิจกรรมประจำวัน** หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมที่มนุษย์กระทำ โดยจะมีรูปแบบที่ปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะประกอบด้วยปัจจัยที่เกิดขึ้นพร้อมกันอย่างเหมาะสม คือ แรงจูงใจ เป้าหมายที่เหมาะสม และการขาดการดูแล โดยการตกเป็นเหยื่อของแฮร์ลูโก้ นั้นจะเกิดจากกิจกรรมประจำวันต่างๆ เช่น เหยื่อมีแรงจูงใจที่อยากจะร่ำรวยจากการลงทุน มีเป้าหมายที่อยากจะได้ผลตอบแทนที่มากกว่าการเล่นแฮร์ลูโก้ และเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพหรือทางสังคม เมื่อปัจจัยทั้ง 3 เกิดขึ้นพร้อมกันจะทำให้เกิดรูปแบบหรือลักษณะของการกระทำหรือการปฏิบัติ นั่นคือ การร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูโก้ในที่สุด

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ทำให้ทราบถึงรูปแบบแฮร์ลูโก้ในประเทศไทย
- 7.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้
- 7.3 ทำให้สังคมไทยได้ตระหนักถึงภัยของแฮร์ลูโก้ที่มีต่อประชาชน
- 7.4 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่ได้มาแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime)
  - 1.1 ความหมายและลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
  - 1.2 ชนิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
  - 1.3 สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
  - 1.4 ผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
  - 1.5 การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
  - 1.6 การป้องกันอาชญากรรมเศรษฐกิจ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
  - 2.1 ความหมายของเหยื่ออาชญากรรม
  - 2.2 สาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
  - 2.3 ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
  - 2.4 การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกระทำผิด
  - 3.1 แนวคิดการกระทำผิดมิติทางเศรษฐศาสตร์
  - 3.2 ทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory)
  - 3.3 ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory)
  - 3.4 ทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวพุทธ

4. แนวคิดพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์
  - 4.1 ความหมายของพฤติกรรม
  - 4.2 ความหมายของการตัดสินใจ
  - 4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่
  - 5.1 ความหมายของการเล่นแชร์
  - 5.2 รูปแบบของการเล่นแชร์
  - 5.3 ความหมายของแชร์ลูกโซ่
  - 5.4 ประเภทของแชร์ลูกโซ่
  - 5.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่และปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime)

1.1 ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง การกระทำผิดต่อกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมีได้จำกัดเฉพาะความผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้ (วีระพงษ์บุญโญภาส, 2549)

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติโดยตรง (Direct Effect on National Economy) กล่าวคือ เมื่อความผิดเช่นนี้เกิดขึ้น ย่อมทำให้เศรษฐกิจเสื่อมลงทันที ส่วนอาชญากรรมชนิดอื่น ๆ เช่น การฆาตกรรม การปล้น การลักขโมย การข่มขืนกระทำชำเรา มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยอ้อม (Indirect Effect) กล่าวคือหากอาชญากรรมประเภทดังกล่าวมีมากก็จะทำให้เกิดความกลัวและความกลัวมีส่วนต่อการผลิต คือทำให้การผลิตมีน้อยจึงกระทบต่อความเจริญทางเศรษฐกิจโดยอ้อม (อัณณพ ชูบำรุง และคณะ, 2555)

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นอาชญากรรมขององค์กรที่ครอบคลุมถึงความผิดทางอาญาที่หลากหลายซึ่งเป็นฐานรากของกรอบกฎหมายที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าบริการและ

เครื่องมือทางการเงินในระบบเศรษฐกิจร่วมสมัย รวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับการติดสินบนและการฉ้อราษฎร์บังหลวง (Alison Wakefield & Jenny Fleming, 2009)

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาที่กระทำโดยผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอาชญากรรมลักษณะนี้จะมีการหลอกลวง ปกปิด หรือการฝ่าฝืนความไว้วางใจ โดยไม่ได้มีการบังคับ หรือคุกคามทางร่างกาย หรือใช้ความรุนแรงในการกระทำความผิด ซึ่งมีทรัพย์สินเป็นแรงจูงใจในการกระทำความผิด รวมทั้งวิธีการหลีกเลี่ยงในการเสียทรัพย์สิน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนไว้ (Federal Bureau of Investigation, 2017)

โดยสรุปอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง การกระทำความผิดต่อกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะมีการหลอกลวง ปกปิด หลีกเลี่ยง โดยไม่ได้มีการบังคับหรือทำร้ายกายและจิตใจ และมีแรงจูงใจในการกระทำความผิดคือ ผลประโยชน์ตอบแทนทางด้านทรัพย์สินจำนวนมากที่ทำให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะกระทำความผิดในที่สุด

1.2 ชนิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Varieties of Economic Crime)

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจก็คือ การโกงในแบบต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ (อัณณพ ชูบำรุง และคณะ, 2555)

(ก) การโกงเงินประกัน (Insurance Fraud) การโกงเงินประกันนี้เป็นการเรียกร้องเอาเงินประกันในทางที่ไม่ถูกต้อง (The fabrication of false insurance claim)

(ข) การโกงรัฐบาล (Fraud against Governments) การโกงรัฐบาลทำได้หลายอย่าง อาทิ การโกงในเรื่องการจัดซื้อสิ่งของมาใช้ในวงราชการ การโกงภาษี การนำของของทางราชการไปใช้ในเรื่องส่วนตัว ฯลฯ

(ค) การโกงนายจ้าง (Fraud against Employers) ลูกจ้างของบริษัทอาจจะโกงเงินของบริษัทหรือขโมยสินค้าหรือสิ่งบริการต่าง ๆ (services) ของบริษัทหากโกงกันมากบริษัทอาจจะล่มจมได้ (collapse)

(ง) การโกงลูกค้า (Fraud against Consumers) ผู้จัดหาสินค้าและบริการต่าง ๆ อาจจะถูกโกงได้หลายลักษณะ เช่น จัดหาสินค้าด้วยคุณภาพมอบให้หรือไม่ส่งสินค้าไปให้ลูกค้า ตามที่ได้ตกลงกันหรือการหลอกลวงโดยการโฆษณาชวนเชื่อให้ลูกค้าบริโภคสิ่งที่ไม่ดีพอมิผลเสียต่อสุขภาพได้

(จ) การโกงด้านการตลาดทางไกล (Telemarketing Fraud) อาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยการใช้โทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ตเปิดโอกาสให้มีการโกงในการทำมาค้าขายโดยมีวัตถุประสงค์ในการทำผิดกฎหมาย เช่น การไม่ส่งของตามที่ตกลงซื้อขายกัน เป็นต้น

(ฉ) การโกงผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน (Fraud against Shareholders and Investors) ผู้อำนวยการบริษัทอาจจะเปลี่ยนแปลงรายการสิ่งของของบริษัทมาใช้ส่วนตัว เป็นผลเสียต่อผู้ถือหุ้นและผู้ร่วมลงทุน หากมีการโกงกันทำนองนี้ในที่หลายแห่งก็จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม และไม่เป็นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

(ช) การโกงเงินบำนาญ (Superannuation Fraud) เงินบำนาญมีมากมายมหาศาล เป็นสิ่งล่อใจผู้ขาดธรรมะ (The Unscrupulous) ทำให้ผู้รับผิดชอบต่อเงินดังกล่าวนำเงินไปใช้ในทางที่ผิดเพื่อหาประโยชน์เข้าข้างตัวเอง

(ซ) การโกงโดยการติดต่อทางไกล (Telecommunication Fraud) การโกงลักษณะนี้ก็คือการลงทุนน้อยแต่ได้กำไรมาก เช่น การทำคอมพิวเตอร์เลียนแบบคอมพิวเตอร์ยี่ห้อดังๆ การปลอม card โทรศัพท์มือถือ (The fabrication of stored value telephone card) เป็นต้น

(ฌ) การโกงบัตรเครดิต หรือบัตรซื้อของเชื่อ (Credit Card Fraud) บัตรเครดิตสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ปลอมได้ การนำบัตรชนิดนี้ซึ่งทำด้วยพลาสติก (plastic) มาใช้แทนเงินสดจึงเปิดโอกาสให้มีการใช้ในทางที่ผิดได้ (misuse) การโกงบัตรเครดิตจึงเกิดขึ้นในวงการค้าตลอดเวลา

(ญ) การโกงการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Funds Transfer Fraud) ระบบการจ่ายเงินโดยไม่ใช้เงินสด (cashless payment) ก่อให้เกิดปัญหามากมาย มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ การส่งข้อมูลผ่านทางธนาคารโดยใช้คอมพิวเตอร์บางทีก็ได้รับการร่วมมือ หรือการสมรู้ร่วมคิดกับลูกจ้างของธนาคาร (the complicity of bank employees)

(ฎ) การให้สินบนและการคอร์รัปชัน (Bribery and Corruption) การให้สินบนมีทั้งในวงราชการและวงการเอกชน อาชญากรรมทำนองนี้จะทำให้รัฐบาลเสื่อมลง ฐานะในการแข่งขันในทางเศรษฐกิจของชาติจะตกต่ำลง และจะไม่ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

(ง) การฟอกเงิน (Money Laundering) การฟอกเงินคือ กระบวนการนำเงินที่ได้มาโดยการประกอบอาชญากรรมเข้าสู่ธุรกรรมเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายทำให้การประกอบอาชญากรรมเข้าสู่วงจรธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเสื่อมลงได้ เพราะมิได้ผลิตในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย

(จ) การทำจารกรรมทางด้านอุตสาหกรรม (Industrial Espionage) การโกงทางด้านอุตสาหกรรมโดยการทำจารกรรมนั้นมีทั้งที่กระทำโดยรัฐบาล และทั้งภาคเอกชนมีผลต่อประโยชน์ในการแข่งขัน (competitive advantage) การรู้ข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่งทำให้เกิดความได้เปรียบในทางการค้า

(ช) การขโมยทรัพย์สินทางปัญญา (Theft of Intellectual Property) เทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เกิดการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ (copyright) มีการลอกเลียนตำรา สิ่งพิมพ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แม้กระทั่งงานทางด้านศิลปะ

(ฌ) การปลอมธนบัตร (Forgery) ธนบัตรเป็นสิ่งที่ใช้แทนเงินตราใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นมากในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันการปลอมธนบัตรจึงกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆมาก

(ฉ) การโกงทางด้านธุรกิจตามโอกาส (Business Opportunity Fraud) ในทางธุรกิจนั้นต้องมีการลงทุนเงินลงทุนเมื่อมีมากก็จะล่อใจให้เกิดการโกงขึ้นได้การโกงเกิดขึ้นเพราะหวังจะรวยเร็ว (get rich quick) การโกงเป็นการแสดงออกถึงความไม่ซื่อสัตย์ (scam) ทางด้านการเงินการโกงในทางธุรกิจมักจะกระทำในลักษณะที่ไม่แสดงตัวเลขของเงินที่มีอยู่จริงเป็นการสร้างตัวเลขตบตาขึ้นมาการกระทำเช่นนี้เป็นการตัดโอกาสในเรื่องของการแข่งขันในทางเศรษฐกิจได้

1.3 สาเหตุการเกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีลักษณะภายนอกโดยรวมเหมือนบุคคลธรรมดาทั่วไปแต่การจะอธิบายว่าทำไมบางคนจึงก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ในขณะที่คนอื่น ๆ ไม่ก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คงต้องย้อนกลับไปสู่สาเหตุหรือต้นตอของการกระทำผิดทางเศรษฐกิจ โดยเริ่มจากการค้นหาถึงปัจจัยที่นำไปสู่การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจขึ้นมาให้ได้เสียก่อน (วีระพงษ์ บุญโยธาส, 2549)

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีแรงจูงใจอย่างแรงที่ผลประโยชน์ตอบแทนทางด้านทรัพย์สินจำนวนมาก ตามแนวคิดทางจิตวิทยาซึ่งมองว่ากิเลสตัณหาในตัณมนุษย์เป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดความโลภไม่รู้จักความเพียงพอ ทำให้มนุษย์มองการณ์ไกลคิดแต่จะได้ฝ่ายเดียว โดยไม่คำนึงถึงผลเสียหายที่จะเกิดต่อส่วนร่วมแล้ว ประกอบกับมีปัจจัยหลายๆ ประการที่เอื้อต่อการกระทำผิด ทำให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ

1.3.1 โอกาสในการกระทำผิด

องค์กรหรือหน่วยงานส่วนใหญ่เป็นบ่อเกิดอาชญากรรม ยิ่งบุคคลมีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบต่อหน่วยงานสูงมากเท่าใดก็ยิ่งมีโอกาสก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจสูงมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อแลกกับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตลอดจนความมั่งคั่งและชื่อเสียงของตน ทำให้บุคคลระดับผู้บริหารของบริษัทไม่รีรอที่จะทำผิดกฎหมาย โดยที่หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมกิจกรรมทางธุรกิจมีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะควบคุมสอดส่องได้อย่างทั่วถึงและเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่ามีการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ประกอบกับระบบงานยุติธรรมทางอาญาหย่อนประสิทธิภาพ จึงเปิดโอกาสให้มีการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

1.3.2 การตัดสินใจในการที่จะเข้ากระทำความผิด

การแสวงหากำไรคือวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินธุรกิจ แต่เนื่องจากหน่วยงานต้องดำเนินธุรกิจภายในสภาวะแวดล้อมที่ไม่แน่นอนหลายประการ อันอาจทำให้เกิดกิจการของตนต้องขาดทุนหรือประสบความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจได้ ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานของตนอยู่รอด จึงทำให้บริษัทห้างร้านใช้วิธีต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เช่น หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย เลี่ยงภาษี และทำผิดกฎหมายโดยตรง

1.3.3 ความรู้ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด

อาชญากรทางเศรษฐกิจมักจะเป็นผู้ที่มีความพิเศษ ซึ่งเป็นความรู้เฉพาะเรื่องที่ตนจะเข้าดำเนินการเป็นอย่างดี คนที่จะโกงธนาคารต้องรู้ระบบของธนาคารเป็นอย่างดี ถ้าจะฉ้อโกงด้วยวิธีการส่งสินค้า ยิ่งต้องเข้าใจทั้งระบบธนาคาร ระบบการขนส่ง ซึ่งสลับซับซ้อนและหาจุดอ่อนเพื่อทำลายจุดแข็งของระบบทั้งธนาคาร และระบบการขนส่งให้ได้เสียก่อน การฉ้อโกงถึงจะสำเร็จได้จึงเป็นเรื่องที่คนธรรมดาซึ่งไม่ได้อยู่กับการนั้นยากที่จะเข้าใจและดำเนินการได้ เมื่อผู้กระทำมีคุณสมบัติดังกล่าว ก็เป็นการง่ายที่จะทำลายพยานหลักฐานซึ่งจะเป็นผลร้ายแก่ตนได้ง่าย

1.3.4 ระบบเศรษฐกิจและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจและปัญหาทางเศรษฐกิจมีส่วนอย่างมากในการกำหนดทิศทางและความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมที่จะช่วยให้ปัญหาอาชญากรรมประเภทนี้เกิดขึ้นได้ในอัตราที่น่าพอใจ ตลอดจนขอบเขตและการควบคุมก็ยังเกี่ยวเนื่องอยู่กับระบบโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีการเงิน และการคลังด้วย

1.3.4.1 ระบบเศรษฐกิจแบบผูกขาด ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีกับแบบผูกขาดจะมีสถิติจำนวนคดีและความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ในระบบเศรษฐกิจแบบผูกขาด จะมีหน่วยงานที่ใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิด เช่น องค์กรห้างร้าน บริษัทนิติบุคคลต่างๆ อยู่ในจำนวนจำกัด ความเชี่ยวชาญและระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่กับบุคคลเพียงบางกลุ่ม สำหรับทุนทรัพย์ที่หมุนเวียนในวงธุรกิจและองค์กรของรัฐมีอยู่น้อยกว่า เมื่อเทียบกับระบบเศรษฐกิจแบบเสรี

ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคคล ทุน และความรู้ความเชี่ยวชาญตลอดจนเทคโนโลยีที่จะกลับกลายไปใช้กระทำความผิดในทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจแบบปิด จะมีกลไกควบคุมระบบธุรกิจการค้าอย่างใกล้ชิด ความมั่งคั่งที่ผลผลิตจากระบบเศรษฐกิจแบบปิดจึงมีน้อยกว่าทุนส่วนใหญ่รัฐเป็นผู้ถือครอง จำนวนทุนทรัพย์หมุนเวียนที่จะเป็นสิ่งจูงใจให้กระทำความผิด โอกาสที่จะเบียดเบียนกันด้วยกำลังทุนทรัพย์เป็นไปได้ยาก นอกจากคนของรัฐแล้วบุคคลธรรมดาแทบจะไม่สามารถประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้เลย ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจึงไม่รุนแรงเท่ากับประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด หรือมีการค้าอย่างเสรี ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบปิด

1.3.4.2 ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรี มีภาพของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่รุนแรงกว่าเพราะการเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเปิด เอกชนและรัฐสามารถดำเนินการทางธุรกิจได้อย่างเต็มที่ในเกือบทุกส่วนของสังคมโดยจะเน้นการผลิตเป็นหลัก ฉะนั้น ผลผลิตที่ได้จากเศรษฐกิจแบบเปิดจะมั่งคั่งกว่ามาก เป็นแรงจูงใจให้มีการกระทำความผิดได้สูงกว่า

ในประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีคล้ายคลึงกัน สภาพของปัญหาจะคล้ายคลึงกันแต่ถ้าจะมีระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจแตกต่างกันแล้ว สถานการณ์ของปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจก็ย่อมแตกต่างกันออกไป ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในช่วงที่เศรษฐกิจฝืดเคืองหรือดีขึ้นอย่างรวดเร็ว จะยังมีสถิติอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสูงมาก ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่ขาดเสถียรภาพเน้นแต่การผลิตเป็นที่ตั้ง และถือเอาการแข่งขันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว โอกาสที่ผู้ถือครองปัจจัยการผลิตจะเบียดบังคนอื่นด้วยกำลังทุนทรัพย์นั้นจะเป็นสิ่งกระทำไม่ได้ยากนัก หากปล่อยให้ปราศจากการกำกับดูแลเศรษฐกิจและธุรกิจโดยรัฐบาลอย่างจริงจัง ผลเสียที่เกิดขึ้นจากระบบเศรษฐกิจแบบเสรีแต่ไม่มั่นคงนี้จะยิ่งยากที่จะแก้ไข

สรุปได้ว่า ระบบเศรษฐกิจที่เปิดอย่างมีเสถียรภาพเป็นระบบที่เหมาะสม แต่คงมีเงื่อนไขต่อไปว่า ต้องเป็นระบบที่มีช่องทางหรือเปิดโอกาสให้เอกชนได้ลงทุนไม่เข้มงวดจนเกินไป เพราะระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่เน้นแข่งขันนั้น เป็นเรื่องของการใช้โอกาสเสี่ยง ถ้าโอกาสเสี่ยงไม่มีเศรษฐกิจก็จะเติบโตแบบไม่เสรี แต่จะเติบโตแบบผูกขาด การเปิดโอกาสให้มีช่องทางโอกาสไว้นี้ไม่ได้หมายถึง การเปิดช่องทางไว้ให้กระทำผิด แต่เป็นการปูแนวทางและบรรยากาศให้คนได้คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขึ้นตามวิถีทางของการเติบโตทางการค้าและธุรกิจ เช่น ระบบชำระเงินด้วยเช็ค บัตรเครดิต ตลาดหลักทรัพย์ การประกัน การจัดสรร และระบบการเช่าซื้อตลอดจนธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่าสาเหตุการเกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักเกิดจากปัจจัยหลายๆประการ เช่น โอกาสในการกระทำความผิด การตัดสินใจในการที่จะเข้ากระทำความผิด ความรู้ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด และระบบเศรษฐกิจและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปสู่การกระทำความผิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยข้างต้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญและเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะการเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะเมื่อผู้กระทำความผิดมีโอกาสหรือช่องทางที่นำไปสู่การก่ออาชญากรรม เช่น อยู่ในสภาวะขัดสนทางเศรษฐกิจหรืออยากจะทำอย่าง

รวดเร็ว โดยอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญที่มี พร้อมทั้งมีแรงจูงใจในการตัดสินใจกระทำความผิด ก็จะนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้กระทำความผิดในกรณีของการเล่นแชร์ลูกโซ่มักเป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและอาจจะเป็นผู้ที่กระทำผิดไปในคราวเดียวกัน ถ้าหากมีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องก็จะนำไปสู่สาเหตุการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในที่สุด

1.4 ผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

เป็นที่ยอมรับกันว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสร้างความเสียหายมากกว่าอาชญากรรมธรรมดา และก่อให้เกิดผลกระทบที่กว้างและลึกกว่า ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ การลงทุนชื่อเสียงของประเทศและการประกอบธุรกิจ (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2549)

1.4.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ไม่มีอาชญากรรมประเภทไหนอีกแล้ว ที่จะสามารถสร้างความเสียหายได้มากเท่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

1.4.1.1 ความเสียหายที่เป็นตัวเงิน สามารถวัดผลความเสียหายได้ (Tangible Damage)

1.4.1.2 ความสูญเสียที่นอกเหนือจากตัวเงินวัดผลเสียหายไม่ได้ (Intangible Damage)

ซึ่งมูลค่าความเสียหายมากมายมหาศาล และผู้เสียหายจำนวนมาก ทำให้ระบบเศรษฐกิจทั้งระบบต้องสั่นคลอน เช่น คดีแชร์แม่ชม้อยคดีปีปีซี คดีปั่นหุ้น เป็นต้น

1.4.2 ผลกระทบต่อการลงทุน

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาจทำให้กิจการเงินทุนใหญ่ๆ หรือการดำเนินงานของธนาคารเกิดชะงักงัน ทำให้เกิดความไม่มั่นใจแก่ลูกค้าหรือผู้ที่ต้องติดต่อกับสถาบันหรือองค์กรนั้นๆ เช่น ธุรกิจธนาคารต้องการความเชื่อถือจากลูกค้ามาก หากมีการทุจริตเกิดขึ้นในธนาคารนั้น แม้ว่าผลการทุจริตที่เป็นตัวเงิน อาจจะไม่กระทบกระเทือนเสถียรภาพทางการเงิน แต่ถ้าลูกค้าเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในสถาบันหรือผู้บริหารแล้ว ผลสุดท้ายที่เลวร้ายอาจเกิดขึ้นแก่ธนาคารนั้นได้ และย่อมส่งผลเป็นลูกโซ่ไปถึงเสถียรภาพความมั่นคงทางการเงินหรือการลงทุนของประเทศอย่างแน่นอน

1.4.3 ผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จะทำลายความไว้วางใจในทางธุรกิจ ศีลธรรมของสังคมผลิตผลขององค์กรต่างๆ ตกต่ำ ภาพพจน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศถูกมองในแง่ลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจและการตลาดในสายตาของชาวต่างชาติเพราะไม่มีผู้ใดต้องการทำธุรกิจการค้าขายกับประเทศที่มีชื่อเสียงในด้านการทุจริต ยังส่งผลไปถึงสินค้าทุกชนิดและเงินตราที่ไหลเข้าประเทศ การที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีการทุจริตมากแสดงถึงความด้อยพัฒนาของคนในประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นการเสื่อมเกียรติยศและศักดิ์ศรีของประเทศอย่างยิ่ง

1.4.4 ผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ

ผลกระทบที่ทางเศรษฐกิจ เรียกว่า ค่าโอกาส ซึ่งหมายถึงสิ่งซึ่งประเทศชาติควรได้อีกมากมาย แต่ไม่ได้เพราะภาพพจน์และความเชื่อถือที่เสียไปจากการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ในกรณีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภท อาชญากรรมบัตรเครดิต และการกระทำ ความผิดต่อเช็คเดินทาง ถ้านักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและความปลอดภัยจากการถือบัตรเครดิตและเช็คเดินทางมากขึ้น ย่อมมีผลทำให้นักท่องเที่ยวมีเงินติดตัวมาใช้ในประเทศไทยมากขึ้น แต่ถ้าหากประเทศไทยมีภาพพจน์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับบัตรเครดิตมากยิ่งขึ้น เงินจำนวนมหาศาลที่ประเทศไทยได้จากการท่องเที่ยวก็พลอยสูญหายไปด้วย อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจของประเทศระบบ

1.5 การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

หลักการพื้นฐาน (Basic Principles) ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีดังต่อไปนี้ (Grabosky, 2000 : อ้างถึงใน(อฉนพ ชูบำรุง และคณะ, 2555)

(ก) การตรวจสอบบัญชี (Audit) การตรวจบัญชีนี้ควรจะทำโดยผู้ตรวจบัญชีที่มีความเป็นอิสระ (Independent Auditor) จะสามารถป้องกันการกระทำผิดทางด้านเศรษฐกิจได้

(ข) ความโปร่งใส (Transparency) เป็นการเปิดเผยให้สาธารณชนได้ทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือของบริษัทเอกชนจะสามารถป้องกันการกระทำผิดได้หลายอย่าง

(ค) มีวิธีการให้มีการตรวจสอบอย่างอิสระต่อการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร (Procedures of Independent Review of Administrative Decisions) การมีวิธีการให้มีการตรวจสอบทำนองนี้โดยอาศัยศาลพิเศษ หรือสถาบันอื่นจะทำให้เกิดความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ (Integrity)

(ง) การมีหน่วยงานพิเศษสำหรับการสืบสวนและการฟ้องคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ร้ายแรง (Specialized Bodies for the Investigation and Prosecution of Serious Economic Crime) บางประเทศได้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษเช่นนี้ขึ้นมาโดยให้อำนาจพิเศษและมีความชำนาญต่อการเข้าถึงปัญหาเฉพาะอย่าง เช่น ฮองกงได้จัดตั้ง The Independent Commission Against Corruption (คณะกรรมการอิสระต่อต้านการคอร์รัปชัน) สหราชอาณาจักรได้จัดตั้ง The Serious Fraud office (สำนักงานต่อต้านการโกงอย่างร้ายแรง) ในประเทศอื่น ๆ ก็ได้จัดตั้งคณะกรรมการในลักษณะเดียวกันนี้ ในประเทศไทยได้มีคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (National Corruption Commission) ขึ้น

(จ) การรายงานธุรกรรมเงินสด (Cash Transactions Reporting) ในหลายประเทศได้กำหนดให้ธนาคารและสถาบันทางการเงินรายงานธุรกรรมเงินสดให้หน่วยงานกลางได้ทราบ เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ได้รับจากการกำหนดสำหรับในประเทศไทยก็ให้รายงานไปยังธนาคารชาติ (National Bank)

(ฉ) เสรีภาพของสื่อมวลชน (A Free Press) มีภาคีบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “Sunlight is the best disinfectant.” (แสงอาทิตย์เป็นยาฆ่าเชื้อโรคที่ดีที่สุด) ความมีเสรีภาพของสื่อมวลชนจะสามารถนำเรื่องที่มีปัญหาในด้านการคอร์รัปชัน และการให้สินบนมาตั้งประเด็นให้สาธารณชนได้รับทราบได้เป็นทางหนึ่งที่จะป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้

(ช) การมีระบบข้อบังคับที่เพียงพอ (An Adequate Regulatory System) ระเบียบที่เพียงพอซึ่งรวมแนวทางแก้ไขปัญหามาตรฐและเอกชนจะมีประสิทธิผลดีกว่าแยกปัญหาออกจากกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ระเบียบรวมกันดีกว่าระเบียบที่แยกกัน เพราะได้ควบคุมโดยทั่วถึง

(ซ) กลไกในการสร้างความตระหนักของสาธารณชน (Mechanisms for Building Public Awareness) การมีความรู้ที่เหมาะสมจะสามารถป้องกันการโกงได้ทั้งในส่วนของเอกชนธุรกิจและราชการเรื่องนี้ถือเป็นการป้องกันเบื้องต้นที่สำคัญมาก

(ณ) ให้เสรีภาพแก่บุคคลในการจัดตั้งองค์การที่ไม่เป็นส่วนราชการ (Freedom for Individuals to Form Non – governmental Organizations) องค์การเช่นนี้จะสามารถตรวจสอบกิจกรรมและการใช้อำนาจไปในทางที่ผิด เช่น การกระทำของฝ่ายบังคับให้กฎหมาย การให้สินบน การโกงการเลือกตั้ง เป็นต้น

(ญ) ธนาการที่รับผิดชอบ (Responsible Banking) ธนาการและสถาบันทางการเงินต่างๆ มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและควบคุมการกระทำผิดทางด้านเศรษฐกิจ การปฏิบัติในการให้ยืมเงินอย่างรอบคอบ (Prudent Lending Practices) จะป้องกันมิให้ผู้ขาดธรรมะกระทำผิดได้

(ฎ) ระบบการเมืองแบบเปิด (ระบบประชาธิปไตย) (An Open Political System) การเมืองระบบนี้จะเปิดโอกาสให้บุคคล กลุ่มผลประโยชน์หรือฝ่ายค้านมีอิสระที่ตั้งคำถามต่อนโยบายและโครงการต่างๆของฝ่ายรัฐบาลได้ และยังสามารถทำให้ฝ่ายที่คิดจะคอร์รัปชันทำอะไรได้ยากยิ่งขึ้น

1.6 การป้องกันอาชญากรรมเศรษฐกิจ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีหลายประเภทมากมาย มิใช่แค่การตั้งแชร์เพื่อฉ้อโกงประชาชน การปั่นราคาที่ดิน การปั่นหุ้น เท่านั้น แต่รวมถึงอาชญากรรมอันเกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น การใช้บัตรเครดิตปลอม การปลอมแปลงตัวแลกเงิน การปลอมแปลงเอกสารเกี่ยวกับการเงิน การละเมิดลิขสิทธิ์ การหนีภาษี เป็นต้น อาชญากรรมดังกล่าวแต่ละประเภทต้องมีมาตรการป้องกัน และควบคุมเป็นรายละเอียดเฉพาะเรื่อง ซึ่งการควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแบบภาพรวมแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีการ ดังนี้ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2535)

1) วิธีการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

1.1 หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศุลกากร กรมที่ดิน กรมสรรพากร จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง และให้ความสำคัญว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ การบังคับใช้กฎหมายจะต้องรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันต่อพัฒนาการของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

1.2 ควรแก้ไขกฎหมายให้มีบทลงโทษที่หนัก โดยเฉพาะโทษจำคุก เพื่อเป็นการปรามให้ผู้ที่คิดจะกระทำผิดจะได้เกรงกลัว ไม่กล้าที่จะกระทำผิด

1.3 บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต้องมีการพัฒนาความรู้ การฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจให้มากขึ้น และมีการทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ และทันสมัยตลอดเวลา เพราะปัญหาอาชญากรรมเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและเกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งผลกระทบจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะส่งผลร้ายมากกว่าอาชญากรรมพื้นฐานเสียอีก

1.4 เนื่องจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากอาชญากรรมพื้นฐาน ดังนั้นควรมีกฎหมายเฉพาะเพิ่มเติม และการแก้ไขกฎหมายให้เข้ากับสถานการณ์และลักษณะความผิดที่เหมาะสม

2) วิธีการควบคุมเกี่ยวกับชุมชน

2.1 ควรให้การศึกษาคำสอน ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในด้านของการพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจ การเงิน การธนาคาร เพื่อให้เข้าใจเรื่องผลตอบแทนที่เป็นไปได้ ซึ่งการเข้าใจกลไกเหล่านี้พอสมควรจะช่วยให้การหลอกลวงทำได้ยากขึ้น

2.2 ประชาชนควรปรับทัศนคติว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงและน่ากลัวเช่นเดียวกับอาชญากรรมพื้นฐาน ไม่ใช่มองว่าการผิดศีลธรรม หรือการเอาเปรียบเพียงเล็กน้อยๆ เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ต้องมีการประจานให้สังคมได้รับรู้ เพื่อที่สังคมจะได้ตั้งอยู่บนความยุติธรรม ถูกต้อง และส่งผลให้สังคมโดยรวมเจริญและมั่นคง

2.3 ผู้เสียหายจากอาชญากรรมเศรษฐกิจควรแจ้งความแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทันที การให้ความร่วมมือในทุกรูปแบบ เช่น การให้ข้อมูล การเป็นพยาน จะเป็นประโยชน์ในการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ ไม่ควรนิ่งเฉย เพื่อที่เจ้าหน้าที่จะได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เหล่านี้ในการวางแผนหรือหามาตรการป้องกันหรือควบคุมอาชญากรรมประเภทนี้ในอนาคต

สรุปได้ว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง การกระทำผิดต่อกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ โดยสามารถแบ่งชนิดของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ 3 ชนิด คือ การโกงเงินของรัฐ การโกงเงินของเอกชน และการโกงเงินโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ส่งผลกระทบต่อการลงทุน ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ รวมทั้งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ ส่วนการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเศรษฐกิจสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การตรวจสอบบัญชี การเปิดเผยความโปร่งใสของธุรกิจ การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษสำหรับการสืบสวนสอบสวนและการฟ้องคดีอาชญากรรมเศรษฐกิจที่ร้ายแรง สร้างกลไกความตระหนักของสาธารณชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการโกงทั้งในส่วนของราชการ เอกชน เป็นต้น

2. แนวคิดและทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.1 แนวคิดเหยื่ออาชญากรรม

ความหมายของเหยื่ออาชญากรรม

เหยื่ออาชญากรรม หมายถึง บุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ หรือได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือได้รับผลกระทบใดๆ จากการประกอบอาชญากรรมหรือเสื่อมเสียสิทธิจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นความผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกฆ่า ถูกข่มขืน ถูกลักทรัพย์ ถูกชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ เป็นต้น (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2551)

2.2 สาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

สาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั้นต้องพิจารณาจาก “เหยื่อ” หรือ “เหยื่ออาชญากรรม” โดยนำประเภทของเหยื่ออาชญากรรมมาพิจารณาประกอบ และแยกการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ดังนี้ (สุดสงวน สุธีสร, 2543)

2.2.1 พฤติกรรม เหยื่ออาชญากรรมอาจช่วยๆ เชิญชวน หรือเป็นต้นเหตุของการกระทำผิดทำให้พฤติกรรมของเหยื่อมีส่วนร่วมในการกระทำผิด หรือวิถีชีวิตของเหยื่อเป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อ เหยื่ออาชญากรรมส่วนมาก คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ คนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองเห็นตัวเองเป็นคนมีปมด้อยมักยอมจำนนต่อทุกคนทุกสถานการณ์ มีความคิดในทางลบกับตนเอง ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.2.2 ลักษณะทางชีวภาพ เด็ก ผู้หญิง และคนชรา เป็นกลุ่มเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากบุคคลทั้ง 3 ประเภท มีความอ่อนแอทางธรรมชาติ เด็กมักตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทลักพาตัว เพราะไม่สามารถขัดขืนต่อการจับกุมตัวของผู้ร้ายได้ ในขณะที่

ที่ผู้หญิงมักถูกมองในแง่ของกามอารมณ์ เพราะสรีระที่บอบบางกว่าผู้ชายจึงทำให้ตกเป็นเหยื่อของการข่มขืน สำหรับคนชราที่มีความอ่อนแอและสภาพร่างกาย เชื่องช้า ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทลักทรัพย์

2.2.3 สถานที่ สถานที่ที่เป็นสาเหตุให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้โดยยึดสถานที่เป็นหลักเกณฑ์ในการเกิดเหตุการณ์ ไม่ว่าจะใครก็ตามไปในสถานที่ดังกล่าวจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้

2.2.4 สภาพเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ สังคมที่มีสถิติอาชญากรรมน้อย แสดงว่าเหยื่ออาชญากรรมน้อยด้วย ดังนั้นสภาพเศรษฐกิจและสังคมย่อมเป็นปัจจัยกำหนดประการสำคัญต่อสาเหตุการกระทำผิดของคนในสังคม จากแนวคิดนี้สามารถเอาทฤษฎีทางอาชญาวิทยาามาประยุกต์ได้คือ ทฤษฎีของสำนักคิดปฏิฐานนิยม ที่เชื่อเรื่องเจตจำนงกำหนด หมายถึง ปราบปรามการก่อเกิดขึ้นจากสาเหตุหรือปัจจัยที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรม คือปัจจัยทางกายภาพ ชีวภาพ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นถ้าสังคมมีความกินอยู่ที่ดี คนในสังคมอยู่ดีกินดี เชื่อได้ว่าปัญหาอาชญากรรมย่อมลดลง

2.2.5 การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากการประกอบอาชญากรรมมากขึ้น การดำเนินการหรือขั้นตอนในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษล่าช้า บางครั้งขาดความเป็นธรรม ตัวเหยื่ออาชญากรรมจึงเกิดความรู้สึกท้อแท้ต่อระบบงานยุติธรรม บางครั้งเหยื่อไปแจ้งเหตุอาชญากรรมให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อดำเนินงานและหาทางป้องกันเหตุดังกล่าวไม่ให้เกิดซ้ำอีก แต่เมื่อดำเนินคดีถึงขั้นคำพิพากษาของศาลบทลงโทษของศาลกลับไม่เป็นธรรม ดังนั้นอาชญากรทราบถึงช่องว่างทางกฎหมายทำให้เกิดความเหิมเกริมกล้าที่จะทำผิดเพราะไม่เกรงกลัวต่อระบบงานยุติธรรม

กล่าวโดยสรุปคือ สาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เกิดจากปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น พฤติกรรมของเหยื่อที่อาจจะไปยั่วยุยง เชิญชวน การที่เหยื่อมีบุคลิกภาพที่อ่อนแอทางร่างกายและจิตใจทำให้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการเล่นแชร์ลูกโซ่ได้ง่าย จากการพูดชักชวน และหลอกลวงให้เข้ามาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ ลักษณะทางชีวภาพ โดยเฉพาะเด็ก สตรี และคนชรา เนื่องจากกลุ่มบุคคลประเภทเหล่านี้มีความอ่อนแอทางธรรมชาติ ซึ่งจะถูกชักจูง บังคับ และถูกข่มขู่ได้ง่ายกว่ากลุ่มคนประเภทอื่นๆ ทำให้ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย สภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย โดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจ ความยากจน ความขัดสนทรัพย์สินเงินทอง ก็อาจนำไปสู่การถูกชักชวนให้มาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะเห็นว่าลงทุนไม่มากผลตอบแทนสูงหลายเท่า จึงนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อ การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม คือ การ

ที่กระบวนการยุติธรรมมีความล่าช้า เพราะการประกอบอาชญากรรมในปัจจุบันเพิ่งสูงขึ้นทำให้การดำเนินการต่างๆ มีความล่าช้า การนำตัวผู้กระทำผิดมารับโทษต้องอาศัยระยะเวลาานาน จึงทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมรู้สึกท้อแท้ในการต่อสู้คดีหรือดำเนินการทางกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะคดีของการตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่มีอัตราบดทลงโทษไม่สูง และมีกฎหมายที่คุ้มครองหรือเกี่ยวข้องกับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อที่ไม่ทันสมัยหรือเข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อท้อแท้กับการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมาก

2.3 ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Theories of Victimization)

ทฤษฎีที่อธิบายการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่สำคัญๆ มีดังต่อไปนี้

(1) แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดประเภทของอาชญากรรม มีที่น่าสนใจคือ

(1.1) การจัดประเภทของเหยื่อโดยชาฟเฟอร์ (Schafer) เน้นความรับผิดชอบในการเกิดอาชญากรรมของเหยื่อเป็นหลักแบ่งได้ 7 ชนิด ดังนี้ (Schafer, 1977: อ้างถึงใน (อรรถพร ชูบำรุง และคณะ, 2555)

1) เหยื่ออาชญากรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากร (Unrelated Victims) หมายถึง บุคคลทั่วไปที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอาชญากร

2) เหยื่อที่ทำให้เกิดอาชญากรรม (Provocative Victims) เหยื่อทำบางสิ่งให้อาชญากรขจัดใจ เช่น ดุหมั่นดูแคลน ผิดสัญญา เป็นต้น

3) เหยื่อที่จุดชนวนให้เกิดอาชญากรรม (Precipitative Victims) มีพฤติกรรมจูงใจให้เกิดการกระทำความผิดโดยมิได้ตั้งใจ

4) เหยื่อที่อ่อนแอทางชีวภาพ (Biologically Weak Victims) คือ อ่อนแอทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ง่ายต่อการถูกทำร้าย เช่น เด็ก คนแก่ ผู้หญิงผู้ขาดความสามารถ ผู้เจ็บป่วยทางจิต เหยื่อชนิดนี้ควรได้รับการปกป้องจากสังคม

5) เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางสังคม (Socially Weak Victims) คือ มีความอ่อนแอทางสังคม เช่น พวกนับถือศาสนาบางนิกาย พวกชนกลุ่มน้อย พวกอพยพเข้ามาใหม่เป็นการง่ายแก่การถูกเอารัดเอาเปรียบ

6) เหยื่อตนเอง (Self-Victimizing Victims) คือ เป็นทั้งอาชญากรและเป็นเหยื่อพร้อมกัน ได้แก่ ผู้กระทำผิดคดียาเสพติด โสเภณี รักร่วมเพศ นักการพนัน เป็นต้น

7) เหยื่อการเมือง (Political Victims) คือผู้ที่ถูกปฏิบัติกันในการเมือง การเกิดเป็นเหยื่อก็คือเพราะฝ่ายตรงกันข้ามต่อการทำลายล้าง

(1.2) การแบ่งเหยื่ออาชญากรรมตามแนวคิดของ เรอริส (Reiss) การแบ่งเหยื่ออาชญากรรมตามแนวนี้เน้นชุมชนเป็นหลักไม่เน้นตัวบุคคลเหมือนกับของชาฟเฟอร์ เรอริส ได้แบ่งไว้ดังนี้ (Albert J. Reiss in Schneider, (Han J. Scheider, 1990)

- 1) เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นบุคคล (Individual Victims)
- 2) เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นกลุ่ม (Collective Victims)
- 3) เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นองค์การ (Organizations)
- 4) เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นรัฐ (The State)
- 5) เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นชุมชนตามกฎหมาย (The Legal Community)
- 6) เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นชุมชนนานาชาติ (International Order)

การแบ่งแบบของเรอริสนี้มีประโยชน์ทั้งในการศึกษา การตกเป็นเหยื่อส่วนบุคคล ชุมชน และนานาชาติ

(1.3) การจำแนกประเภทของเหยื่อตามหลักวิชาพระพุทธศาสนา อาศัยหลักเฉพาะตัวของเหยื่อสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1) เหยื่อที่ยั่วให้เกิดอาชญากรรม
- 2) เหยื่อที่ตั้งตนอยู่ในความประมาท
- 3) เหยื่อที่โง่เขลา (พระไตรปิฎกภาษาไทย, 2500)

โดยสรุปคือ แนวคิดเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง บุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ หรือได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือรับผลกระทบใดๆ จากการประกอบอาชญากรรม เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกลักทรัพย์ ถูกชิงทรัพย์ หรือถูกปล้นทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้จัดประเภทของการตกเป็นเหยื่อไว้ว่า บุคคลที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคือ เป็นเหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ ความอ่อนแอทางสังคม เหยื่อที่จุดชนวนให้เกิดอาชญากรรม เหยื่อในตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีเหยื่ออาชญากรรมที่เน้นชุมชนเป็นหลัก เช่น เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นกลุ่ม เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นองค์การ เหยื่ออาชญากรรมที่เป็นรัฐ ซึ่งเหยื่ออาชญากรรมต่างๆ เหล่านี้ สามารถตกเป็นเป้าหมายของผู้กระทำผิดได้ง่าย เช่น การตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ โดยเกิดจากการถูกหลอกลวง ฉ้อโกง ด้วยวิธีการต่างๆ จนนำไปสู่การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ของกลุ่ม หรือองค์การที่ต้องการผลประโยชน์จากเหยื่อเหล่านั้น โดยที่เหยื่อจะมีลักษณะความอ่อนแอทางชีวภาพ ความอ่อนแอทางสังคม หรือเป็นเหยื่อที่จุดชนวนให้เกิดอาชญากรรมโดยมีพฤติกรรมจงใจให้กระทำผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่างๆ เหล่านี้ จึงนำไปสู่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีการเล่นแชร์ลูกโซ่ ในที่สุด

(2) ทฤษฎีแบบแผนในการดำเนินชีวิต (The Lifestyle Theory)

ผู้ตั้งทฤษฎีนี้คือ ฮินเตอร์แลงก์ กอตเฟรดสัน และการโรฟาโล (Hindelang, Gottfredson, and Garofalo) มีใจความว่า บุคคลจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมย่อมขึ้นอยู่กับแนวความคิดในการดำเนินชีวิต เช่น ชอบเสี่ยงภัย ชอบดื่มสุรากับใครๆ ชอบเล่นการพนัน เป็นต้น

โดยสรุปคือ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสามารถเกิดขึ้นได้จากรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ชอบเสี่ยงภัย หรือการตกเป็นเหยื่อโดยมีปัจจัย 3 ข้อ อย่างประจวบเหมาะ คือ มีผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจ มีเป้าหมายหรือเหยื่อที่เหมาะสม และการขาดผู้ดูแล รวมทั้งการอาศัยอยู่ในแหล่งที่เกิดอาชญากรรมสูง จึงง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการเล่นแชร์ลูกโซ่ โดยที่เหยื่อมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ชอบเสี่ยงภัย ชอบการพนัน เป็นต้น

2.4 การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมยังไม่มีมาตรการชัดเจนว่าควรเป็นรูปแบบใดเท่าที่ปรากฏในสังคมทุกวันนี้จะแยกแนวทางการป้องกันอาชญากรรม แบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ (สุดสงวน สุธีสร, 2543)

1. การป้องกันการเกิดอาชญากรรมโดยตนเอง หมายถึง การระมัดระวังไม่ให้ตนเองตกไปอยู่สถานการณ์ที่ล่อแหลมต่อการเป็นเหยื่อ เช่น ไม่เดินตามลำพังในที่เปลี่ยวเวลากลางคืน ไม่เที่ยวแหล่งเร่รุ่มที่มักมีเหตุทะเลาะวิวาท เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เน้นที่วิจารณ์ญาณของแต่ละบุคคลว่าจะไรควรทำมากน้อยเพียงใด การกระทำใดสมควรหรือไม่ การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) จึงมีส่วนต่อแนวความคิดนี้เป็นอย่างมาก เช่น พ่อแม่อบรมลูกไม่ให้คบกับคนไม่ดี การคบคนที่ไม่ดีย้อมนำไปสู่สถานการณ์ที่ล่อแหลมต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2. การป้องกันการเกิดอาชญากรรมโดยเพื่อนบ้าน หรือชุมชน หมายถึง การปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนบ้านหรือชุมชน ในที่นี้คือ ความห่วงใย อาหาร ให้มีความร่วมมือร่วมใจ ดูแลซึ่งกันและกัน การปลูกฝังค่านิยม ทัศนคติดังกล่าวควรปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็ก การป้องกันวิธีนี้ คือ การนำแนวความคิด ความเชื่อของคนในชนบทมารู้จักกันสังคมเมืองที่มีความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ของตนในขณะที่สังคมชนบทจะมีความรัก เพราะเพื่อนบ้านหรือชุมชนช่วยเหลือกันและกันจะปิดช่องโอกาสไม่ให้เกิดการกระทำผิด

3. การป้องกันการตกเป็นเหยื่อโดยรัฐ หมายถึง การที่รัฐจัดหาบริการในด้านการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้แก่สมาชิกในสังคมโดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ด้านหน่วยงาน การปฏิบัติงานด้านการป้องกันในที่นี้หมายถึง การป้องกันอาชญากรรมซึ่งรัฐได้มอบหมายให้แก่ตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม ที่มีหน้าที่โดยตรงด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การป้องกันอาจจัดรูปแบบดังนี้

- สายตรวจ เช่น สายตรวจเดินเท้า มอเตอร์ไซด์ และรถยนต์ ในสถานที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม แหล่งสถานเริงรมย์

- การจัดอบรมตำรวจมวลชนสัมพันธ์ โดยมุ่งให้ตำรวจกับประชาชนได้สร้างความเข้าใจอันดีแก่กัน ทำให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน เกิดภาพพจน์อันดีในสายตาประชาชนไม่เกิดการต่อต้าน ส่งผลให้พฤติกรรมและการเคารพกฎหมายมากกว่าการละเมิดกฎหมาย

- สายสืบ เพื่อสืบหาผู้กระทำผิดมาลงโทษเพื่อให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์และความเป็นธรรมในสังคม ดังนั้นตำรวจมีหน้าที่สืบเสาะแสวงหาผู้กระทำผิดมาลงโทษ เพื่อป้องกันไม่ให้คนในสังคมเอาเยี่ยงอย่าง และตัวผู้กระทำผิดได้ตระหนักถึงประสิทธิภาพของกฎหมาย

- การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่วิธีป้องกันตัวเองที่ตำรวจเห็นว่าประชาชนควรทราบจะเป็นหลักวิธีการ วิธีปฏิบัติเพื่อความไม่ประมาท เป็นการตัดช่องโอกาสการทำผิดนั่นเอง เช่น ก่อนออกจากบ้านควรตรวจตราประตู หน้าต่างว่าปิดล็อกแล้วหรือไม่

ด้านตัวอาชญากร มุ่งให้กรมราชทัณฑ์ได้ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้สามารถกลับตัวเป็นคนดี และอยู่ในสังคมโดยปฏิบัติตามเงื่อนไขของสังคม คือ กฎหมายซึ่งได้ผลโดยตรงต่อตัวเหยื่ออาชญากรรม

ด้านตัวเหยื่ออาชญากรรม ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับตัวเหยื่อในการป้องกันการตกเป็นเหยื่อในการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม คือ การเรียนรู้ถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และหลีกเลี่ยงการเกิดเหตุการณ์ซ้ำ การที่เหยื่ออาชญากรรมต้องเรียนรู้ที่จะป้องกันเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้นเหยื่อต้องยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเผชิญความจริงที่เป็นอยู่

4. การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยลักษณะการผสมผสาน คือการนำเอาแนวทางที่กล่าวมาข้างต้นมาผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นต้นว่า รัฐบาลกับชุมชนร่วมมือทำโครงการร่วมกันในการป้องกันอาชญากรรม หรือการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น โครงการวิทยุสมัครเล่นเพื่อป้องกันอาชญากรรม

โดยสรุปการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ยังไม่มีแนวทางที่เป็นมาตรการอย่างชัดเจน แต่สามารถแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ การป้องกันการเกิดอาชญากรรมโดยตนเอง การป้องกันการเกิดอาชญากรรมโดยเพื่อนบ้าน หรือชุมชน การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยรัฐ การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยลักษณะผสมผสาน ซึ่งแนวทางในการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมข้างต้น สามารถนำแนวทางการป้องกันทุกด้านมาผสมผสานกัน ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อต้องดูแลตนเองไม่ให้ตกไปเป็นเหยื่อหรือพาตนเองไปอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เสี่ยง เช่น การไปร่วมฟังสัมมนาเชิญชวนให้ร่วมลงทุนเล่นแชร์ลูกโซ่ การช่วยกันสอดส่องดูแลคนใกล้ชิดหรือคนรู้จักไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ นอกจากนี้รัฐก็ควรประชาสัมพันธ์ความรู้ ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้เท่าทันกลโกงและวิธีการกระทำความผิดของเหล่าอาชญากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งถ้านำแนวทางการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในทุกๆ ด้านมาปรับใช้กับสถานการณ์การตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ก็จะทำให้ผู้กระทำผิดไม่มีโอกาสและไม่มีช่องทางในการกระทำผิดได้ง่าย

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกระทำผิด

3.1 แนวคิดการกระทำผิดมิติทางเศรษฐศาสตร์ ได้รับอิทธิพลจากสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมที่มีมุมมองต่อสาเหตุอาชญากรรมในมิติเศรษฐกิจ ซึ่งมีฐานรากมาจากลัทธิแสวงหาประโยชน์นิยมในการอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมโดยมีความเชื่อว่าบุคคลจะมีกระบวนการตัดสินใจในการประกอบอาชญากรรมอย่างมีเหตุผล อาศัยหลักการที่ว่า เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการกำไรให้มากที่สุดและขาดทุนน้อยที่สุด ถ้าหากบุคคลจะพิจารณาแล้วว่าไม่มีกำไรจากการกระทำผิดกฎหมายก็

จะไม่ประกอบอาชีพการงาน ซึ่งแนวคิดการกระทำผิดมิติทางเศรษฐศาสตร์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ทฤษฎีหลัก คือ ทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) และทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) (พรชัย ชันดี, 2558)

กล่าวโดยสรุปคือ แนวคิดการกระทำผิดมิติทางเศรษฐศาสตร์ เชื่อว่า การที่บุคคลใดจะประกอบอาชีพการงานหรือกระทำผิดต้องคิดพิจารณาแล้วว่าการกระทำเหล่านั้นจะเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะเมื่อเกิดประโยชน์แล้วก็คุ้มค่าในการเสี่ยงที่จะกระทำผิด เช่น การเล่นแชร์ลูกโซ่ เมื่อตัวอาชญากรหรือผู้กระทำผิดพิจารณาถึงผลตอบแทนที่จะได้รับจากการชักชวนให้ประชาชนมาเล่นแชร์ลูกโซ่ ก่อปรกฏหมายที่จะเอาผิดหรือบดทลงโทษที่น้อยเกินไป เมื่อพิจารณาเหตุผลประกอบกันแล้วพบว่า มีกำไรมากกว่าขาดทุน ก็จะลงมือประกอบอาชีพการงานทันที เช่นกันหากเหยื่อหรือผู้เสียหายคิดพิจารณาแล้วว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่จะได้รับผลประโยชน์มากกว่าโทษที่จะได้รับก็ทำให้เหยื่อหรือผู้เสียหายเหล่านั้นตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด

3.1.1 ทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) เริ่มมีการนำเสนอเข้าสู่วงการอาชญาวิทยาโดยนักเศรษฐศาสตร์ คือ แกรี่ เบเกอร์ และโรเบิร์ต ครอท โดยมีพื้นฐานสองประการดังนี้ ประการที่หนึ่ง ทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า บุคคลเป็นผู้มีอิสระในการเลือกที่จะกระทำผิดกฎหมาย และประการที่สอง คือ แนวทางในการเลือกกระทำผิดกฎหมายขึ้นอยู่กับภาระที่บุคคลจะได้รับความพึงพอใจหรือผลประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ อาชญากรจะมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปตามรูปแบบของอาชญากรรม ซึ่งจะแตกต่างกันตามความชำนาญในการประกอบอาชญากรรม ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำผิด และตัวอาชญากรที่ตัดสินใจจะประกอบอาชญากรรมต้องมีการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ โอกาสในการกระทำผิด ผลเสียผลประโยชน์ ตลอดจนความเสี่ยง รวมทั้งแรงกระตุ้นหรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของอาชญากรผู้นั้นด้วย ซึ่งเมื่ออาชญากรได้มีคิดคำนวณถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมแล้วจึงจะตัดสินใจว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่ ในกรณีของการเล่นแชร์ลูกโซ่ เกิดจากที่ตัวอาชญากรหรือผู้กระทำผิดพิจารณาหรือคิดถึงผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการประกอบอาชญากรรมว่ามีความคุ้มค่าที่จะเสี่ยงหรือไม่ เมื่อพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับแล้ว พบว่า คุ้มค่าในการที่จะเสี่ยงหรือประกอบอาชญากรรม อาชญากรหรือผู้กระทำผิดก็จะตัดสินใจประกอบอาชญากรรมทันที หรือแม้กระทั่งตัวเหยื่อเองที่ในบางกรณีทราบว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่ผิดกฎหมาย แต่เมื่อได้คิดพิจารณาแล้วว่า

ผลประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่าที่จะเสี่ยง เพราะกฎหมายไม่เข้มแข็ง บทลงโทษน้อย จึงทำให้เหยื่อตัดสินใจกระทำความผิดได้ง่ายขึ้น

โดยสรุปคือ การคิดก่อนกระทำความผิด เกิดจากการที่ผู้กระทำความผิดได้คิดพิจารณาถึงโอกาสในการประกอบอาชญากรรม ผลประโยชน์ในการตอบแทนที่จะได้รับมีความคุ้มค่าหรือไม่เมื่อตัดสินใจกระทำความผิด และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า กระทำความผิด เช่น การเล่นเกมแชร์ลูกโซ่ มีความคุ้มค่าของการได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางทรัพย์สินอย่างมหาศาล เมื่อเทียบกับบทลงโทษทางกฎหมายที่จะได้รับ ก็จะทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจประกอบอาชญากรรม ตัวอย่างเช่น การเล่นเกมแชร์ลูกโซ่ในปัจจุบัน เริ่มแรกผู้ที่กระทำความผิดจะชักชวน พุดจาหวานล่อมให้เหยื่อหลงเชื่อ ร่วมลงทุนหรือเล่นเกมแชร์ลูกโซ่ด้วย เมื่อเหยื่อหลงเชื่อและร่วมเล่นแชร์แล้วก็จะพยายามโน้มน้าวใจให้เหยื่อชักชวนบุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลที่รู้จักมาร่วมเล่นแชร์ และเมื่อบุคคลใกล้ชิดหลงเชื่อมาเล่นเกมแชร์ลูกโซ่ เท่ากับว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อก็สามารถเป็นผู้กระทำความผิดไปพร้อมกับการเป็นเหยื่อ ซึ่งอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็เป็นได้ เพราะอาจจะเห็นแก่ประโยชน์ที่ได้รับหากตนเองสามารถชักชวนให้ผู้อื่นมาลงทุนได้

3.1.2 ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ทฤษฎีปกตินิสัยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ อาชญากรรมที่เกิดจากองค์ประกอบครบทั้งสามประการ คือ อาชญากรที่จะกระทำความผิด เหยื่อที่เหมาะสม และการขาดความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินหรือชีวิตร่างกาย ซึ่งอัตราการเกิดเหยื่ออาชญากรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้น เมื่อมีองค์ประกอบครบทั้งสามประการ ผู้ที่พัฒนาทฤษฎีนี้คือ ลอร์เรน โคเฮน และมาร์คัส เฟลสัน โดยทั้งโคเฮน และเฟลสัน ได้ให้ความหมายของปกตินิสัยว่า กิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ของบุคคลที่ทำเป็นประจำ สม่ำเสมอ เช่น การออกไปทำงานนอกบ้านไม่มีคนเฝ้าบ้าน การสวมเครื่องประดับที่มีราคาแพงเป็นประจำ การใช้เส้นทางเดิมๆ ในการเดินทาง และหมายรวมถึงลักษณะของบุคคลที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย เช่น ผู้หญิง เด็ก คนชรา เป็นต้น ซึ่งการเกิดอาชญากรรมมักจะเกิดจากกิจกรรมหรือนิสัยของเหยื่อการกระทำที่ทำเป็นประจำ จึงส่งผลให้อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดอาศัยโอกาสเหล่านี้ในการประกอบอาชญากรรมในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการเล่นเกมแชร์ลูกโซ่ เมื่อผู้กระทำความผิดเห็นโอกาสที่เหมาะสม และเหยื่อนั้นขาดความคุ้มครองหรืออ่อนแอทางกายภาพหรือชีวภาพ เช่น เป็นผู้หญิง คนชรา มีการศึกษาน้อย ขาดผู้ดูแล ก็ทำให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะเลือกเหยื่อที่เหมาะสม รวมทั้งผู้กระทำความผิดได้พิจารณาแล้วว่ากิจกรรมหรือนิสัยของเหยื่อที่มักจะมีปฏิบัติซ้ำๆ หรือกระทำเป็นประจำ สม่ำเสมอ สอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้กระทำความผิดได้วางเอาไว้ ก็ทำให้บุคคลเหล่านี้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพในที่สุด

โดยสรุปคือ ทฤษฎีปกตินิสัย เป็นสิ่งที่บุคคลปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน หรือปฏิบัติเป็นประจำก็ส่งผลให้ประชาชนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ เช่น มีผู้กระทำความผิด มีโอกาสที่เหมาะสม และเหยื่อขาดผู้ดูแล ก็ส่งผลให้อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดตัดสินใจประกอบอาชญากรรมจากองค์ประกอบเหล่านี้ เช่น กรณีการเล่นแชร์ลูกโซ่ หากผู้กระทำความผิดตั้งเป้าหมายที่จะชักชวนเหยื่อให้มาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยแล้ว ก็จะอาศัยโอกาสที่เหมาะสมเข้ามาทำความรู้จัก สนับสนุน สร้างความน่าเชื่อถือเพื่อให้เหยื่อไว้วางใจ โดยมีเป้าหมายในการเลือกเหยื่อที่มีความอ่อนแอทางกายภาพหรือชีวภาพ เช่น ผู้หญิง เด็ก คนชรา คนที่มีความรู้ต่ำ เพราะกลุ่มคนเหล่านี้เป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติที่มีความสามารถ หรือขาดบุคคลที่ให้คำปรึกษา หรือดูแล ก็จะทำให้เป็นกลุ่มที่ถูกชักจูงได้ง่าย รวมถึงรูปแบบของการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่เปลี่ยนไป มีลักษณะซับซ้อน ทำให้เหยื่อกลุ่มนี้กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของอาชญากรในการเลือกเหยื่อกลุ่มนี้เข้ามาร่วมลงทุนหรือหลอกลวงให้เล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลทราภรณ์ สุพงษ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของการลักทรัพย์ในเคสสถาน : ศึกษากรณีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการลักทรัพย์ในเคสสถานมีแบบแผนการดำเนินชีวิตในรูปแบบความเสี่ยงแตกต่างกัน มีกิจวัตรประจำวันในการดำเนินชีวิตที่ประจวบเหมาะที่จะตกเป็นเหยื่อที่แตกต่างกัน และมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ คือ ลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่มีแบบแผนการดำเนินชีวิต มีกิจวัตรประจำวัน และมีโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างประจวบเหมาะทั้ง 3 ปัจจัย

3.2 ทฤษฎีอาชญาวิทยาตามแนวพุทธ (Buddhism Criminology Theory) ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎกในพุทธศาสนามี 3 ประการ คือ (อรรถพร ชูบำรุง, 2539)

1. ปัจจัยทางจิต พุทธศาสนาเน้นปัจจัยทางจิตต่างจากแนวคิดของนักอาชญาวิทยา คือ อาชญาวิทยาเน้นปัจจัยทางจิตในแง่ความก้าวร้าว ความมั่งร้าย ความเห็นแก่ตัว ความเกิบกต โรคจิต โรคประสาท ความผิดปกติของบุคลิกภาพ เป็นต้น ส่วนพระพุทธานุศาสนานับปัจจัยทางจิตในส่วนลึกหรืออาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าปัจจัยทางจิตวิญญาณ (Spiritual Factor) พุทธศาสนากล่าวว่า คนที่ประกอบอาชญากรรม คือ คนที่เป็นโรคทางวิญญาณจนมีอาจจะยับยั้งจิตใจของตนเองได้ ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ และความหลงจนเกินเหตุทำให้เกิดผิดพูดผิดและทำความผิด ดังนั้นเมื่อมีการ

กระทำสิ่งใดที่เป็นการละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำนั้นก็จะเป็นอาชญากรรมไป ความโลภ ความโกรธ ความหลง ก็คือกิเลสหรือภาวะที่ทำให้จิตใจเศร้าหมอง ความโลภ ความโกรธ และความหลงนี้มีผลมาจากกาม

2. ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางสังคมที่พุทธศาสนากล่าวถึง คือ การคบค้าสมาคมกับคนชั่ว สอดคล้องกับทฤษฎีการมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของซีทเธอร์แลนด์ การคบคนชั่วเป็นมิตร ย่อมทำให้เกิดความเห็นผิดหรือมิจฉาทิฐิ และนำไปสู่การกระทำผิดได้ ปัจจัยทางสังคมอีกอย่างหนึ่งคือ ความยากจน เป็นผลมาจากความเสื่อมในด้านการเมืองการปกครอง เมื่อความขัดสนเกิดขึ้น ทำให้เกิดความเห็นผิดและนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม ปัจจัยทางสังคมอีกประการหนึ่ง คือ ปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม พุทธศาสนาได้ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ย่อมจะได้รับความเดือดร้อนตอบแทนเป็นไปตามผลกรรมที่ได้สร้างขึ้น กล่าวโดยสรุปคนตกเป็นเหยื่อเพราะความเห็นผิดจึงทำให้เกิดการกระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรม ปัจจัยทางสังคมในประการสุดท้ายคือ ความอ่อนแอของสถาบันทางสังคมโดยเฉพาะสถาบันในทางปกครอง หากสถาบันดังกล่าวไม่มีความเข้มแข็งพอ และไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังก็อาจจะส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรมได้

3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือ ปัจจัยภายนอกที่มีส่วนจูงใจให้เกิดการกระทำผิดได้แก่ สถานที่สิ่งเสพติด อาวุธ เวลาที่ไม่สมควร และวัตถุอันเป็นที่รัก สถานที่เปลี่ยวหรือสถานที่ยากต่อการจับกุมที่ง่ายต่อการประกอบอาชญากรรม สิ่งเสพติดทำให้เกิดความประมาทเห็นผิดเป็นชอบ อาวุธหากมีแพร่หลายและขาดการควบคุมอย่างจริงจัง จะส่งผลให้เกิดอาชญากรรมได้มาก เวลาที่ไม่สมควร เช่น เวลาค่าคืนอาจทำให้เกิดการเห็นผิดและประกอบอาชญากรรมได้ วัตถุอันเป็นที่รักหรือของมีค่าต่างๆ มีส่วนทำให้เกิดการเห็นผิดและนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้เช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคือ ทฤษฎีอาชญาวิทยาตามแนวพุทธก็สามารถอธิบายได้ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการเล่นแชร์ลูกโซ่ได้เป็นอย่างดีทั้งจากตัวผู้กระทำผิดและผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อ ซึ่งได้อธิบายว่าปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมหรือการตกเป็นเหยื่อเกิดจาก 3 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยทางจิต ผู้ที่กระทำผิดก็เกิดจากจิตใจที่อ่อนแอ ไม่สามารถยับยั้งจิตใจหรือความต้องการได้จึงลงมือกระทำผิดโดยการหลอกลวงบุคคลอื่นให้หลงเชื่อให้ตัดสินใจมาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ ในส่วนของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเองก็เป็นคนที่มีจิตใจอ่อนแอ เห็นผู้อื่นมีทรัพย์สินเงินทองมากมายจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ เกิดความอ่อนแอของจิตวิญญาณหรือจิตใจไม่สามารถยับยั้งกิเลส ความโลภ

ความหลงได้ จึงตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดที่ใช้โอกาสทางด้านจิตใจหลอกลวงและเข้าสู่วงจรของแชร์ลูกโซ่ ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การรู้จักผู้ที่ชักชวนให้ไปร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ แล้วมองว่าเขาเป็นมิตรทำให้เรามีเงิน มีทรัพย์สินได้ ก็นำไปสู่การหลงผิดและตกเป็นเหยื่อของกลุ่มแชร์ลูกโซ่ ปัจจัยทางด้านความจนก็มีส่วนสำคัญในการเกิดอาชญากรรมได้ เพราะไม่มีเงิน เกิดความขัดสน ทำให้เกิดความเห็นผิดแล้วนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้ และปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม และปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมกายภาพ เช่น เวลาที่ผู้กระทำผิดมองแล้วว่าเหยื่อมีความเดือดร้อน ขัดสนทางด้านเศรษฐกิจ มองเห็นโอกาสหรือช่องทางในการกระทำความผิด การจูงใจให้หลงเชื่อแล้วเข้ามาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ หรือชักชวนให้มาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ในสถานที่ต่างๆ ใช้คำพูดโน้มน้าวจนคนตกเป็นเหยื่อในที่สุด รวมทั้งรูปแบบและลักษณะของการเล่นแชร์ลูกโซ่ในปัจจุบันเปลี่ยนไป บางรูปแบบมาในลักษณะของการลงทุนน้อยได้ผลตอบแทนมาก จึงทำให้รูปแบบการเล่นแชร์ลูกโซ่ในลักษณะนี้เข้าถึงเหยื่อในทุกกลุ่มได้อย่างง่ายดาย ซึ่งทฤษฎีอาชญาวิทยาตามแนวพุทธสามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการเล่นแชร์ลูกโซ่ได้เป็นอย่างดี เพราะอธิบายถึงความเป็นจริงในการกระทำความผิดของมนุษย์ ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลต่างๆ ที่หลงผิดประกอบอาชญากรรมในที่สุด

4. แนวคิดพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์

4.1 แนวคิดพฤติกรรมของมนุษย์

ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรมนามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำ สามารถแบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรืออาจใช้เครื่องมือช่วย และพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้ (สิทธิโชค วิจารณ์สันติกุล, 2529)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้เช่น การพูด การเดิน การเต้นของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และการรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำรู้ตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก (โยธิน ศันสนยุท และคณะ, 2533)

Goldenson (1984) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการกระทำหรือตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลและเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆที่เป็นไปอย่างมีจุดหมาย สังเกตเห็นได้หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัวจากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมหมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอก เป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นสังเกตและใช้เครื่องมือทดสอบได้

โดยสรุปคือ พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของร่างกายและจิตใจ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ พฤติกรรมภายนอก คือ การแสดงออกทางร่างกาย ประสาทสัมผัสต่างๆ สามารถสังเกตเห็นได้ พฤติกรรมภายใน คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้มีทั้งลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำที่ตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล

4.2 แนวคิดการตัดสินใจของมนุษย์

ความหมายการตัดสินใจ เป็นกระบวนการของความคิดโดยใช้เหตุผลในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากหลายทางเลือกที่มีอยู่ โดยการใคร่ครวญไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และการตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยมีผู้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้หลายอย่างแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความหลากหลายของจุดเน้นที่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2517) กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ (2521) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกจากตัวเลือก หรือทางออกหลายๆ ทาง และพยายามเลือกตัวเลือก หรือทางออกที่ดีที่สุด

Barnard (อ้างถึงใน วุฒิชัย จำนงค์, 2523) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจว่าเป็นวิธีการที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมา โดยใช้เทคนิคใดก็ตามที่จะเลือกทางเลือกเหล่านั้นมาเหลือทางเดียว

ถวัลย์รัตน์ วรเทพพิชญ์ (2530) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกหนทาง ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจากบรรดาทางเลือกต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยอาศัยหลักเกณฑ์บางประการ การตัดสินใจ มีองค์ประกอบ ได้แก่

1) การตัดสินใจต้องมีทางเลือก และทางเลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้นั้นต้องมีมากกว่าหนึ่งทางเลือก จึงต้องทำการตัดสินใจ

2) การตัดสินใจต้องมีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างที่ต้องการบรรลุ และเราเองยังไม่แน่ใจว่าหนทางเลือกต่างๆ ที่จะทำได้นั้น ทางเลือกใดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีกว่ากัน

3) การตัดสินใจเป็นเรื่องของกระบวนการการใช้ความคิด หรือใช้หลักเหตุผลเป็นเกณฑ์ในการประเมินทางเลือก หลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการประเมินทางเลือกที่สำคัญ คือ ความสามารถของทางเลือกในการสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

วัชร วงศ์ศิริวัฒน์ (2536) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การคิด พิจารณาจากทางเลือก เพื่อนำไปสู่ทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้

จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ (2541) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า เป็นการกระทำอย่างรอบคอบในการเลือกจากทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากความหมายของการตัดสินใจมีแนวคิด 3 ประการ คือ

1) การตัดสินใจ รวมถึงเลือกถ้าหากมีสิ่งเลือกเพียงสิ่งเดียว การตัดสินใจยอมเป็นไปไม่ได้

2) การตัดสินใจเป็นกระบวนการด้านความคิด ทั้งจะต้องมีความละเอียด สุขุม รอบคอบเพราะอารมณ์และองค์ประกอบของจิตได้สำนึกมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิดนั้น

3) การตัดสินใจเป็นเรื่องของการกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ และความสำเร็จที่ต้องการและหวังไว้

นุชจรินทร์ ศิริสุทธิเดชา (2543) ได้สรุปความหมายการตัดสินใจ หมายถึง การเลือกคิด อันจะนำไปสู่การปฏิบัติหลายๆ ทางเลือก เพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งใจ

โดยสรุปคือ ความหมายของการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการเลือกทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือตอบสนองความต้องการ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ เงื่อนไขบางประการในการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจถือเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ เนื่องจากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีกระบวนการเลือกในการที่จะตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะพิจารณาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ แล้วพบว่า จะได้รับผลประโยชน์ที่คุ้มค่าที่จะเสี่ยง ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรัพย์สดี เทียงพูนวงศ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู : การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษา คือ ปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยสนับสนุน

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม (The Multiple Factors Theory of Decision Making and Social Action) William W. Reeder (1971, อ้างถึงใน (รัฐกร เลิศไกร, 2540) ได้รวบรวมทฤษฎีทางสังคมวิทยาเพื่ออธิบายพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่งเขาเห็นว่าโดยทั่วไปแล้วรูปแบบ (Model) ทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น นักสังคมวิทยามักจะมองในแง่ของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Social-Economic Status) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกจะมีผลต่อการตัดสินใจ แต่ Reeder เชื่อว่าปัจจัยภายนอกจริงๆ แล้ว ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจแต่ละบุคคลจะแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเหล่านี้มาสู่ตัวคนซึ่งจะอยู่ในรูปของความเชื่อและไม่เชื่อที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม ดังนั้น บุคคลอาจจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างเดียวกันแต่เหตุผลที่ทำให้เกิดการตัดสินใจแตกต่างกัน Reeder จึงได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งใดของมนุษย์ว่าเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1) เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าประสงค์ไว้ก่อนล่วงหน้า และพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นั้นๆ

2) ความเชื่อ (Belief Orientation) เกิดจากความคิด ความรู้ในเรื่องนั้นที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการเลือกการกระทำทางสังคม

3) ค่านิยม (Value Standard) คือสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง ค่านิยมนั้นเป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดี เห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น

4) การบังคับ (Force) คือ ตัวที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำการตัดสินใจได้เร็วขึ้น

5) โอกาส (Opportunity) เป็นความคิดของผู้กระทำที่เชื่อว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ

6) ความสามารถ (Ability) การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตัวเองซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ได้ ต้องตระหนักถึงความสามารถนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม

7) การสนับสนุน (Support) คือ สิ่งที่ผู้กระทำคาดว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากคนอื่น ๆ เช่น เมื่อนักเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรืออาจารย์ ก็เป็นปัจจัยให้นักเรียนสามารถเลือกศึกษาต่อได้ทำให้มีความก้าวหน้าในอาชีพการงานต่อไป

โดยสรุปคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์นั้น มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ซึ่งปัจจัยภายนอกมักจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจที่กระทำของมนุษย์ แต่ปัจจัยภายในมักมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจของมนุษย์ เช่น การมีเป้าหมาย ความเชื่อ ค่านิยม การบังคับ โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน ซึ่งปัจจัยภายในต่างๆ เหล่านี้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่ โดยที่เหยื่อมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ว่า การเล่นแชร์ลูกโซ่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าที่ตนได้ลงทุนไป ส่งผลทำให้เกิดความเชื่อ และมีอิทธิพลต่อจิตใจ จึงทำให้เหยื่อตัดสินใจที่จะเล่นแชร์ลูกโซ่ และมองว่าเป็นค่านิยมที่ดีใครๆ ก็เล่นกัน แม้แต่คนใกล้ชิดก็เข้ามาชักชวนให้ไปร่วมเล่น จึงทำให้มองว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นค่านิยมที่พึงปฏิบัติ และการที่เหยื่อตกอยู่ในสถานการณ์บังคับต่างๆ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี อยากจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือแม้กระทั่งมองว่าเป็นโอกาสที่ดีที่จะรวยทางลัด เพราะผลตอบแทนที่ได้จากการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นสิ่งที่ล่อตาล่อใจ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ นอกจากนี้ ความสามารถและการได้รับการสนับสนุนจากผู้เข้ามาชักชวน ซึ่งอาจจะเป็นคนใกล้ชิด เครือญาติ ที่รู้จักกันดีก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เหยื่อตัดสินใจในการเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะไม่ต้องใช้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเท่าไรนัก และได้รับการสนับสนุนจากผู้ชักชวนเป็นอย่างดี ซึ่งปัจจัยในการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ จนนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพในที่สุด

5. แนวคิดเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่

5.1 ความหมายของการเล่นแชร์

ความหมายของการเล่นแชร์ตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ได้ให้คำนิยามว่า “การเล่นแชร์” หมายความว่า การที่บุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปตกลงกันเป็นสมาชิกแชร์ โดยแต่ละคนมีภาระที่จะส่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด รวมเข้าเป็นกองทุนกลางเป็นงวดๆ เพื่อให้สมาชิกวงแชร์หมุนเวียนกันรับทุนกองกลางแต่ละงวดนั้นไปโดยการประมูลหรือโดยวิธีอื่นใดและให้ความหมายรวมถึงการรวมทุนในลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย นอกจากนี้ การให้นิยามความหมายการเล่นแชร์ยังมีอีกความหมายหนึ่งว่า “การเล่นแชร์” หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปตั้งวงแชร์ขึ้นด้วยความสมัครใจ เพื่อผูกพันสมาชิกวงแชร์ทุกคนว่าจะต้องส่งเงินจำนวนเท่าๆกัน ตามที่ตนรับภาระด้วยความสมัครใจเข้าผูกพันมอบให้แก่รายวงแชร์เป็นผู้รับผิดชอบจัดรวมเงินทั้งหมดเพื่อส่งมอบแก่สมาชิกวงแชร์ที่ประมูลให้ผลประโยชน์สูงสุดก่อน ส่วนสมาชิกแชร์รายอื่นได้ผลประโยชน์ที่สมาชิกผู้ประมูลเสนอให้เป็นการตอบแทน และบรรดาสมาชิกแชร์ทุกคนต่างมีสิทธิเสนอประมูลเงินรวมแชร์ได้ทุกคน ด้วยการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนไปจนกว่าจะครบจำนวนเงินสมาชิกวงแชร์ (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2549)

ซึ่งจากการให้นิยามและความหมายเกี่ยวกับการเล่นแชร์สามารถสรุปได้ดังนี้ “การเล่นแชร์” หมายถึง การรวมตัวกันของบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป มีข้อตกลงร่วมกันในการตั้งวงแชร์ขึ้น โดยผู้เล่นสมัครใจที่จะนำเงินมารวมกันเป็นกองกลาง เพื่อให้สมาชิกคนอื่นๆสามารถประมูลผลประโยชน์สูงสุดได้ตามที่ต้องการ เมื่อผู้ที่ประมูลผลประโยชน์ได้สูงสุดจะมีสิทธินำเงินกองกลางไปก่อน และสมาชิกคนอื่นๆจะได้รับผลตอบแทนจากสมาชิกที่ทำการประมูลสูงสุดไปก่อนหน้า และจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปจนกว่าจะครบจำนวนตามสมาชิกในวงแชร์

โดยสรุปคือ การเล่นแชร์ หมายถึง การรวมตัวกันของบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ที่ตกลงร่วมกันจัดตั้งวงแชร์ โดยที่ส่งเงินหรือทรัพย์สินตามที่ตกลงไว้ร่วมกันที่ส่วนกลาง และมีทำวงแชร์หรือนายวงแชร์เป็นผู้รับผิดชอบจัดการให้ จะมีการประมูลผลประโยชน์ตามที่ต้องการ เมื่อได้ผลประโยชน์สูงสุดแล้วจะมีสิทธินำเงินกองกลางไปใช้ก่อน และจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปจนครบตามจำนวนของสมาชิก ซึ่งเป็นไปตาม พ.ร.บ.การเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 แต่การเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่มีจุดประสงค์ที่

แตกต่างกันไปจากการเล่นแชร์ จึงทำให้เป็นความผิดตามกฎหมายและเข้าข่ายความผิดการฉ้อโกงประชาชน

5.2 รูปแบบของการเล่นแชร์

การเล่นแชร์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมิได้มีรูปแบบที่ตายตัวตามอย่างที่เรารู้จักกัน หากแต่มีรูปแบบและประเภทของการเล่นแชร์ที่สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท ดังนี้ (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2549)

1. ประเภทแชร์ตามลักษณะการเล่น ได้แก่การนำเอาลักษณะการชำระเงินค่าดอกแชร์หรือผลประโยชน์ตอบแทนที่มีความแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1.1 แชร์ดอกหัก หมายถึง การเล่นแชร์ด้วยวิธีการที่ให้ผู้ร่วมเล่นมีสิทธิในการประมูลผลประโยชน์หรือดอกแชร์ ซึ่งการเสนอดังกล่าวสามารถแข่งกับท้าวแชร์ได้ซึ่งจะเก็บเป็นความลับ สำหรับท้าวแชร์มีหน้าที่รวบรวมดอกแชร์ทั้งหมดแล้วจัดลำดับดูว่าลูกแชร์คนใดเสนอผลตอบแทนสูงสุด ผู้นั้นก็จะมีสิทธิได้เงินในกองทุนแชร์ไปใช้ก่อน ส่วนที่เรียกว่าแชร์ดอกหักนั้น เพราะว่า เมื่อท้าวแชร์ทำการรวบรวมเงินจากลูกแชร์ทุกคน เพื่อส่งมอบให้ผู้ประมูลได้ในงวดนั้นๆ ท้าวแชร์จะหักดอกเบี้ยของผู้ที่ประมูลได้ไว้เลย แล้วนำดอกเบี้ยที่ได้ไปจ่ายให้ผู้ร่วมเล่นคนอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ประมูลในรอบนั้น

1.2 แชร์ดอกตาม หมายถึง การเล่นแชร์โดยวิธีการให้ผู้ร่วมเล่นได้รับเงินกองทุนแชร์รวมเท่ากับจำนวนหุ้นแชร์ทั้งหมด หรือเรียกว่ารับเงินไปเต็มจำนวนไม่มีการหักดอกเบี้ย ส่วนผู้ที่ประมูลไปแล้วในการส่งเงินค่าแชร์ในงวดถัดไปจะต้องส่งเงินจำนวนเต็มพร้อมดอกแชร์ที่ตนเองประมูลได้ตลอดไปจนครบวงจร

1.3 แชร์รูปแบบพิเศษ หมายถึง แชร์ที่ท้าวแชร์จะได้รับผลประโยชน์จากเงินกองทุนรวมมากกว่าลูกแชร์ในวง โดยมีวิธีการสัดส่วนในการกำหนดวงเงินไม่เท่ากัน แต่การจ่ายเงินในครั้งแรกท้าวแชร์จะมีสิทธิได้รับมากกว่าลูกแชร์ เช่น แชร์วงหนึ่งมี 10 หุ้น ครั้งแรกให้ลงคนละ 1,000 บาท รวมเป็น 10,000 บาท ท้าวแชร์ก็จะได้รับสิทธิรับเงินมากกว่า ซึ่งการส่งเงินในครั้งถัดไปอาจจะส่งน้อยกว่าและลูกแชร์คนอื่นๆ ก็จะได้รับเงินลดหลั่นกันไป สาเหตุที่นิยมเล่นแชร์ประเภทนี้เพราะลูกแชร์มองว่า ท้าวแชร์มีความเสี่ยงในการรับผิดชอบ จึงควรเอื้อประโยชน์ให้ท้าวแชร์มากกว่าลูกแชร์คนอื่นๆ

1.4 แชรร์รูปแบบอื่น ได้แก่ การเล่นเกมในลักษณะอื่นๆ แต่ยังคงอยู่ในหลักเกณฑ์ และพื้นฐานจากการเล่นเกมดอกหัก หรือแชร์ดอกตาม แต่อาจจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์อื่นๆหรือเงื่อนไขเพิ่มเติมเข้าไป เช่น การเล่นเกมจับสลาก โดยไม่มีการประมูลดอกกันแต่ใช้เป็นรูปแบบการจับสลากซื้อลูกแชร์ว่าใครจะได้รับเงินไปก่อน และมีการกำหนดดอกเบี้ยตายตัว

2. ประเภทแชร์ตามลักษณะหลักประกัน สืบเนื่องจากการเล่นเกมไม่มีบทบัญญัติให้ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ อาศัยความไว้นื้อเชื่อใจกันระหว่างท้าวแชร์กับลูกแชร์ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลให้การเล่นเกมแชร์เป็นแหล่งระดมเงินทุนนอกระบบ จึงได้มีการวิวัฒนาการการเล่นแชร์ในรูปแบบเดิมที่อาศัยหลักธุรกิจบวกกับหลักประกันเข้าด้วยกัน โดยมีการนำเอาตราสารทางการเงิน เช่น เงินสด เช็ค เข้ามาใช้ในการวางหลักประกันในการเล่นแชร์ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทย่อยๆ ได้ 2 ประเภท คือ แชร์เงินสด และแชร์เช็ค

3. ประเภทแชร์นอกระบบ ลักษณะของแชร์ประเภทนี้จะมีวัตถุประสงค์ในการเล่นแบบผิดกฎหมาย ไม่ใช่การเล่นตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 ได้กำหนดไว้ คือ มีวัตถุประสงค์จัดตั้งวงแชร์ขึ้นมาเพื่อทำการหลอกลวง ฉ้อโกง แล้วนำเงินที่ได้ไปประกอบธุรกิจด้านผิดกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ประเภทของแชร์นอกระบบบางกรณีก็ยังสามารถเข้าข่ายความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ซึ่งประเภทของแชร์นอกระบบที่แพร่หลายในประเทศไทยมี 2 ประเภท ดังนี้

3.1 แชร์ปิรามิด มีลักษณะคล้ายคลึงประเภทของแชร์ทั่วไป แต่มีวัตถุประสงค์ในการเล่นเพื่อรวบรวมเงินกองทุนแชร์ไปใช้ในการประกอบธุรกิจผิดกฎหมายหรือไม่สุจริต ซึ่งสาเหตุที่เรียกว่าแชร์ปิรามิด เนื่องจากโครงสร้างของปิรามิดที่เป็นสามเหลี่ยมที่มีพื้นฐานล่างแข็งแรงเปรียบเสมือนผู้เล่นแชร์ในช่วงแรกๆ ที่คิดว่าการเล่นแชร์ประเภทนี้จะมีคามมั่นคง แต่แท้จริงแล้วผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการเล่นเกมประเภทนี้ คือกลุ่มคนที่อยู่ยอดของปิรามิดไม่กี่คน ซึ่งส่งผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายต่อประชาชน และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ภาพข้างล่างเป็นการแสดงตัวอย่างของการเล่นเกมแชร์แบบปิรามิดที่แสดงให้เห็นว่าจำนวนของผู้ที่ถูกหลอกลวงให้มาเล่นเกมแชร์ประเภทนี้มีจำนวนมากมายมหาศาล แต่ผู้ได้รับผลประโยชน์กลับเป็นกลุ่มคนบนยอดปิรามิดที่จะนำเงินที่ได้ไปดำเนินธุรกิจผิดกฎหมายหรือไม่สุจริต

3.2 แชรส์ลูกโซ่ คือ การเล่นแชร์แบบลงทุนด้วยจำนวนเงินไม่มากนัก แต่ผู้ที่ทำการหลอกลวงจะแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่สูงมากเมื่อเทียบกับเงินที่ต้องลงทุน จึงทำให้มีผู้หลงเชื่อและนำเงินไปร่วมลงทุนด้วย โดยอาจจะเริ่มจากการชักชวนเข้ามาลงทุนและให้ช่วยหาสมาชิกเพิ่มเติมเพื่อขยายธุรกิจให้กว้างขวางและใหญ่โต และสร้างเครือข่ายจากการชักชวนให้มาเป็นสมาชิก ซึ่งแชร์ลูกโซ่ได้มีต้นกำเนิดในช่วงเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังตกต่ำประมาณปี พ.ศ. 2528 ธุรกิจเงินนอกระบบแพร่ระบาดไปทั่ว โดยเฉพาะการเล่นแชร์ เนื่องจากตลาดทางการเงินขาดสภาพคล่อง ประชาชนต้องหาที่พึ่งพาเพื่อความอยู่รอด จึงได้เกิดธุรกิจเงินนอกระบบ กฎหมายก็มีช่องว่าง อีกทั้งยังมิได้มีพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ตราขึ้นมาบังคับใช้เหมือนในปัจจุบัน จึงส่งผลให้การเล่นแชร์ลูกโซ่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีแชร์ลูกโซ่ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่ ดังนี้

5.3 ความหมายของแชร์ลูกโซ่

ความหมายของแชร์ลูกโซ่ หมายถึง การจัดตั้งวงแชร์ด้วยวิธีการลงทุนด้วยการสมัครสมาชิก โดยจะมีผู้ทำหน้าที่หลอกลวงแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่สูงมากเมื่อเทียบกับเงินที่ต้องลงทุน จึงทำให้มีผู้หลงเชื่อและนำเงินไปร่วมลงทุนด้วย โดยอาจจะเริ่มจากการชักชวนเข้ามาลงทุน เพื่อขยายธุรกิจให้กว้างขวางและใหญ่โต และสร้างเครือข่ายจากการชักชวนให้มาเป็นสมาชิก โดยนำเงินที่ได้จากการชักชวนให้เข้ามาเป็นสมาชิกมาจ่ายให้กับผู้ที่ถูกชักชวนเข้ามาให้เป็นสมาชิกรายใหม่ ๆ ซึ่งการกระทำในลักษณะนี้เรียกว่า “การฉ้อโกง” ถือเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. การเล่นแชร์พ.ศ. 2534

โดยสรุปคือ รูปแบบของการเล่นแชร์ สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท ประเภทแรก คือ ประเภทแชร์ตามลักษณะการเล่น โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ แชร์ดอกหัก แชร์ดอกตาม แชร์รูปแบบพิเศษ และแชร์รูปแบบอื่น ซึ่งแชร์ที่แบ่งตามลักษณะการเล่นนี้จะจะเป็นประเภทของแชร์ที่ได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไป โดยวิธีการเล่นมีความแตกต่างกันออกไปบ้าง แล้วแต่สมาชิกวงแชร์จะตัดสินใจเล่นแชร์รูปแบบใด ประเภทที่สอง คือ ประเภทแชร์ตามลักษณะหลักประกัน คือ การเล่นแชร์โดยมีการวางหลักประกันในการเล่นแชร์ โดยอาจจะใช้เป็นทรัพย์สิน เช่น เงินสด หรือ เชื้อ ส่วนประเภทที่สาม คือ ประเภทแชร์นอกระบบ เป็นลักษณะของการเล่นแชร์ที่ผิดกฎหมาย ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 มีรูปแบบที่เข้าข่ายการฉ้อโกงประชาชน ซึ่งสามารถแบ่งออก

ได้ 2 รูปแบบ คือ แชรี่ปิรามิด ที่ลักษณะการเล่นที่มีความมั่นคงประชาชนจะเชื่อมั่นว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนมากเมื่อหาสมาชิกเข้ามาเล่นได้ แต่แท้จริงแล้วผู้ที่ได้รับผลประโยชน์คือ กลุ่มคนเพียงไม่กี่คนที่อยู่บนยอดปิรามิด โดยจะนำเงินที่ได้ไปประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย อีกรูปแบบ คือ แชร้ลูกโซ่ เป็นรูปแบบการเล่นที่เน้นการลงทุนน้อย หาสมาชิกเข้ามาเพิ่มยิ่งใครสามารถหาสมาชิกเข้ามาเพิ่มได้ก็ยิ่งได้รับผลตอบแทนมากขึ้น แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งเมื่อไม่สามารถหาสมาชิกได้แล้ว ก็ไม่สามารถนำเงินมาจ่ายตอบแทนสมาชิกได้ จึงเป็นเหตุให้มีการล้มวงแชร์และมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งรูปแบบและลักษณะการเล่นแชร์ลูกโซ่นี้ส่งผลกระทบต่อสมาชิกที่เข้ามาเล่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการฉ้อโกงและหลอกลวงอย่างแท้จริง และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เป็นวงกว้าง และทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน รวมทั้งมีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นจำนวนมากมหาศาล

5.4 รูปแบบของแชร์ลูกโซ่

แบ่งได้ตามลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถแบ่งได้ 6 รูปแบบ ดังนี้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2557)

รูปแบบที่ 1 การแอบอ้างชื่อผู้มีอิทธิพล

โดยใช้วิธีการ คือการแอบอ้างชื่อผู้มีอำนาจ มีอิทธิพล เพราะมีชื่อเสียง เชื่อว่าสามารถเอื้อประโยชน์กับคนใดคนหนึ่งได้ ทำให้คนตกเป็นเหยื่อหลงเชื่อได้ง่าย เพราะคาดหวังในโอกาสของความร่ำรวยจากอำนาจของบุคคลเหล่านั้น ตัวอย่างที่พบล่าสุด เช่นการแอบอ้างนายฯ มีการตั้งแชร์ลูกโซ่ระดมทุนชาวบ้าน เพื่อตั้งบริษัทรับเหมา แอบอ้างลงทุนโครงการเมกะโปรเจกของรัฐ ในหลายจังหวัดทางภาคเหนือ โน้มน้าวว่าลงทุนมากจะได้ส่วนแบ่งมาก ซึ่งกระทรวงพาณิชย์พบความผิดปกติของการยื่นตั้งบริษัทใหม่สูงสุดในรอบปี

รูปแบบที่ 2 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการล่อลวง

จะเล็งกลุ่มนักศึกษาเป็นเป้าหมาย แม้จะไม่มีเงินเดือน แต่ก็เป็กลุ่มที่หลงเชื่อง่าย ไม่มีประสบการณ์มากนัก อยากรวย และเชื่อใจคน ทำให้เข้ามาเป็นเหยื่อได้โดยง่าย วิธีการจะชักชวนในลักษณะใช้คนในกลุ่มเพื่อนเฟซบุ๊ก รุ่นพี่ที่เป็นไอดอล แชร์ข้อมูลรายได้ และยืนยันว่าไม่หลอกลวง ได้ผลตอบแทนจริง โชว์ความเป็นอยู่ที่หรูหรา รายได้ดี ท่องเที่ยวต่างประเทศลักษณะธุรกิจจะมีผลิตภัณฑ์ เช่น เครื่องสำอาง วิตามิน อาหารเสริมเพื่อความงาม น้ำมันหอมระเหย และมีการเปลี่ยนแปลงสินค้าไปตามกระแสความนิยม แต่ไม่เน้นการขาย เน้นให้มีการจ่ายค่าสมาชิกซึ่งมี

ตั้งแต่ 3,000 - 20,000 บาท และให้หาสมาชิกเพิ่ม รับประกันได้เงินคืน 150% จากค่าสมาชิก เมื่อหาสมาชิกใหม่ได้ 2 คน เช่นเดียวกับการหาดาวนไลน์ของธุรกิจ ในรูปแบบ MLM การโฆษณาผลตอบแทน โฆษณาตัวเลขรายได้ในสมุดบัญชี การเขียนเชียร์ มีกระจายอยู่ทั่วไปตามโซเชียลมีเดีย และชุมชนออนไลน์ต่างๆ เพื่อความน่าเชื่อถือ ทำให้เกิดการขยายของธุรกิจอย่างง่ายดาย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์โดยทำให้เหยื่อได้รับความเสียหายและผู้กระทำผิดได้รับผลตอบแทน (ปัทมาภรณ์ กาญจนสุนทรและคณะ, 2540) ในปัจจุบันนี้ รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นการกระทำผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ตัวอย่าง กรณีการเล่นแชร์ลูกโซ่โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ เช่น โปรแกรมไลน์ หรือเฟซบุ๊ก เป็นต้น ทำให้มีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ในรูปแบบนี้เป็นจำนวนมาก และไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์จะไม่เห็นหน้าตาที่แท้จริงของผู้กระทำความผิด และผู้กระทำความผิดสามารถเปลี่ยนช่องทางหรือหนีไปกระทำความผิดที่อื่นได้ง่ายกว่ารูปแบบแชร์ลูกโซ่ประเภทอื่นๆ

รูปแบบที่ 3 การให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ดึงดูด

จะเน้นไปที่กลุ่มคนทำงานที่ใช้สื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวัน มักจะหลงกลตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่รูปแบบใหม่นี้ โดยการเข้าถึงจะใช้วิธีการเชิญชวนผ่านเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียให้คนมาร่วมลงทุนเพื่อนำเงินไปลงทุนต่อในตลาดอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ โดยการล่อเหยื่อนั้นจะมีการเสนอให้เห็นถึงผลตอบแทนที่ได้รับ ซึ่งจะมีทั้งการจ่ายเงินปันผลเข้าในบัญชีการลงทุนทุกเดือน อัตราขั้นต่ำ 2-10% ต่อเดือนขณะเดียวกัน หากผู้ลงทุนปรับสถานะตัวเองเป็น IB (Introduce Broker) หรือตัวแทน ที่ชักชวนคนอื่นมาร่วมลงทุนก็จะได้รับผลประโยชน์กลับคืนอีกส่วนหนึ่งด้วย ซึ่งใช้ระบบการจ่ายผลตอบแทนเช่นเดียวกับธุรกิจขายตรง ผู้ลงทุนบางคนไม่รู้ว่าธุรกิจนี้เป็นธุรกิจผิดกฎหมาย จึงตกเป็นเหยื่อและดำเนินคดีได้ยาก สูญเงินไปมหาศาลจากการลงทุนลักษณะนี้ ส่วนการใช้อัตราแลกเปลี่ยนนั้นจะเลือกสกุลเงินที่แต่ละกลุ่มเป้าหมายสนใจ ตัวอย่างเช่นผู้ลงทุนรายหนึ่งที่ขยับฐานะเป็น IB มีหน้าที่การงานเป็นที่น่าเชื่อถือ เป็นแพทย์ แต่ไม่ได้ทำเอง ให้น้องสาวเป็นคนชักชวนหาสมาชิกเน้นลงทุนในสกุลหยวนและบอกว่าลงทุนเพียง 2-3 เดือนจะมีกำไรเป็นเท่าตัว โดยให้ลงทุนแลกเปลี่ยนครั้งแรกเป็นหลักแสนบาทซึ่งเขาจะใช้วิธีโน้มน้าวสารพัด แต่ที่สุดท้ายหากเราไม่สนใจเขาก็จะเงียบหายไปเอง

รูปแบบที่ 4 การระดมทุนเพื่อจัดตั้งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

จะเข้ามาในลักษณะบริษัทข้ามชาติจากประเทศจีน และมาเลเซีย ด้วยการวางแผนธุรกิจระดมทุนขั้นต่ำ 6,000 บาท โดยให้สิทธิในการถือหุ้นในบริษัท และอาจมีสินค้าที่จำหน่าย ซึ่งสมาชิกสามารถซื้อได้ในราคาถูก แต่เป้าหมายที่นำมาชวนเชื่อคือการขายฝันว่าบริษัทมีแผนจะจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เมื่อมีสมาชิกเพิ่มขึ้นมากพอ เช่นจำนวนถึงแสน เป็นที่มาให้สมาชิกพากันชักชวนเพื่อนฝูงเข้ามาร่วมทุน โดยมีความคิดว่าจะมีส่วนในหุ้นของบริษัทสุดท้ายก็เป็นลักษณะบริษัทปิดตัวลง ติดตามเงินลงทุนไม่ได้ หุ้นบริษัทไม่มีมูลค่าตามที่ได้อ้างอิงไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาที่ได้กระทำลงมากกว่าหนึ่งประเทศ หรือ มีส่วนหนึ่งส่วนใดของการกระทำผิดหรือผลกระทบเกี่ยวข้องกับตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป (จิตพลกาญจนกิจ, 2559) เนื่องจากรูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในปัจจุบันมีลักษณะของการกระทำผิดที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ เกิดขึ้นที่เกิดจากประเทศต้นทางและผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อเป็นประเทศปลายทาง ตัวอย่าง กรณีแชร์ลูกโซ่ยูฟีนที่เกิดขึ้นในประเทศมาเลเซีย ผู้ที่กระทำผิดเป็นคนมาเลเซียแต่เดินทางมากระทำผิดที่ประเทศไทย โดยหลอกลวงให้ประชาชนในประเทศไทยให้ร่วมลงทุนทำธุรกิจ แต่ในความเป็นจริงคือ แชร์ลูกโซ่ จึงถือได้ว่า รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในปัจจุบันมีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติอย่างเห็นได้ชัด

รูปแบบที่ 5 การขายสินค้าและผลิตภัณฑ์อวดอ้างสรรพคุณเกินความจริง

การขายสินค้าและผลิตภัณฑ์อวดอ้างสรรพคุณเกินความจริง จะระบอบไม่รู้จบในพื้นที่ต่างจังหวัดของประเทศ โดยสามารถหลอกลวงเงินของชาวบ้านไปได้เป็นจำนวนมาก จากการให้ความเจ็บป่วยมาเป็นเครื่องมือหลอกเหยื่อให้หลงเชื่อ วิธีการคือเริ่มจากผลิตภัณฑ์รักษาโรคและแอบอ้างว่ามีสรรพคุณรักษาโรคได้จริง ทำให้ผู้ป่วยหลงเชื่อซื้อมาทดลอง ในช่วงแรกที่มีคนหลงเชื่อก็จะสร้างแรงจูงใจในการซื้อ และสร้างกลุ่มสมาชิกลงทุนจำหน่าย เพราะโฆษณาว่าขายดี ได้รับผลตอบแทนมาก ซึ่งในตัวเองอาจมีอันตรายอยู่ด้วยทำให้ทั้งเสียทรัพย์สิน และอาจมีความเสี่ยงต่อสุขภาพ

ตัวอย่างที่ดำเนินคดีไปแล้วในปี 2555 แต่ฟื้นคืนชีพมาอีกในปี 2556 คือแชร์ลูกโซ่ “รถเร่ลิง-ตะเกียงหอม” ซึ่งระบอบหนักในพื้นที่ภาคอีสานโดยชาวบ้านบางรายที่ถูกเป็นเหยื่อว่ารักษาโรคได้ก็นำที่ดินไปจ้างองกับบริษัทที่หลอกขายตะเกียง และบางรายถึงกับยอมเสียเงินเป็นหลักล้านบาทเพื่อแลกกับการหายจากโรค หรือร่วมลงทุนเข้ามาเป็นสมาชิกเพราะสินค้ามีโอกาสขายได้ดี อยากร

ร่ำรวยกลายเป็นเศรษฐีภายในพริบตาปัจจุบันขบวนการดังกล่าวก็ยังคงระบอบอยู่ในต่างจังหวัด แต่ส่วนใหญ่จะเน้นเป็นผลิตภัณฑ์หอมระเหยที่แก้สารพัดโรคได้ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ บอกว่าแก๊งเหล่านี้เป็นที่จับตาของตำรวจและเภสัชกรในพื้นที่เพียงแต่ยังไม่สามารถจับกุมได้เพราะยังไม่มีเจ้าทุกข์ หรือผู้เสียหายมาแจ้งความ

รูปแบบที่ 6 การใช้ความเชื่อและความศรัทธาเป็นเครื่องมือในการล่อลวง

ขบวนการต้มตุ๋นแชร์ลูกโซ่ในรูปแบบที่ 6 จะใช้วิธีการอ้างอิงศาสนาและการทำบุญ ที่มีผลตอบแทนสูงช่วยจูงใจ เช่นเมื่อเร็วๆ นี้มีประกาศเชิญชวนให้คนมาร่วมทำบุญสร้างพระองค์ใหญ่ที่สุดในโลก และใช้เงินในการก่อสร้างสูงถึงหลักแสนล้านบาท เชิญชวนให้ผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญ 3 หมื่นบาทและจะได้คืน 1 แสนบาท วิธีการเพื่อทำให้คนเชื่อถือ และให้คนมาร่วมทำบุญกันมาก เพื่อให้ได้เงินตามที่คาดหวังนั้น ใช้การตีป้ายโฆษณาในจังหวัดแอบอ้างหน่วยงานภาครัฐ บริษัทเอกชน และคนมีชื่อเสียงในพื้นที่นั้นว่าได้ร่วมทำบุญบางส่วนมาแล้วเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหมื่นล้านบาทสำหรับเรื่องการล่าเหยื่อในเรื่องการทำบุญนั้น จากการพูดคุยจะพบว่าคนในกลุ่มจะเลือกหาเหยื่อที่มีความเชื่อและศรัทธาในเรื่องการทำบุญอยู่แล้ว ประกอบกับการอธิบายถึงผลประโยชน์ที่จะตามมาเป็นผลพลอยได้ที่เกิดจากความโลภของเหยื่อโดยตรง ในกรณีของวัดต่างๆ ในประเทศไทยที่ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำบุญในลักษณะต่างๆ ในรูปแบบของพุทธพาณิชย์สถาน เช่น การสะเดาะเคราะห์ แพ้เคจการทำบุญมหากุศล การทำบุญสร้างศาสนสถานต่างๆ ภายในวัด เป็นต้น โดยวัดในประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในการทำบุญลักษณะดังกล่าวข้างต้น คือ วัดหัวลำโพง วัดบัวขวัญ วัดท่าไม้ ฯลฯ ซึ่งนอกเหนือจากการทำบุญตามหลักพุทธศาสนาทั่วไปแล้ว ยังมีรูปแบบการทำบุญที่โฆษณาเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาร่วมทำบุญ และประกาศว่าหากใครทำบุญมากก็จะได้มาก มีโอกาสได้ขึ้นสวรรค์ หรือแม้กระทั่งการประกอบพิธีสะเดาะเคราะห์ภายในวัด การปลุกเสกของขลัง การดูดวงชะตา การแก้กรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่วัดเหล่านี้พยายามที่จะสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความศรัทธา ให้เกิดขึ้นโดยอาศัยบุคคลที่มีอิทธิพล มีชื่อเสียง ดารา นักแสดง มาเป็นตัวละครสำคัญในการชักจูงประชาชนเข้ามาทำบุญ จนนำไปสู่มหาศรัทธาที่ยิ่งใหญ่ นั่นก็หมายถึงเม็ดเงินมหาศาลที่หลั่งไหลมาสู่วัดเหล่านี้อย่างไม่ขาดสาย

โดยสรุปคือ ประเภทของแชร์ลูกโซ่สามารถแบ่งได้ตามลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้ การแอบอ้างชื่อของผู้มีอิทธิพลจะได้สร้างความน่าเชื่อถือ ทำให้คนที่ตกเป็นเหยื่อหลงเชื่อได้ง่าย เพราะคาดหวังผลตอบแทนที่จะได้รับกลับมา การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือล่อลวง โดยเฉพาะ

กลุ่มคนที่ไม่มีประสบการณ์ นักเรียน นักศึกษาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำผ่านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ชักชวนให้หารายได้พิเศษ และได้รับผลตอบแทนอย่างไรบ้าง เมื่อเข้าร่วมลงทุนด้วยการเน้นผลตอบแทนเป็นสิ่งดึงดูด โดยเน้นกลุ่มคนทำงานที่อยากมีรายได้เสริม ลักษณะคล้ายกับธุรกิจขายตรง ชักชวนให้หาสมาชิกมาเพิ่มเติมแล้วจะได้รับผลประโยชน์กลับคืน การขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่อวดอ้างเกินจริง โดยคนเจ็บป่วยเป็นกลุ่มคนทดลอง ระยะแรกๆ อาการหายเป็นปกติก็จะโฆษณาชักชวนให้มาลองซื้อสินค้า สร้างกระแสว่าขายดี มีตัวแทนจำหน่าย และได้รับผลตอบแทนมาก ซึ่งในตัวผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาจมีสารอันตรายปะปนอยู่ ทำให้เสียทั้งทรัพย์สินและเสียทั้งสุขภาพ การใช้ความเชื่อและความศรัทธาเป็นเครื่องมือในการล่อลวง เช่น การระดมเงินทำบุญใหญ่ต่างๆ ถ้าบริจาคมากก็จะได้รับเงินคืนมาก ซึ่งกลุ่มคนที่จะหลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อนั้นจะต้องมีความศรัทธาและความเชื่อทางด้านนี้อยู่แล้ว

ซึ่งประเภทของแชร์ลูกโซ่ที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์นั้น ยังมีรูปแบบอีกมากมาย โดยที่ผู้กระทำผิดจะอาศัยช่องว่าง โอกาส เวลา ที่เหมาะสมหาเหยื่อที่จะมาร่วมลงทุนด้วย และพัฒนาวิธีการหลอกลวงที่ซับซ้อนมากขึ้น เพื่อมิให้เหยื่อตามทัน หากบุคคลใดๆ ก็ตามไม่ระวังตัว เปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดเข้าถึงตัวได้ง่าย และใช้ช่องว่างเหล่านี้ในการกระทำความผิด ก็ส่งผลให้บุคคลต่างๆ เหล่านี้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยไม่รู้ตัว

5.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่และปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

ปัจจุบันการเล่นแชร์ลูกโซ่ มีการพัฒนาวิธีการให้มีความซับซ้อนมากขึ้นจากในอดีต โดยอาศัยเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด จึงทำให้ปัญหาการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการเล่นแชร์ลูกโซ่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่มีสาระและการตีความที่ไม่ครอบคลุมหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับแชร์ลูกโซ่ ทำให้ยากต่อการปราบปรามและแก้ไขปัญหาการระบาดของแชร์ลูกโซ่ให้หมดไปจากสังคมไทย ดังนั้นกฎหมายที่จะนำมาเสนอในหัวข้อนี้จึงเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันมีดังนี้

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.2527 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2534 พ.ศ.2545 โดยมีหลักการและวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการถูกหลอกลวง โดยการเอาผิดกับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีเจตนาหลอกลวง ซึ่งใช้วิธีการระดมเงินทุนจากประชาชน ที่อ้างว่าจะจ่าย

ผลตอบแทนให้ในอัตราที่สูง โดยที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจใดๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ใช้วิธีการจัดคิวเงิน โดยนำเงินจากผู้ลงทุนรายใหม่ไปจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้กับผู้ลงทุนรายเก่าหมุนเวียนไปเรื่อยๆ เมื่อไม่มีผู้ลงทุนรายใหม่ก็ล้มเลิกไป ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งพระราชกำหนดดังกล่าวมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคำจำกัดความ 4 ประการ ดังนี้ (พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527, 2545)

1. กู้ยืมเงิน หมายความว่า รับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ยืม การจำหน่ายบัตรหรือสิ่งอื่นใด การรับเข้าเป็นสมาชิก การรับเข้าร่วมลงทุน การรับเข้าร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือลักษณะอื่นใด โดยผู้กู้ยืมหรือบุคคลอื่นจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้ผู้ให้กู้ยืมเงิน

2. ผลประโยชน์ตอบแทน หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดที่ผู้กู้ยืมเงินหรือบุคคลอื่นจ่ายหรือจะจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินเพื่อการกู้ยืมเงิน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจ่ายในลักษณะดอกเบี้ย เงินปันผล หรือลักษณะอื่นใด

3. ผู้กู้ยืมเงิน หมายความว่า บุคคลที่ทำการกู้ยืมเงิน และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินเป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งลงนามในสัญญาหรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของนิติบุคคลนั้นด้วย

4. ผู้ให้กู้ยืมเงิน หมายความว่า รวมถึง บุคคลซึ่งผู้ให้กู้ยืมเงินระบุให้เป็นบุคคลที่ได้รับต้นเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้กู้ยืมเงิน

กล่าวโดยสรุปคือสาระสำคัญของพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ได้ให้ความหมายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงิน ทั้งในแง่ของตัวบุคคล และผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตรากฎหมายพยายามระบุเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมกับการกระทำความผิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกกรณีจากการฉ้อโกงประชาชน แม้ว่าสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้จะได้รับการแก้ไข และปรับปรุงถึง 2 ครั้ง คือ เมื่อปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2545 เพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสม แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ทวีความรุนแรงขึ้น จึงนำไปสู่ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบัน

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายคือ กฎหมายต่างๆที่บังคับใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่มีความทันสมัย เนื้อหาตัวบทกฎหมาย เมื่อมีการดำเนินคดีหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งเนื้อหาตัวบทกฎหมายฉบับนี้ไม่เพียงพอหรือครอบคลุมกับการกระทำความผิดในปัจจุบัน เนื่องด้วยรูปแบบและลักษณะการกระทำความผิดด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่างๆ ให้มีความซับซ้อนในการที่จะดำเนินคดีหรือจับกุมได้ยากกว่าในอดีต ซึ่งทำให้เนื้อหาตัวบทกฎหมายที่บัญญัติไว้ไม่ทันสมัยและไม่เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ในส่วนของการกำหนดบทลงโทษก็ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ของแชร์ลูกโซ่ในปัจจุบัน โดยบทลงโทษที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 นั้น ศาลจะดำเนินการเพียงยึดทรัพย์หรืออายัดทรัพย์สินเท่านั้น หากทรัพย์สินที่ศาลสั่งยึดหรืออายัดไม่เพียงพอแก่การใช้หนี้ให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหาย ศาลก็จะดำเนินการสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย ทำให้การแก้ไขปัญหาเรื่องการแพร่ระบาดของแชร์ลูกโซ่ยังไม่ได้รับการแก้ไขได้ดีเท่าที่ควร ทำให้การปราบปรามจากหน่วยงานของรัฐมาสามารถดำเนินได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งบทลงโทษในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดยังน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ตกเป็นเหยื่อและความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา 4 หรือมาตรา 5 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งเมื่อเทียบกับสถานการณ์ของแชร์ลูกโซ่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันพบว่า การฉ้อโกงโดยวิธีการเล่นแชร์ลูกโซ่สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินมูลค่ามหาศาล และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นวงกว้าง ดังเช่น กรณีแชร์ลูกโซ่ของชินแสโซกุนที่ฉ้อโกงประชาชน และได้ทรัพย์สินจากการฉ้อโกงไปหลายร้อยล้านบาท โดยเมื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่กับบทลงโทษที่กำหนดไว้ หากถูกจับกุมดำเนินคดีถือว่าเป็นสัดส่วนน้อยมาก ผู้กระทำความผิดได้คิดพิจารณาแล้วคิดว่ามีความคุ้มค่าที่จะเสี่ยงตัดสินใจในการกระทำความผิด จึงมีผู้ที่กระทำความผิดและตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่เป็นจำนวนมาก เพราะคิดว่าหากถูกดำเนินคดีไม่นานก็ถูกปล่อยตัว และเงินที่ฉ้อโกงไปก่อนหน้านี้ก็ยังคงมีอยู่ ดังนั้น ปัญหาการเล่นแชร์ลูกโซ่ยังคงทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและบทลงโทษที่จะได้รับ หากถูกดำเนินคดีหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพัตรา แผนวิจิต (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ : ศึกษากรณีพัฒนาการบังคับใช้พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนพ.ศ. 2527 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534 จากการศึกษาพบว่า รูปแบบของธุรกิจแชร์ลูกโซ่ส่งผลต่อการบังคับใช้พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนพ.ศ. 2527 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534 เช่น ปัญหาด้านกฎหมาย ปัญหาด้านการดำเนินคดี ปัญหาด้านพนักงานเจ้าหน้าที่ และปัญหาด้านประชาชนผู้ถูกกฎหมายใช้บังคับ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ เนื่องจากรูปแบบของธุรกิจของแชร์ลูกโซ่ที่ปรากฏในประเทศไทยมีหลากหลายรูปแบบ มีวิธีการที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และส่งผลต่อการป้องกันและปราบปราม รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างมาก

ธารา มีบุญ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นการพนันหวยเถื่อน ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การเล่นพนันหวยเถื่อนเพราะว่าต้องการสร้างความหวังในชีวิต การเล่นพนันหวยเถื่อนเพราะว่าต้องการความสนุกสนาน ไร้ใจ สามารถเล่นได้ง่าย สะดวก ไม่เสียเวลา ยากต่อการจับกุม และเล่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม และปัจจัยทางภูมิหลังมีส่วนที่สำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นพนันหวยเถื่อน จากผลการวิจัยที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ คือ ปัจจัยภูมิหลังส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่โดยตรง และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในเรื่องความคาดหวังในชีวิตหรือจุดประสงค์ในการเล่นแชร์ลูกโซ่

นิสาชล สิริตนการ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเล่นพนันในสังคมไทย โดยวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันและรูปแบบการพนันที่เลือกเล่นในสังคมไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพการสมรส ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนัน ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่โดยตรง โดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม หรือปัจจัยภูมิหลังมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจในการเล่นแชร์ลูกโซ่ และตกเป็นเหยื่อในที่สุด

อภิณพ สุจริญญ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการระดมเครือข่าย โดยมีขอบตามกฎหมายว่าด้วยการขายตรงและตลาดแบบตรงเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผลการศึกษาพบว่า ความผิดดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องกับ

แนวความคิดในการกำหนดความผิดมูลฐาน กล่าวคือ เป็นความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการ ในลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม ได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดสูง เป็นความผิดที่มี ลักษณะสลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม และเป็นภัยต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

พัชรา สีนลอยมา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและวิธีการกระทำความผิดประกอบธุรกิจ ขายตรงในลักษณะแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท ภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับความเสียหาย จากบริษัทที่ดำเนินการในรูปแบบที่เน้นให้สมัครเป็นสมาชิก และนำเงินมาซื้อสินค้าและบริการครั้ง ละหลายๆ ลักษณะของผู้กระทำผิด คือ จะหลอกให้ผู้เสียหายโดยให้ผลตอบแทนสูงจากการทำธุรกิจ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อ คือ ผู้เสียหายเชื่อว่า เป็นบริษัทที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย วิธีการกระทำความผิดโดยเพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำให้ไปร่วมทำธุรกิจกับบริษัทขายตรง โดยมีการ ประชาสัมพันธ์ธุรกิจของบริษัทผ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ คือ เหยื่อมีความเชื่อ ความศรัทธา และไว้วางใจใน บริษัท เพราะคิดว่าบริษัทจดทะเบียนอย่างถูกต้อง และได้รับคำแนะนำจากเพื่อนหรือคนรู้จักให้ร่วม เล่นแชร์ลูกโซ่ โดยไม่รู้ว่าได้ตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดอย่างไม่รู้ตัว ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า รูปแบบการกระทำความผิดการประกอบธุรกิจขายตรงในลักษณะแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) เน้นให้เหยื่อสมัครเป็นสมาชิกและนำเงินมาซื้อสินค้าหรือบริการจำนวนมาก 2) ผู้ที่ กระทำความผิดจะหลอกว่ามีตำแหน่งหน้าที่การงานให้เหยื่อทำ 3) หลอกให้เหยื่อนำเงินจำนวนมากมาร่วม ทำธุรกิจขายตรง วิธีการกระทำความผิดมี 2 วิธี ได้แก่ 1) ผู้กระทำผิดติดต่อกับเหยื่อโดยตรงหรือผ่านบุคคล ต่างๆ เช่น แม่พิมพ์ ผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์ หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับเหยื่อหรือคนรู้จัก 2) อาศัยเทคนิคในการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ใบปลิว ใบปิดประกาศ หรืออินเทอร์เน็ต ฯลฯ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการกระทำความผิดหลักมี 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวเหยื่อ 2) ปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับตัวผู้กระทำผิด 3) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านโอกาสในการกระทำความผิด ซึ่ง สอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ คือ รูปแบบ การกระทำความผิด วิธีการกระทำความผิด และปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการกระทำความผิด มีลักษณะที่คล้ายคลึง กัน และเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตกเป็นเหยื่อได้ทั้งสิ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Ganzini, McFarland, and Bloom (1990) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการฉ้อโกง เปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคอปกขาวกับผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมความรุนแรง โดยเก็บข้อมูลจากผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวน 77 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคอปกขาวมีแนวโน้มที่จะเป็นเหยื่อมากกว่า มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี จะมีความเสี่ยงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคอปกขาว และผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคอปกขาวจะมีปัญหาเป็นโรควิตกกังวล และมีภาวะซึมเศร้าที่สูญเสียทางการเงิน

Mark Button (2014) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการฉ้อโกงต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและครอบครัว โดยศึกษาจากผู้ตกเป็นเหยื่อและครอบครัวที่ถูกฉ้อโกงในประเทศอังกฤษ และได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จำนวน 800 ครั้ง และการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวจำนวน 30 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบที่ส่งผลมากที่สุดต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการฉ้อโกง คือ ด้านเศรษฐกิจ และด้านความเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ ผลกระทบรองลงมา คือ ความเสียหายที่มีต่อชื่อเสียงตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกและด้านลบของพฤติกรรมของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออีกด้วย

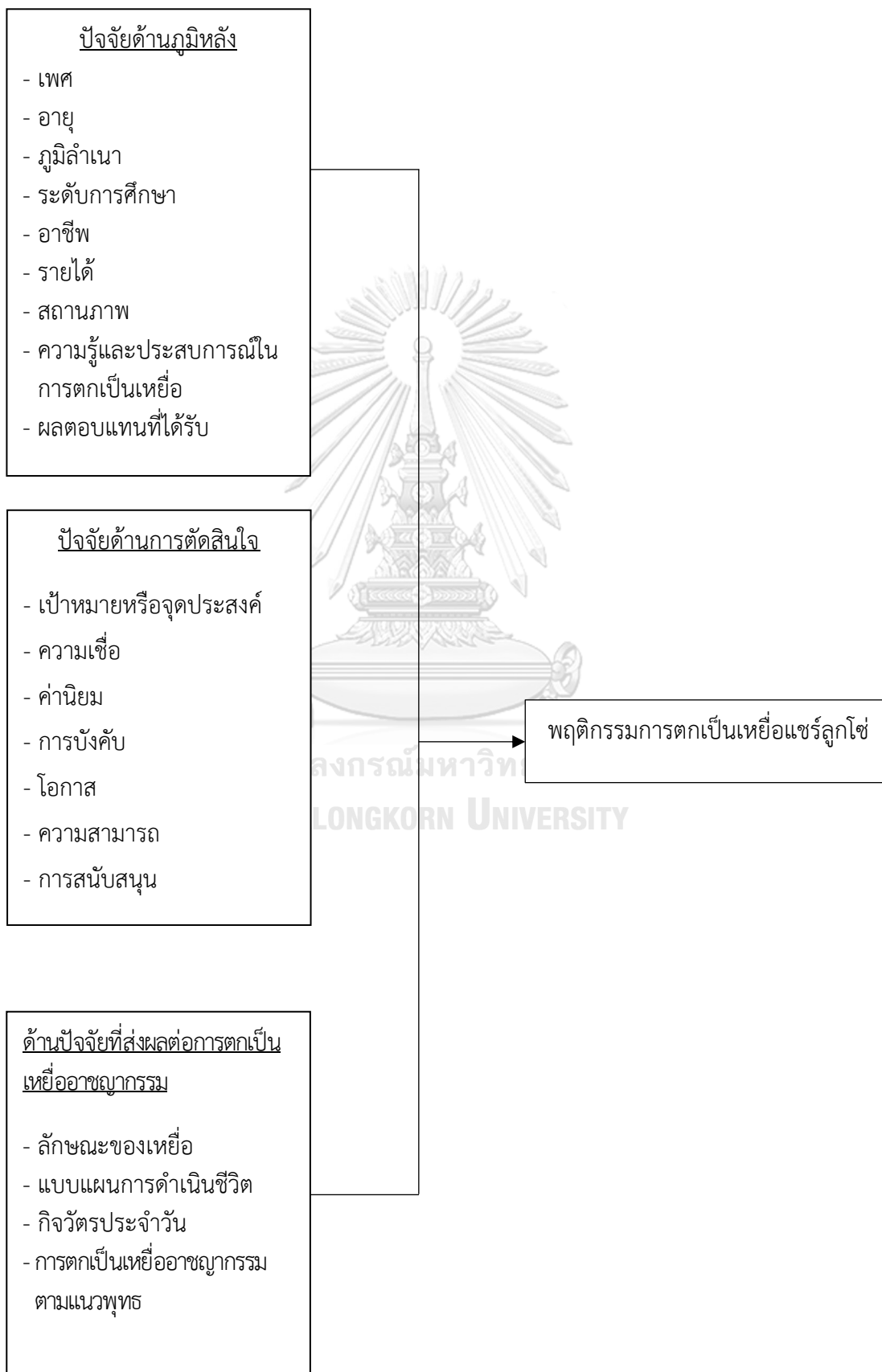
โดยสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่มีวิธีการที่หลากหลาย และสลับซับซ้อน ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการกระทำผิดหลักมี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวเหยื่อ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านโอกาสในการกระทำผิด โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพการสมรส

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลให้บุคคลต่างๆ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเล่นแชร์ลูกโซ่ได้ง่าย การที่เหยื่อมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความเสี่ยง มีกิจวัตรประจำวันในการดำเนินชีวิตที่ประจวบเหมาะกับผู้ที่ยังจะกระทำผิด จึงทำให้มีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งอาชญากรที่จะกระทำผิด จะเลือกเหยื่อที่เหมาะสม และการขาดความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินหรือชีวิตร่างกายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในบางครั้งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อก็คงจะเป็นผู้กระทำผิดด้วยเช่นกัน ดังนั้น ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด และนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : กรณีแชร์ลูกโซ่ ” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงปริมาณ จะใช้การแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มคนที่เคยตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 40,000 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้แบบสอบถามจำนวน 396 ชุด และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 4 คน ดังนี้

1.1 ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ใช้แบบสอบถามจำนวน 396 ชุด

1.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 4 คน (เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่) แบ่งเป็น

1.2.1 เจ้าหน้าที่สำนักงานปราบปรามการฟอกเงิน จำนวน 1 คน

1.2.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน

1.2.3 เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 1 คน

1.2.4 ผู้มีประสบการณ์ด้านแชร์ลูกโซ่ ประธานสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน

โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาที่เหมาะสมโดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของผลการวิจัยได้ไม่เกินร้อยละ 5 โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเนะ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{(1+N)e^2}$$

$$(1+N)e^2$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 5 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับ 0.05

ค่าที่ได้จากการคำนวณจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเนะ โดยคิดจากข้อมูลสถิติของสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทยที่ได้รับการแจ้งจากประชาชนผู้เสียหายพบว่า ในระยะปี 2557 – 2559 มีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่ออกมาเปิดเผย และดำเนินการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีจำนวน 40,000 คน ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ 396 คน

2. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) โดยผู้วิจัยได้จากการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย เพื่อต้องการทราบรายละเอียดต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2.2 การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้มีลักษณะดังต่อไปนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 396 ชุด มีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน 5 ชุด โดยจะเป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินผลหาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

2.3. การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้ไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ดังนี้

2.3.1. ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์ดร. ฐิติยา เพชรมณี อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบทั้งด้านเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม การใช้ภาษา และความครอบคลุมของแบบสอบถามเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม และครอบคลุมทุกประเด็นในการวิจัย

2.3.2 ทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปแก้ไขและนำไปทำการทดสอบใช้ (Pre - test) กับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบคำถามในแต่ละส่วนว่าสามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง และชัดเจนตามที่ผู้วิจัยต้องการ รวมทั้งความง่ายของแบบสอบถามที่ต้องให้มีความเหมาะสมกับผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะอันตรภาคชั้นแบบ 5 ระดับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบัค (Cronbrach's Alpha Coefficient)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right]$$

เมื่อ α = ค่าความน่าเชื่อถือ

K = จำนวนข้อ

V_i = ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

จากการทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นต้องมากกว่า 0.70 ซึ่งเมื่อทดสอบแบบสอบถามแล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.913 แบบสอบถามที่ใช้จึงถือว่ามีความคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถใช้เก็บข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นคนรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์ประเด็นที่เกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ไปยังเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่สำนักงานปราบปรามการฟอกเงิน เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่กลุ่มป้องปรามการเงินนอกระบบ สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน และผู้มีประสบการณ์ด้านแชร์ลูกโซ่ ประธานสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่ ทั้งนี้ทางผู้วิจัยจะเดินทางไปด้วยตัวเองพร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ และที่มาของงานวิจัย ก่อนดำเนินการแจกแบบสอบถาม

3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยจะแจ้งวัตถุประสงค์ และอธิบายเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกันก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

3.3 เมื่อดำเนินการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสร็จผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลเบื้องต้น หากได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนจะทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมจนกว่าจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน จำนวน 396 ชุด ซึ่งการแจกแบบสอบถามจะนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่เดินทางมาดำเนินคดีที่กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลและได้รับความอนุเคราะห์จากประธานสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทยในการช่วยประสานงานติดต่อให้ผู้วิจัยได้รับโอกาสในการเก็บข้อมูลจากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

4.1 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ก็ต้องทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้วทำการบันทึกข้อมูลทางสถิติเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมข้อมูลของแต่ละบุคคลเพื่อที่จะได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก จะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การแปลผลข้อมูล

เกณฑ์การให้คะแนน แต่ละคำถามจะมีคำตอบให้เลือกตามความคิดเห็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน ดังนี้

คะแนน	คำตอบ
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและทำการแปลผลของค่าเฉลี่ย โดยหาค่ากึ่งกลางพิสัย โดยใช้สูตรคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

จะได้ช่วงความกว้างในระดับ 0.80 สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยต่างๆ ได้ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	ระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับมาก
2.61 – 3.40	ระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับน้อย
1.00 – 1.80	ระดับน้อยที่สุด

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการทางสถิติมาใช้เพื่ออธิบายถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนอธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตกเป็นเหยื่อแชร์ลู่โกไว้ ดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวิธีการทางสถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่ากลาง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่

4.3.2 การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยเลือกเทคนิคทางสถิติที่จะใช้ในการทดสอบแบบค่ามีขมิมาเลขคณิตค่าไคสแควร์ (Chi - Square)

5. จริยธรรมในการวิจัย

ในการดำเนินวิจัย ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับจริยธรรมในการวิจัย โดยจะดำเนินการ ดังนี้

5.1 สำหรับการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูล ด้วยการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับกับงานวิจัยโดยละเอียดและชัดเจน เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความเข้าใจและวางใจในการให้ข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยได้รับความยินยอมโดยสมัครใจจากผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการในการดำเนินการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทราบ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสมัครใจที่จะให้ข้อมูล สำหรับผู้ที่ไม่สมัครใจให้ข้อมูล ผู้วิจัยก็ไม่ได้บังคับให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยแต่อย่างใด

5.3 สำหรับการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยรักษาไว้ซึ่งสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ให้ข้อมูลด้วยการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว โดยผู้วิจัยจะใช้ตำแหน่งหน้าที่แทนการใส่ชื่อ – นามสกุลจริง

5.4 การนำเสนอผลงานการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยปราศจากอคติ และนำเสนอผลการวิจัยแบบตรงไปตรงมาตามข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงปริมาณจะศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม (Survey Research) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่จำนวน 396 คน ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพจะเป็นการศึกษาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานโดยตรงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ จำนวน 4 คน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณในกลุ่มผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่โดยการแจกแบบสอบถามนั้น สามารถเก็บข้อมูลได้ครบ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านภูมิหลัง

ส่วนที่ 2 ความรู้ ประสบการณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

ส่วนที่ 4 การพิสูจน์สมมติฐานการศึกษา

ส่วนที่ 5 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 6 การอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านภูมิหลัง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่เข้ามาดำเนินคดีในกรุงเทพมหานคร จำนวน 396 คน มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส สถานะในครอบครัว และที่อยู่ปัจจุบัน เป็นต้น ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านภูมิหลัง

	ข้อมูลภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	95	24.0
	หญิง	301	76.0
2. อายุ	20 ปีหรือต่ำกว่า	12	3.0
	21 - 30 ปี	91	23.0
	31 - 40 ปี	158	39.9
	41 - 50 ปี	84	21.2
	มากกว่า 50 ปี	51	12.9
3. อายุขณะตก เป็นเหยื่อ	20 ปีหรือต่ำกว่า	33	8.3
	21 - 30 ปี	146	36.9
	31 - 40 ปี	116	29.3
	41 - 50 ปี	86	21.7
	มากกว่า 50 ปี	15	3.8
4. ระดับ การศึกษา	ประถมศึกษา	13	3.3
	มัธยมศึกษา	123	31.1
	ปริญญาตรี	223	56.3
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	37	9.3
5. ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร	90	22.7
	ปริมณฑล	107	27.0
	ต่างจังหวัด	199	50.3
6. อาชีพ	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	15.2
	พนักงานบริษัทเอกชน	116	29.3
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	142	35.9
	นักเรียน/นักศึกษา	30	7.6
	แม่บ้าน	48	12.1

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านภูมิหลัง (ต่อ)

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000	80	20.2
	10,001 - 20,000	99	25.0
	20,001 - 30,000	49	12.4
	30,001 - 40,000	75	18.9
	มากกว่า 40,000	93	23.5
8. สถานภาพสมรส	โสด	146	36.9
	อยู่กินฉันสามีภรรยา	100	25.3
	สมรส	137	34.6
	หย่าร้าง/หม้าย	13	3.3
9. สถานะในครอบครัว	แม่บ้าน	169	42.7
	ลูก	60	15.2
	หลาน	25	6.3
	หัวหน้าครอบครัว	142	35.9
10. ที่อยู่ปัจจุบัน	คอนโด	33	8.3
	บ้าน	252	63.6
	หอพัก	47	11.9
	อาศัยอยู่กับบุคคลอื่น	64	16.2

จากตารางที่ 2 สามารถอธิบายข้อมูลด้านภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ ดังนี้
จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ จำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 76 และ เพศชาย จำนวน 95 คิดเป็นร้อยละ 24 ตามลำดับ

อายุของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาคือ ช่วงระหว่างอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ช่วง

อายุระหว่างอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ช่วงอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 20 ปีหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ

อายุขณะตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแฮร์ลูกโซ่เมื่อมีอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาคือ อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 อายุ 20 ปีหรือต่ำกว่า จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และน้อยที่สุดคือ มากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ระดับปริญญาโท หรือสูงกว่า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 และน้อยที่สุดคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ใน ต่างจังหวัด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาคือ ปริมณฑล จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27 และน้อยที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 แม่บ้าน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และน้อยที่สุดคือ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือ รายได้มากกว่า 40,000 บาท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รายได้ 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และน้อยที่สุดคือ รายได้ 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

สถานภาพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาคือ สถานภาพสมรส จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 สถานภาพอยู่กิน ฉันทามีภรรยา จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 และน้อยที่สุดคือ สถานภาพหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่มีสถานะในครอบครัวเป็น แม่บ้าน จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาคือ สถานะเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 สถานะเป็นลูก คิดเป็นร้อยละ 15.2 จำนวน 60 คน และน้อยที่สุดคือ สถานะเป็นหลาน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ที่อยู่ในปัจจุบันของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแซร์ลูโกโซ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้าน จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาคือ อาศัยอยู่กับบุคคลอื่น จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 อาศัยอยู่หอพัก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และอาศัยอยู่คอนโดน้อยที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความรู้ ประสบการณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่

ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่มีความรู้ ประสบการณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 3 - 5 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้ในแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ

ความรู้ในแชร์ลูกโซ่		จำนวน	ร้อยละ
1. การทราบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่	เคย	152	38.4
	ไม่เคย	244	61.6
2. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่	ครอบครัว/คนใกล้ชิด	35	23.0
	สื่อสิ่งพิมพ์	28	18.4
	เพื่อน	42	27.6
	สื่อออนไลน์	47	30.9
3. ความถี่ในการรับสื่อที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่	ทุกวัน	115	29.0
	1 - 2 วันต่อสัปดาห์	124	31.3
	3 - 5 วันต่อสัปดาห์	62	15.7
	ไม่เคยเลย	95	24.0
4. การทราบว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย	ทราบ	113	28.5
	ไม่ทราบ	283	71.5

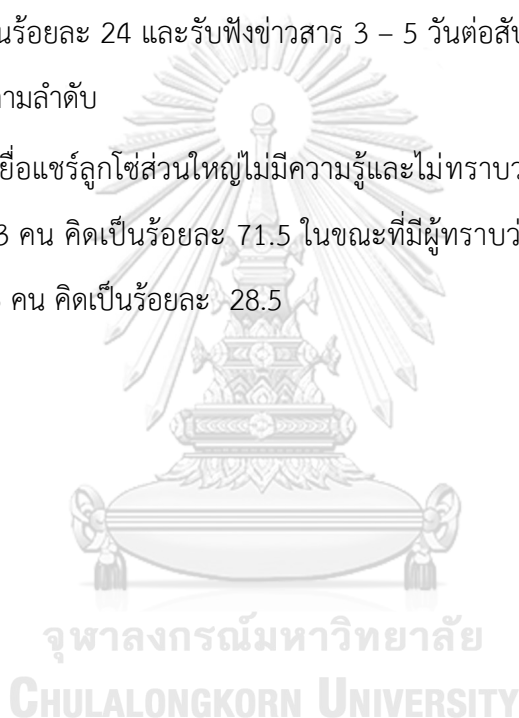
จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่มีความรู้เกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ไม่เคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 และมีคนเคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับแฮร์ลุคโซ จากสื่อออนไลน์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมาคือ จากเพื่อน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 จากครอบครัว/คนใกล้ชิด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และจากสื่อสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 ตามลำดับ

ความถี่ในการรับสื่อที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ 1 - 2 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาคือ รับฟังข่าวสารฯ ทุกวัน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ไม่เคยรับฟังข่าวสารเลย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และรับฟังข่าวสาร 3 - 5 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 62 คน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.7 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และไม่ทราบว่าการเล่นแฮร์ลุคโซเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 ในขณะที่มีผู้ทราบว่าการเล่นแฮร์ลุคโซเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ตกเป็นเหยื่อ

ประสบการณ์ในแชร์ลูกโซ่		จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ใดที่ตกเป็นเหยื่อ	การเล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์	95	24.0
	การเล่นแชร์ลูกโซ่ที่ให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งดึงดูด	164	41.4
	การเล่นแชร์ลูกโซ่จากระดมทุนตั้งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์	67	16.9
	การเล่นแชร์ลูกโซ่จากการขายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่อวดอ้างสรรพคุณ	70	17.7
2. ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่	เคย	156	39.4
	ไม่เคย	240	60.6
3. จำนวนเงินที่สูญเสียจากการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่	ต่ำกว่า 500 บาท	21	9.5
	1,001 – 10,000 บาท	22	10.0
	10,001 – 20,000 บาท	3	1.4
	40,001 – 50,000 บาท	30	13.6
	มากกว่า 50,000 บาท	144	65.5
4. ทรัพย์สินอื่นที่สูญเสียจากการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่	แหวน	23	17.7
	สร้อยทอง	85	65.4
	นาฬิกา	22	16.9
5. ระยะเวลาที่เล่นแชร์ลูกโซ่	น้อยกว่า 3 เดือน	98	24.7
	3 - 6 เดือน	73	18.4
	7 - 12 เดือน	95	24.0
	1 - 3 ปี	93	23.5
	4 ปีขึ้นไป	37	9.3

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ (ต่อ)

ประสบการณ์ในแชร์ลูกโซ่		จำนวน	ร้อยละ
6. ระยะเวลาการตัดสินใจก่อนเข้าร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่	น้อยกว่า 1 อาทิตย์	171	43.2
	1 อาทิตย์	71	17.9
	2 อาทิตย์	19	4.8
	มากกว่า 2 อาทิตย์	135	34.1
7. จำนวนครั้งที่เล่นแชร์ลูกโซ่	ครั้งแรก	294	74.2
	ครั้งที่ 2 - 3	63	15.9
	มากกว่า 3 ครั้ง	39	9.8
8. ผลตอบแทนที่ท่านได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ (ครั้ง)	ต่ำกว่า 1,000 บาท	31	10.0
	1,000 - 5,000 บาท	149	47.9
	5,001 - 10,000 บาท	63	20.3
	10,000 - 30,000 บาท	57	18.3
	มากกว่า 30,000 บาท	11	3.5

จากตารางที่ 4 สามารถอธิบายข้อมูลด้านประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่ผู้ตกเป็นเหยื่อ ส่วนใหญ่มักมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่ให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งดึงดูด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาคือ การเล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24 การเล่นแชร์ลูกโซ่จากการขายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่อวดอ้างสรรพคุณ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 และน้อยที่สุดคือ การเล่นแชร์ลูกโซ่จากระดมทุนตั้งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตามลำดับ

ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ผู้ตอบไม่เคยตกเป็นเหยื่อ จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 ในขณะที่ผู้ตอบที่เคยตกเป็นเหยื่อ จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ได้สูญเสียทรัพย์สินจากการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นจำนวนมากกว่า 50,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมาคือ 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 1,001 – 10,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ต่ำกว่า 500 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และน้อยที่สุดคือ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

ในส่วนของผู้ที่สูญเสียทรัพย์สินอื่นที่สูญเสียจากการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่ พบว่านอกจากเงินสด ผู้ตอบส่วนใหญ่จะสูญเสียสร้อยทอง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมาคือแหวน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 และนาฬิกา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตามลำดับ

ผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ใช้ระยะเวลาที่เล่นแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่น้อยกว่า 3 เดือน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือ 7 - 12 เดือน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 - 3 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 3 - 6 เดือน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 และน้อยที่สุดที่ใช้ระยะเวลาในการแชร์ลูกโซ่คือ 4 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาการตัดสินใจก่อนเข้าร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ น้อยกว่า 1 อาทิตย์ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ มากกว่า 2 อาทิตย์ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ระยะเวลา 1 อาทิตย์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และระยะเวลา 2 อาทิตย์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ตามลำดับ

จำนวนครั้งที่เล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ส่วนใหญ่เล่นครั้งแรก จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 รองลงมาคือ ครั้งที่ 2 - 3 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และเล่นมากกว่า 3 ครั้งจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ได้รับค่าตอบแทน 1,000 - 5,000 บาท จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 10,000 - 30,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูโก้ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูโก้		จำนวน	ร้อยละ
1. ปัจจัยด้านที่ทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูโก้	ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ไม่เพียงพอ อยากร่ำรวย ได้ผลตอบแทนสูง	273	68.9
	ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เล่นแฮร์ลูโก้	23	5.8
	ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การอยู่ในกลุ่มหรือสังคมที่มองว่าการเล่นแฮร์ลูโก้เป็นเรื่องปกติ	76	19.2
	ไม่ทราบว่าคือแฮร์ลูโก้	24	6.1
2. ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูโก้	ครอบครัว	32	8.1
	ตนเอง	88	22.2
	บุคคลใกล้ชิด	94	23.7
	เพื่อน	160	40.4
	สื่อออนไลน์	22	5.6
3. บุคคลผู้ชักชวนให้เล่นแฮร์ลูโก้	คนแปลกหน้า	63	15.9
	ครอบครัว	17	4.3
	ญาติ	12	3.0
	ตนเอง	29	7.3
	บุคคลรู้จักใกล้ชิด	71	17.9
	เพื่อน	156	39.4
	สื่อสังคมออนไลน์	48	12.1

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่		จำนวน	ร้อยละ
4. การชักชวน ผู้อื่นเล่นแชร์ ลูกโซ่	ชวน	123	31.1
	ไม่ชวน	273	68.9
5. วิธีการชำระ เงินในการเล่น แชร์ลูกโซ่	เงินสด	151	32.9
	โอนเข้าบัญชีธนาคาร	308	67.1

จากตารางที่ 5 สามารถอธิบายข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่ตัดสินใจเล่นเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ไม่เพียงพอ อยากร่ำรวย ได้ผลตอบแทนสูง จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9 รองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การอยู่ในกลุ่มหรือสังคมที่มองว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นเรื่องปกติ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตอบว่า ไม่ทราบว่าเป็นแชร์ลูกโซ่ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และปัจจัยที่น้อยที่สุดคือ ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เล่นแชร์ลูกโซ่ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ตามลำดับ

ผู้ที่มีอิทธิพลทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากเพื่อนมากที่สุด จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 รองลงมาคือ บุคคลใกล้ชิด จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 มีอิทธิพลต่อตนเอง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ครอบครัว จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และสื่อออนไลน์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

สำหรับบุคคลผู้ชักชวนให้เหยื่อเล่นแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ได้รับการชักชวนจากเพื่อน จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาคือ บุคคลรู้จักใกล้ชิด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 คนแปลกหน้า จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตนเอง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ครอบครัว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และน้อยที่สุดคือ ญาติ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะมีการชักชวนผู้อื่นเล่นแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่ไม่ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 68.9 ในขณะที่ผู้ตอบที่ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 31.1

สำหรับวิธีการชำระเงินของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในการเล่นแชร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่จะชำระด้วยวิธีการโอนเข้าบัญชีธนาคาร จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาคือ ชำระด้วยเงินสด คิดเป็นร้อยละ 32.9

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

การศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความเชื่อ (ค่าเฉลี่ย = 3.81, S.D = 0.77) รองลงมาคือ ด้านโอกาส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63, S.D = 0.73) ด้านการบังคับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57, S.D = 0.74) ด้านการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.41, S.D = 0.71) ด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36, S.D = 0.80) ด้านค่านิยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.24, S.D = 1.07) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านเป้าหมายหรือจุดประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 2.97, S.D = 0.75) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านการตัดสินใจ (ภาพรวม)

ด้านการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย	S.D	ลำดับ ความสำคัญ	แปลผล
1. ความเชื่อ	3.81	0.77	1	ปานกลาง
2. โอกาส	3.63	0.73	2	มาก
3. การบังคับ	3.57	0.74	3	ปานกลาง
4. การสนับสนุน	3.41	0.71	4	มาก
5. ความสามารถ	3.36	0.80	5	มาก
6. ค่านิยม	3.24	1.07	6	ปานกลาง
7. เป้าหมายหรือจุดประสงค์	2.97	0.75	7	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.43	0.58		มาก

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านเป้าหมายหรือจุดประสงค์

เป้าหมายหรือจุดประสงค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. เป้าหมายในการเล่นแชร์ลูกโซ่ คือ การได้เงินตอบแทนสูงสุดจากการลงทุน	4.26	0.96	มากที่สุด
2. การที่ท่านร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน	2.44	1.21	น้อย
3. การเล่นแชร์ลูกโซ่ทำให้สนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้น	2.23	1.05	น้อย
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมายหรือจุดประสงค์	2.97	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะ เป้าหมายในการเล่นแชร์ลูกโซ่ของท่าน คือ การได้เงินตอบแทนสูงสุดจากการลงทุนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.26, S.D. = 0.96) รองลงมาคือ การที่ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ท่านมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.44, S.D. = 1.21) และการเล่นแชร์ลูกโซ่ทำให้ท่านสนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย ที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.23, S.D. = 1.05)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านความเชื่อ

ความเชื่อ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ความน่าเชื่อถือในคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ที่มาชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.81	0.97	มาก
2. การที่มีผู้ชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่โดยให้คำแนะนำที่ดีในการร่วมลงทุนทำให้ตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.83	1.11	มาก
3. บุคคลที่ร่วมเล่นในกลุ่มแฮร์ลูกโซ่มีความน่าเชื่อถือทำให้ตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.67	1.22	มาก
4. วิธีการเล่นแฮร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลาย ทำให้ได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า	3.88	0.98	มาก
5. การที่มีคนเล่นแฮร์ลูกโซ่แล้วได้รับผลตอบแทนที่ดีทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.93	1.13	มาก
6. ในปัจจุบันการเล่นแฮร์ลูกโซ่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปและแพร่หลาย ทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.73	1.02	มาก
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อ	3.81	0.77	มาก

จากตารางที่ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อ พบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีความเชื่อว่า การที่มีคนเล่นแฮร์ลูกโซ่แล้วได้รับผลตอบแทนที่ดีทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.93, S.D. = 1.13) รองลงมาคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีความเชื่อว่าวิธีการเล่นแฮร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลาย ทำให้ได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.88, S.D. = 0.98) ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเชื่อว่าการที่มีผู้ชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่โดยให้คำแนะนำที่ดีในการร่วมลงทุนทำให้ตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83, S.D. = 1.11) ความน่าเชื่อถือในคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ที่มาชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.81, S.D. = 0.97) ในปัจจุบันการเล่นแฮร์ลูกโซ่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปและแพร่หลาย ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.73, S.D. = 1.02) และน้อยที่สุดคือ บุคคลที่ร่วม

เล่นในกลุ่มแชร์ลูกโซ่มีความน่าเชื่อถือทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67, S.D. = 1.22)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านค่านิยม

ค่านิยม	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวยมีส่วนสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่	3.73	1.19	มาก
2. การที่คนในสังคมมองว่าคนร่ำรวยจะได้รับการนับหน้าถือตามากกว่าคนจน ทำให้รู้สึกอยากร่ำรวย จึงตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะได้รับผลตอบแทนที่สูง	3.47	1.30	มาก
3. การร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ในกลุ่มคนที่ทำงาน / อาศัยอยู่ ถ้าหากไม่ร่วมเล่นจะรู้สึกแปลกแยก ไม่เข้ากลุ่ม	2.81	1.37	ปานกลาง
4. การที่คนในครอบครัว / บุคคลที่ท่านสนิทสนมรู้จัก ชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกัน	2.96	1.31	ปานกลาง
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านค่านิยม	3.24	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านค่านิยม พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อคิดว่าค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวยมีส่วนสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ (ค่าเฉลี่ย = 3.73, S.D. = 1.19) รองลงมาคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อคิดว่า การที่คนในสังคมมองว่าคนร่ำรวยจะได้รับการนับหน้าถือตามากกว่าคนจน ทำให้รู้สึกอยากร่ำรวย จึงตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะได้รับผลตอบแทนที่สูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.47, S.D. = 1.30) และการที่คนในครอบครัว / บุคคลที่สนิทสนมรู้จัก ชักชวนให้ท่านเล่นแชร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.96, S.D. = 1.31) และน้อยที่สุด คือ การร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ในกลุ่มคนที่ทำงาน / อาศัยอยู่ ถ้าหากไม่ร่วมเล่นจะรู้สึกแปลกแยก ไม่เข้ากลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.81, S.D. = 1.37)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ ด้านการบังคับ

การบังคับ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. บุคคลที่รู้จัก/ใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.12	1.15	ปานกลาง
2. กลุ่มสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ไลน์) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.64	1.16	มาก
3. การกำหนดระยะเวลาที่เร่ร่อนของกลุ่มแฮร์ลุคโซ่ถือเป็นการบังคับให้ต้องรีบตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่อย่างรวดเร็ว	3.35	1.16	ปานกลาง
4. การโฆษณา เชิญชวน และการรับข่าวสารส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.83	1.09	มาก
5. ผลตอบแทนมหาศาลที่บุคคลอื่นได้รับมาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.89	0.87	มาก
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ด้านการบังคับ	3.57	0.74	มาก

จากตารางที่ 10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ด้านการบังคับ พบว่าการที่ผู้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ได้เห็นผลตอบแทนมหาศาลที่บุคคลอื่นได้รับมาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.89, S.D. = 0.87) รองลงมาคือการโฆษณา เชิญชวน และการรับข่าวสารส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83, S.D. = 1.09) กลุ่มสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ไลน์) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64, S.D. = 1.16) การกำหนดระยะเวลาที่เร่ร่อนของกลุ่มแฮร์ลุคโซ่ถือเป็นการบังคับให้ผู้ตกเป็นเหยื่อต้องรีบตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.35, S.D. = 1.16) และน้อยที่สุดคือ บุคคลที่รู้จัก/ใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.12, S.D. = 1.15)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านโอกาส

โอกาส	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. การที่บุคคลใกล้ชิดมาชักชวน ถือเป็นช่องทางที่ทำให้ท่านมีโอกาสในการเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.61	1.16	มาก
2. การที่มีญาติ/พี่น้องที่เล่นแฮร์ลูกโซ่อยู่แล้ว ทำให้มีโอกาสเข้าไปร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วย	3.31	1.23	ปานกลาง
3. การที่มีเงินเก็บหรือมีเงินออมทำให้มีโอกาสนำเงินเก็บ/เงินออมมาร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.94	1.06	มาก
4. การที่ไม่มีเงินเก็บ/เงินออม ทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้น	3.44	1.30	มาก
5. การที่ขอบเสียงโชคทำให้มองเห็นโอกาส/วิธีที่จะทำให้ได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.69	1.07	มาก
6. รูปแบบของการเล่นแฮร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้สนใจ และเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.77	1.01	มาก
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านโอกาส	3.63	0.73	มาก

จากตารางที่ 11 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านโอกาส พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การที่ผู้ตกเป็นเหยื่อมีเงินเก็บหรือมีเงินออมทำให้มีโอกาสนำเงินเก็บ/เงินออมมาร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูกโซ่ (ค่าเฉลี่ย = 3.94, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ รูปแบบของการเล่นแฮร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อสนใจ และเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.77, S.D. = 1.01) การที่ขอบเสียงโชคของผู้ตกเป็นเหยื่อทำให้มองเห็นโอกาส/วิธีที่จะทำให้ได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.69, S.D. = 1.07) การที่บุคคลใกล้ชิดมาชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นช่องทางที่ทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อมีโอกาสในการเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.61, S.D. = 1.16) การที่ไม่มีเงินเก็บ/เงินออม ทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.44, S.D. = 1.30) และน้อยที่สุดคือ การที่มีญาติ/

พี่น้องที่เล่นแชร์ลูกโซ่อยู่แล้ว ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีโอกาสเข้าไปร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ด้วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.31, S.D. = 1.23)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ด้านความสามารถ

ความสามารถ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ความสามารถในการชักชวนให้ผู้อื่นมาเล่นแชร์ลูกโซ่	2.40	1.26	น้อย
2. ความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิด ทำให้ไว้วางใจ และตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่	3.64	1.24	มาก
3. ความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิด ทำให้เชื่อใจ และตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่	4.03	0.99	มาก
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านความสามารถ	3.36	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านความสามารถพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิด ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่เชื่อใจ และตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ (ค่าเฉลี่ย = 4.03, S.D. = 0.99) รองลงมาคือ ความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิด ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อไว้วางใจ และตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64, S.D. = 1.24) และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมีความสามารถในการชักชวนให้ผู้อื่นมาเล่นแชร์ลูกโซ่ในวงแชร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.40, S.D. = 1.26)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ ด้านการสนับสนุน

การสนับสนุน	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1.บุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนม มีส่วนสนับสนุนให้ท่านเล่นแฮร์ลูโก้	3.09	1.23	ปานกลาง
2. การที่ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแฮร์ลูโก้ มีส่วนตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลูโก้	3.45	1.12	มาก
3.การขาดความรู้ และไม่ทราบรูปแบบของการเล่นแฮร์ลูโก้ที่ปรากฏในปัจจุบัน ว่าการเล่นแฮร์ลูโก้มีความผิด เป็นส่วนสนับสนุนให้ร่วมเล่นแฮร์ลูโก้	3.68	0.91	มาก
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ด้านการสนับสนุน	3.41	0.71	มาก

จากตารางที่ 13 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ด้านการสนับสนุนพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การที่ผู้ตกเป็นเหยื่อขาดความรู้ และไม่ทราบรูปแบบของการเล่นแฮร์ลูโก้ที่ปรากฏในปัจจุบัน ว่าการเล่นแฮร์ลูโก้มีความผิด เป็นส่วนสนับสนุนให้ร่วมเล่นแฮร์ลูโก้ มีค่าเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย = 3.68, S.D. = 0.91) รองลงมาคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อคิดว่าการที่ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแฮร์ลูโก้ มีส่วนตัดสินใจทำให้ร่วมเล่นแฮร์ลูโก้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.45, S.D. = 1.12) และน้อยที่สุดคือ บุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนมกับผู้ตกเป็นเหยื่อมีส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูโก้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.09, S.D. = 1.23)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในภาพรวม

ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม	4.12	0.77	มาก
2. การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ	3.75	1.05	มาก
3. แบบแผนการดำเนินชีวิต	3.74	0.93	มาก
4. กิจวัตรประจำวัน	3.64	0.82	มาก
ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	3.81	0.80	มาก

จากตารางที่ 14 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแฮร์ลุคโซ่ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.12, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (แนวพุทธ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.75, S.D. = 1.05) แบบแผนการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.74, S.D. = 0.93) และน้อยที่สุดคือ กิจวัตรประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ ด้านลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม

ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ความประมาท ไม่คิดทบทวนให้รอบคอบ เป็นเหตุให้ท่านตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่	4.24	0.87	มากที่สุด
2. การที่ท่านขาดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของการเล่นแฮร์ลุคโซ่ ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อ	3.98	0.91	มาก
3. ลักษณะส่วนบุคคลของท่านที่มีความไว้วางใจและเชื่อคนง่ายมีส่วนทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่	4.18	0.83	มาก
4. ความรู้สึกศรัทธาในตัวบุคคลที่มาชักชวนทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่และตกเป็นเหยื่อ	4.19	0.90	มาก
5. การที่ท่านไม่หาข้อมูลให้รอบด้าน ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่	4.00	0.88	มาก
ภาพรวมของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม	4.12	0.77	มาก

จากตารางที่ 15 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านลักษณะของเหยื่อ อาชญากรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความประมาท ไม่คิดทบทวนให้รอบคอบ เป็นเหตุให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ (ค่าเฉลี่ย = 4.24, S.D. = 0.87) รองลงมาคือ ความรู้สึกศรัทธาในตัวบุคคลที่มาชักชวนทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่และตกเป็นเหยื่อ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.19, S.D. = 0.90) ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความไว้วางใจและเชื่อคนง่ายมีส่วนทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18, S.D. = 0.83) การที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อไม่หาข้อมูลให้รอบด้าน ทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00, S.D. = 0.88) และน้อยที่สุดคือ การที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อขาดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของการเล่นแฮร์ลูกโซ่ทำให้ตกเป็นเหยื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.98, S.D. = 0.91)

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ความโลภทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่	4.10	1.21	มาก
2. การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อของแฮร์ลูกโซ่	3.56	1.33	มาก
3. การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่	4.15	1.14	มาก
4. ท่านคิดว่าการหลอกลวง การเล่นแฮร์ลูกโซ่ ไม่เป็นบาป	3.21	1.47	ปานกลาง
ภาพรวมของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	3.75	1.05	มาก

จากตารางที่ 16 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ (ค่าเฉลี่ย = 4.15, S.D. = 1.14) รองลงมาคือ ความโลภทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.10, S.D. = 1.21) การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.56, S.D. = 1.33) และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อคิดว่าการหลอกลวง การเล่นแฮร์ลูกโซ่ ไม่เป็นบาป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.21, S.D. = 1.47)

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต

แบบแผนการดำเนินชีวิต	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. ความชอบในการเสี่ยงโชคทำให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์	3.82	1.03	มาก
2. ท่านชอบในการลงทุนทำให้ท่านตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.82	1.06	มาก
3. ความชอบในการเข้าร่วมเครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ มีส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่	3.59	1.05	มาก
ภาพรวมของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแฮร์ลูกโซ่ ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต	3.74	0.93	มาก

จากตารางที่ 17 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อชอบในการลงทุนทำให้ตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่ และความชอบในการเสี่ยงโชคทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ (ค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = 1.06 และ 1.03 ตามลำดับ) และน้อยที่สุดคือ ความชอบในการเข้าร่วมเครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ มีส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.59, S.D. = 1.05)

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ ด้านกิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรประจำวัน	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
1. การรับสื่อในเรื่องนี้ทุกวันทำให้ท่านสนใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.52	1.19	มาก
2. การเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำทำให้ท่านได้รับข้อมูลและตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.46	1.18	มาก
3. การตัดสินใจเพียงลำพังหรือการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ได้ปรึกษาสมาชิกในครอบครัว มีส่วนที่ทำให้ท่านร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.91	1.04	มาก
4. ความถี่ของการชักชวนโดยกลุ่มหรือเครือข่ายที่ท่านเข้าร่วมส่งผลให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่	3.67	1.03	มาก
ภาพรวมของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแฮร์ลุคโซ่ ด้านกิจวัตรประจำวัน	3.64	0.82	มาก

จากตารางที่ 18 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ ด้านกิจวัตรประจำวัน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การตัดสินใจเพียงลำพังหรือการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ได้ปรึกษาสมาชิกในครอบครัว มีส่วนทำให้ตกเป็นเหยื่อร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่ (ค่าเฉลี่ย = 3.91, S.D. = 1.04) รองลงมาคือ ความถี่ของการชักชวนโดยกลุ่มหรือเครือข่ายที่ผู้ตกเป็นเหยื่อเข้าร่วมส่งผลให้ตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67, S.D. = 1.03) การรับสื่อในเรื่องนี้ทุกวันทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อสนใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.52, S.D. = 1.19) และน้อยที่สุดคือ การเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อได้รับข้อมูล และตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.46, S.D. = 1.18)

ส่วนที่ 4 การพิสูจน์สมมติฐานการศึกษา

ประกอบด้วยการพิสูจน์สมมติฐานค่าไคสแควร์ (Chi - Square) โดยผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปรากฏดังตารางที่ 19 - 78 จำนวน 59 ข้อ

การทดสอบสมมติฐานที่หนึ่ง : ปัจจัยด้านภูมิหลังที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 แสดงความแตกต่างของเพศกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่

เพศ \ การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ชาย	79 (19.9)	16 (4.0)	95 (24.0)
หญิง	141 (35.6)	160 (40.4)	301 (76.0)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 38.556 df = 1 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 19 ผลการศึกษาปรากฏว่า เพศมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เพศชายและเพศหญิงมีการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ที่แตกต่างกันโดยที่เพศหญิงส่วนใหญ่ไม่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 และเพศชายส่วนใหญ่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 แสดงความแตกต่างของอายุกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ อายุ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
อายุ 20 – 30 ปี	48 (12.1)	55 (13.9)	103 (26.0)
อายุ 31 – 40 ปี	95 (23.9)	63 (15.9)	158 (39.8)
อายุ 41 – 50 ปี	26 (6.6)	58 (14.6)	84 (21.2)
อายุ 51 – 60 ปี	36 (9.2)	0 (0.0)	36 (9.2)
อายุ 61 ปีขึ้นไป	15 (3.8)	0 (0.0)	15 (3.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 283.294 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 20 ผลการศึกษาปรากฏว่า อายุมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยพบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่มากที่สุด ผู้ที่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 ไม่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่มีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่อ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี ทั้งหมดจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ ระดับการศึกษา	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ประถมศึกษา	0 (0.0)	13 (3.3)	13 (3.3)
มัธยมศึกษาตอนต้น	9 (2.3)	11 (2.8)	20 (5.1)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	63 (15.9)	40 (10.1)	103 (26.0)
ปริญญาตรี	121 (30.6)	102 (25.8)	223 (56.3)
ปริญญาโท	27 (6.8)	0 (0.0)	27 (6.8)
ปริญญาเอก	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 52.717 df = 5 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 21 ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ที่แตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ในส่วนผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท ทั้งหมดจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 คน เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 แสดงความแตกต่างของอาชีพกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่

อาชีพ \ การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ข้าราชการ	36 (9.1)	0 (0.0)	36 (9.1)
ข้าราชการบำนาญ	15 (3.8)	0 (0.0)	15 (3.8)
ค้าขาย	40 (10.1)	0 (0.0)	40 (10.1)
ธุรกิจส่วนตัว	53 (13.4)	49 (12.4)	102 (28.5)
นักเรียน/นักศึกษา	21 (5.3)	9 (2.3)	30 (7.6)
พนักงานบริษัทเอกชน	43 (10.9)	62 (15.7)	105 (26.5)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3 (0.8)	0 (0.0)	3 (0.8)
พนักงานราชการ	0 (0.0)	6 (1.5)	6 (1.5)
แม่บ้าน	9 (2.3)	39 (9.8)	48 (12.1)
รับจ้าง	0 (0.0)	11 (2.8)	11 (2.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 134.922 df = 9 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 22 ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ แตกต่างกัน โดยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวเคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 รองลงมาคือ ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนเคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 , ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายเคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 , ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการเคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และนักเรียน/นักศึกษาเคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 มีการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ที่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 แสดงความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่

รายได้เฉลี่ย \ การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ต่ำกว่า 5,000 บาท	0 (0.0)	13 (3.3)	13 (3.3)
5,001 – 10,000 บาท	41 (10.4)	26 (6.6)	67 (16.9)
10,001 – 20,000 บาท	52 (13.1)	47 (11.9)	99 (25.0)
20,001 – 30,000 บาท	3 (0.8)	46 (11.6)	49 (12.4)
30,001 – 40,000 บาท	48 (12.1)	12 (3.0)	60 (15.2)
มากกว่า 40,000 บาท	76 (19.2)	32 (8.1)	108 (27.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 90.095 df = 5 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 23 ผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่แตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท ส่วนใหญ่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท ส่วนใหญ่เคยตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 แสดงความแตกต่างของผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่กับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ผลตอบแทนที่ได้รับ			
ต่ำกว่า 1,000 บาท	12 (3.9)	19 (6.1)	31 (10.0)
1,000 – 5,000 บาท	57 (18.3)	92 (29.6)	149 (47.9)
5,001 – 10,000 บาท	39 (12.5)	24 (7.7)	99 (25.0)
10,001 – 30,000 บาท	26 (8.4)	31 (10.0)	57 (18.3)
มากกว่า 30,000 บาท	11 (3.5)	0 (0.0)	11 (3.5)
รวม	145 (46.6)	166 (53.4)	311 (100.0)

Chi – Square = 23.501 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 24 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ มีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่แตกต่างกันส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่า ผู้ที่ได้รับผลตอบแทนระหว่าง 1,000 – 5,000 บาท ส่วนใหญ่เคยตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 รองลงมาพบว่า ผู้ที่ได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท เคยตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5, ผู้ที่ได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท เคยตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 และผู้ที่ได้รับผลตอบแทนมากกว่า 30,000 บาท ทั้งหมดเคยตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

การทดสอบสมมติฐานที่สอง : ปัจจัยด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ในภาพรวม

การตกเป็นเหยื่อ ด้านเป้าหมาย/ จุดประสงค์ในภาพรวม	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มากที่สุด	0 (0.0)	31 (7.8)	31 (7.8)
มาก	33 (8.3)	23 (5.8)	56 (14.1)
ปานกลาง	136 (34.3)	86 (21.7)	222 (56.1)
น้อย	39 (9.8)	26 (6.6)	65 (16.4)
น้อยที่สุด	12 (3.0)	10 (2.5)	22 (5.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 42.464 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 25 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อ
พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมาย/จุดประสงค์ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้าน
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ
34.3 รองลงมาคือ ระดับน้อย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 คน
คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรม
การตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมายในการเล่นคือได้รับผลตอบแทนสูงสุด

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เป้าหมายในการเล่นคือ ได้รับผลตอบแทนสูงสุด				
มากที่สุด	88 (22.2)	93 (23.5)	181 (45.7)	
มาก	120 (30.3)	60 (15.2)	180 (45.5)	
ปานกลาง	0 (0.0)	13 (3.3)	13 (3.3)	
น้อย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	
น้อยที่สุด	12 (3.0)	10 (2.5)	22 (5.6)	
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)	

Chi - Square = 28.786 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 26 ผลการศึกษาปรากฏว่า เป้าหมายในการเล่นได้รับผลตอบแทนสูงสุดมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีเป้าหมายที่ผลตอบแทนสูงสุดทำให้ผู้ที่ตกเหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า เป้าหมายในการเล่นแฮร์ลูกโซ่คือการได้ผลตอบแทนสูงสุดสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ด้านวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
วัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่าย			
มากที่สุด	9 (2.3)	17 (4.3)	26 (6.6)
มาก	15 (3.8)	31 (7.8)	46 (11.6)
ปานกลาง	69 (17.4)	52 (13.1)	121 (30.6)
น้อย	32 (8.1)	53 (13.4)	85 (21.5)
น้อยที่สุด	95 (24.0)	23 (5.8)	118 (29.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 55.330 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 27 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ด้านวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่เพราะมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 และระดับน้อย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงานสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการเล่นแฮร์ลูกโซ่ทำให้สนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้น

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การเล่นแฮร์ฯทำให้สนิท กับคนในครอบครัวมากขึ้น			
มากที่สุด	0 (0.0)	8 (2.0)	8 (2.0)
มาก	13 (3.3)	23 (5.8)	36 (9.1)
ปานกลาง	52 (13.2)	65 (16.4)	117 (29.5)
น้อย	80 (20.2)	33 (8.3)	113 (28.5)
น้อยที่สุด	75 (18.9)	47 (11.9)	122 (30.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 33.725 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 28 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการเล่นแฮร์ลูกโซ่ทำให้สนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้นมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะทำให้สนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมาคือ ระดับน้อยที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และระดับปานกลาง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การเล่นแฮร์ลูกโซ่ทำให้สนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้นสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ในภาพรวม

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ด้านความเชื่อในภาพรวม				
มากที่สุด		61 (15.4)	65 (16.4)	126 (31.8)
มาก		98 (24.7)	88 (22.2)	186 (47.0)
ปานกลาง		49 (12.4)	13 (3.3)	62 (15.7)
น้อย		0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด		12 (3.0)	0 (0.0)	10 (3.0)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 39.162 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 29 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และระดับปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านความน่าเชื่อถือในคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มาชักชวน

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ผู้ชักชวนมีความน่า เชื่อถือในลักษณะส่วนบุคคล				
มากที่สุด		44 (11.1)	45 (11.4)	89 (22.5)
มาก		129 (32.6)	64 (16.2)	193 (48.7)
ปานกลาง		20 (5.1)	57 (14.4)	77 (19.4)
น้อย		12 (3.0)	10 (2.5)	22 (5.6)
น้อยที่สุด		15 (3.8)	0 (0.0)	15 (3.8)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 50.599 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 30 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความน่าเชื่อถือในคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มาชักชวนเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะผู้ที่มาชักชวนมีความน่าเชื่อถือในลักษณะส่วนบุคคล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และระดับปานกลาง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ด้านความน่าเชื่อถือในคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มาชักชวนเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านผู้ชักชวนให้คำแนะนำที่ดี

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่มีผู้ชักชวน โดยให้คำแนะนำที่ดี				
มากที่สุด	56 (14.1)	68 (17.2)	124 (31.3)	
มาก	99 (25.0)	46 (11.6)	145 (36.6)	
ปานกลาง	38 (9.6)	52 (13.1)	90 (22.7)	
น้อย	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)	
น้อยที่สุด	27 (6.8)	0 (0.0)	27 (6.8)	
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)	

Chi - Square = 55.508 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 31 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านผู้ชักชวนเล่นแฮร์ลูกโซ่โดยให้คำแนะนำที่ดีในการร่วมลงทุนแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีผู้ชักชวนและให้คำแนะนำที่ดีในการร่วมลงทุนแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และระดับปานกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่มีผู้ชักชวนเล่นแฮร์ลูกโซ่โดยให้คำแนะนำที่ดีในการร่วมลงทุนแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านบุคคลที่ร่วมเล่นในกลุ่มแฮร์ลูกโซ่มีความน่าเชื่อถือ

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
บุคคลที่ร่วมเล่นแฮร์ มีความน่าเชื่อถือ				
มากที่สุด		52 (13.1)	51 (12.9)	103 (26.0)
มาก		65 (16.4)	94 (23.7)	159 (40.2)
ปานกลาง		58 (14.6)	21 (5.3)	79 (19.9)
น้อย		0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด		45 (11.4)	0 (0.0)	45 (11.4)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 73.648 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 32 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านบุคคลที่ร่วมเล่นในกลุ่มแฮร์ลูกโซ่มีความน่าเชื่อถือจึงทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะบุคคลที่ร่วมเล่นในกลุ่มมีความน่าเชื่อถือจึงทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และระดับมากที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า บุคคลที่ร่วมเล่นในกลุ่มแฮร์ลูกโซ่มีความน่าเชื่อถือจึงทำให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านวิธีการเล่นแฮร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลายทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
รูปแบบ/วิธีการเล่นที่แตกต่างหลากหลายทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า			
มากที่สุด	94 (23.7)	28 (7.1)	122 (30.8)
มาก	37 (9.3)	100 (25.3)	137 (34.6)
ปานกลาง	77 (19.4)	38 (9.6)	115 (29.0)
น้อย	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด	12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 96.201 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 33 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านวิธีการเล่นแฮร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลายทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะวิธีการเล่นแฮร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลายทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และระดับมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า วิธีการเล่นแฮร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลายทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการที่เล่นแฮร์ลูกโซ่แล้วได้รับผลตอบแทนที่ดีกับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่เล่นแฮร์ลูกโซ่แล้ว ได้รับผลตอบแทนที่ดี			
มากที่สุด	88 (22.2)	50 (12.6)	138 (34.8)
มาก	68 (17.2)	95 (24.0)	163 (41.2)
ปานกลาง	34 (8.6)	21 (5.3)	55 (13.9)
น้อย	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด	30 (7.6)	0 (0.0)	30 (7.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 53.784 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 34 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่เล่นแฮร์ลูกโซ่แล้วได้รับผลตอบแทนที่ดีมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะได้รับผลตอบแทนที่ดี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และระดับปานกลาง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่เล่นแฮร์ลูกโซ่แล้วได้รับผลตอบแทนที่ดีสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านความแพร่หลายของการเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความแพร่หลายของการ เล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	65 (16.4)	14 (3.5)	79 (19.9)
มาก	98 (24.7)	95 (24.0)	193 (48.7)
ปานกลาง	42 (10.6)	44 (1.4)	86 (21.7)
น้อย	3 (0.3)	10 (2.5)	13 (3.3)
น้อยที่สุด	12 (3.0)	13 (3.3)	25 (6.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 32.337 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 35 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านแพร่หลายของการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะในปัจจุบันการเล่นแฮร์ลูกโซ่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปและแพร่หลาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 และระดับปานกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ความแพร่หลายของการเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ในภาพรวม

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ด้านค่านิยมในภาพรวม				
มากที่สุด	50 (12.6)	21 (5.3)	71 (17.9)	
มาก	65 (16.4)	73 (18.4)	138 (34.8)	
ปานกลาง	34 (8.6)	34 (8.6)	68 (17.2)	
น้อย	32 (8.1)	37 (9.3)	69 (17.4)	
น้อยที่สุด	39 (9.8)	11 (2.8)	50 (12.6)	
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)	

Chi - Square = 23.756 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 36 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านค่านิยมในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านค่านิยมในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านค่านิยมในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวย

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวย			
มากที่สุด	57 (14.4)	59 (14.9)	116 (29.3)
มาก	93 (23.5)	54 (13.6)	147 (37.1)
ปานกลาง	31 (7.8)	53 (13.4)	84 (21.2)
น้อย	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด	39 (9.8)	0 (0.0)	39 (9.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 61.008 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 37 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวยมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวยมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวยมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการยอมรับนับถือจากคนในสังคมเพราะความร่ำรวย

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การยอมรับนับถือจากคน ในสังคมเพราะความร่ำรวย			
มากที่สุด	39 (9.8)	70 (17.7)	109 (27.5)
มาก	76 (19.2)	31 (7.8)	107 (27.0)
ปานกลาง	37 (9.3)	40 (10.1)	77 (19.4)
น้อย	44 (11.1)	24 (6.1)	68 (17.2)
น้อยที่สุด	24 (6.1)	11 (2.8)	35 (8.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 34.102 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 38 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการยอมรับนับถือจากคนในสังคมเพราะความร่ำรวยมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะคนในสังคมมองว่าคนร่ำรวยจะได้รับการยอมรับนับถือมากกว่าคนจน ทำให้รู้สึกอยากร่ำรวยจึงตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะได้รับผลตอบแทนที่สูง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมาคือ ระดับน้อย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และระดับมากที่สุดจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า คนในสังคมมองว่าคนร่ำรวยจะได้รับการนับหน้าถือตามากกว่าคนจน ทำให้รู้สึกอยากร่ำรวยจึงตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะได้รับผลตอบแทนที่สูงสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านความรู้สึกแปลกแยกหากไม่เล่นในกลุ่มคนทำงานด้วยกัน

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความรู้สึกแปลกแยก หากไม่เล่นในกลุ่มคนทำงานด้วยกัน			
มากที่สุด	20 (5.1)	34 (8.6)	54 (13.6)
มาก	31 (7.8)	35 (8.8)	66 (16.7)
ปานกลาง	78 (19.7)	59 (14.9)	137 (34.6)
น้อย	17 (4.3)	10 (2.5)	27 (6.8)
น้อยที่สุด	74 (18.7)	38 (9.6)	112 (28.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 15.192 df = 4 Sig. = 0.04

จากตารางที่ 39 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความรู้สึกแปลกแยกหากไม่เล่นในกลุ่มคนทำงานด้วยกันมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีความรู้สึกแปลกแยกหากไม่เล่นในกลุ่มคนทำงานด้วยกัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 รองลงมาคือ ระดับน้อยที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และระดับมาก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ความรู้สึกแปลกแยกหากไม่เล่นในกลุ่มคนทำงานด้วยกันสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่คนในครอบครัว/บุคคลที่ท่านสนิทสนมรู้จักชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกัน

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่คนในครอบครัว/บุคคลที่สนิทสนมรู้จักชักชวน			
มากที่สุด	24 (6.1)	15 (3.8)	39 (9.8)
มาก	91 (23.0)	29 (7.3)	120 (30.3)
ปานกลาง	46 (11.6)	74 (18.7)	120 (30.3)
น้อย	11 (2.8)	10 (2.5)	21 (5.3)
น้อยที่สุด	48 (12.1)	48 (12.1)	96 (24.2)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 36.250 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 40 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่คนในครอบครัว/บุคคลที่ท่านสนิทสนมรู้จักชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกันมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีคนในครอบครัว/บุคคลที่สนิทสนมรู้จักชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 รองลงมาคือ ระดับน้อยที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และระดับปานกลาง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่คนในครอบครัว/บุคคลที่ท่านสนิทสนมรู้จักชักชวนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกันสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ในภาพรวม

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ด้านการบังคับในภาพรวม				
มากที่สุด		29 (7.3)	14 (3.5)	43 (10.9)
มาก		99 (25.0)	94 (23.7)	193 (48.7)
ปานกลาง		35 (8.8)	58 (14.6)	93 (23.5)
น้อย		45 (11.4)	10 (2.5)	55 (13.9)
น้อยที่สุด		12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 40.940 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 41 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการบังคับในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการบังคับในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ ระดับน้อย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และระดับปานกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการบังคับในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลุคโซ่ด้านบุคคลที่ทำงานรู้จักใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
บุคคลที่รู้จัก ใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจ				
มากที่สุด		32 (8.1)	0 (0.0)	32 (8.1)
มาก		72 (18.2)	59 (14.9)	131 (33.1)
ปานกลาง		68 (17.2)	79 (19.9)	147 (37.1)
น้อย		0 (0.0)	25 (6.3)	25 (6.3)
น้อยที่สุด		48 (12.1)	13 (3.3)	61 (15.4)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 75.235 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 42 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ด้านบุคคลที่ทำงานรู้จักใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่เพราะบุคคลที่รู้จักใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า บุคคลที่ทำงานรู้จักใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 43 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านกลุ่มสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
กลุ่มสังคมออนไลน์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่น			
มากที่สุด	47 (11.9)	42 (10.6)	89 (22.5)
มาก	77 (19.4)	89 (22.5)	166 (41.9)
ปานกลาง	54 (13.6)	35 (8.8)	89 (22.5)
น้อย	3 (0.8)	10 (2.5)	13 (3.3)
น้อยที่สุด	39 (9.8)	0 (0.0)	39 (9.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 43.623 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 43 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านกลุ่มสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะกลุ่มสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และระดับมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า กลุ่มสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 44 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการกำหนดระยะเวลาที่เร่งรัดของกลุ่มแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการบังคับให้ต้องตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่อย่างรวดเร็ว

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การกำหนดระยะเวลาที่เร่งรัดเป็นการบังคับให้ต้องตัดสินใจ			
มากที่สุด	29 (7.3)	27 (6.8)	56 (14.1)
มาก	88 (22.2)	60 (15.2)	148 (37.4)
ปานกลาง	40 (10.1)	73 (18.4)	113 (28.5)
น้อย	21 (5.3)	16 (4.0)	37 (9.3)
น้อยที่สุด	42 (10.6)	0 (0.0)	42 (10.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 53.453 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 44 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านกำหนดระยะเวลาที่เร่งรัดของกลุ่มแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการบังคับให้ต้องตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่อย่างรวดเร็วมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะถูกกำหนดระยะเวลาที่เร่งรัดของกลุ่มแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการบังคับให้ต้องตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่อย่างรวดเร็วส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 รองลงมาคือ ระดับน้อยที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และระดับปานกลาง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า กำหนดระยะเวลาที่เร่งรัดของกลุ่มแฮร์ลูกโซ่ถือเป็นการบังคับให้ต้องตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่อย่างรวดเร็วสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 45 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการโฆษณาเชิญชวนและการรับข่าวสารส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การโฆษณาเชิญชวน และการรับข่าวสาร ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	82 (20.7)	51 (12.9)	133 (33.6)
มาก	73 (18.4)	49 (12.4)	122 (30.8)
ปานกลาง	35 (8.8)	66 (16.7)	101 (25.5)
น้อย	12 (3.0)	10 (2.5)	22 (5.6)
น้อยที่สุด	18 (4.5)	0 (0.0)	18 (4.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 35.189 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 45 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการโฆษณาเชิญชวนและการรับข่าวสารส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีการโฆษณาเชิญชวนและการรับข่าวสารส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 และระดับปานกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การโฆษณาเชิญชวนและการรับข่าวสารส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 46 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านผลตอบแทนมหาศาลที่คนอื่นได้รับเป็นตัวกระตุ้นที่ให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ผลตอบแทนมหาศาลที่คนอื่นได้รับเป็นตัวกระตุ้นที่ให้ตัดสินใจ			
มากที่สุด	53 (13.4)	56 (14.1)	109 (27.5)
มาก	92 (23.2)	63 (15.9)	155 (39.1)
ปานกลาง	63 (15.9)	47 (11.9)	110 (27.8)
น้อย	12 (3.0)	10 (2.5)	22 (5.6)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 3.168 df = 4 Sig. = 0.366

จากตารางที่ 46 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านผลตอบแทนมหาศาลที่คนอื่นได้รับเป็นตัวกระตุ้นที่ให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะผลตอบแทนมหาศาลที่คนอื่นได้รับเป็นตัวกระตุ้นที่ให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และระดับมากที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ตามลำดับ จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่า ผลตอบแทนมหาศาลที่คนอื่นได้รับเป็นตัวกระตุ้นที่ให้ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 47 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ในภาพรวม

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ด้านโอกาสในภาพรวม				
มากที่สุด		21 (5.3)	25 (6.3)	46 (11.6)
มาก		127 (32.1)	93 (23.5)	220 (55.6)
ปานกลาง		60 (15.2)	34 (8.6)	94 (23.7)
น้อย		0 (0.0)	24 (6.1)	24 (6.1)
น้อยที่สุด		12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 44.454 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 47 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ด้านโอกาสในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ด้านโอกาสในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และระดับมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ด้านโอกาสในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 48 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่บุคคลใกล้ชิดมาชักชวนถือเป็นช่องทางที่ทำให้มีโอกาสในการเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่บุคคลใกล้ชิดชักชวนถือเป็นโอกาสในการเล่นแฮร์			
มากที่สุด	63 (15.9)	25 (6.3)	88 (22.2)
มาก	99 (25.0)	65 (16.4)	164 (41.4)
ปานกลาง	40 (10.1)	35 (8.8)	75 (18.9)
น้อย	0 (0.0)	38 (9.6)	38 (9.6)
น้อยที่สุด	18 (4.5)	13 (3.3)	31 (7.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 58.430 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 48 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่บุคคลใกล้ชิดมาชักชวนถือเป็นช่องทางที่ทำให้มีโอกาสในการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีบุคคลใกล้ชิดมาชักชวนถือเป็นช่องทางที่ทำให้มีโอกาสในการเล่นแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และระดับปานกลาง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่บุคคลใกล้ชิดมาชักชวนถือเป็นช่องทางที่ทำให้มีโอกาสในการเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 49 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการที่มีญาติพี่น้องเล่นแฮร์ลูกโซ่อยู่แล้วทำให้มีโอกาสเข้าไปเล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วย

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ญาติพี่น้องซึ่ง เล่นแฮร์ลูกโซ่อยู่แล้ว ทำให้มีโอกาสเข้าไปเล่นด้วย			
มากที่สุด	44 (11.1)	11 (2.8)	55 (13.9)
มาก	75 (18.9)	79 (19.9)	154 (38.9)
ปานกลาง	83 (21.0)	21 (5.3)	104 (26.3)
น้อย	0 (.0)	25 (6.3)	25 (6.3)
น้อยที่สุด	18 (4.5)	40 (10.1)	58 (14.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 86.388 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 49 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่มีญาติพี่น้องเล่นแฮร์ลูกโซ่อยู่แล้วทำให้มีโอกาสเข้าไปเล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วย มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีญาติพี่น้องเล่นแฮร์ลูกโซ่อยู่แล้วทำให้มีโอกาสเข้าไปเล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และระดับมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่มีญาติพี่น้องเล่นแฮร์ลูกโซ่อยู่แล้วทำให้มีโอกาสเข้าไปเล่นแฮร์ลูกโซ่ด้วยสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 50 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการที่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้โอกาสมาร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การมีเงินเก็บหรือ เงินออมทำให้ได้โอกาส มาร่วมลงทุน			
มากที่สุด	106 (26.8)	47 (11.9)	153 (38.6)
มาก	75 (18.9)	40 (10.1)	115 (29.0)
ปานกลาง	27 (6.8)	65 (16.4)	92 (23.2)
น้อย	0 (0.0)	24 (6.1)	24 (6.1)
น้อยที่สุด	12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 81.213 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 50 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้โอกาสมาร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้โอกาสมาร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และระดับปานกลาง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้โอกาสมาร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 51 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านการที่ไม่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้น

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่ไม่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้น			
มากที่สุด	56 (14.1)	42 (10.6)	98 (24.7)
มาก	44 (11.1)	68 (17.2)	112 (28.3)
ปานกลาง	60 (15.2)	43 (10.9)	103 (26.0)
น้อย	21 (5.3)	10 (2.5)	31 (7.8)
น้อยที่สุด	39 (9.8)	13 (3.3)	52 (13.1)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 22.238 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 51 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านการที่ไม่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะไม่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ใกล้เคียงกับระดับมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และระดับมาก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่ไม่มีเงินเก็บหรือเงินออมทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะอาจจะทำให้มีเงินเพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 52 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านการที่ขอบเสียงไซคทำให้มองเห็นโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การขอบเสียงไซค ทำให้มองเห็นโอกาสที่จะ ได้รับผลตอบแทน			
มากที่สุด	50 (12.6)	42 (10.6)	92 (23.2)
มาก	65 (16.4)	89 (22.5)	154 (38.9)
ปานกลาง	78 (19.7)	35 (8.8)	113 (28.5)
น้อย	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด	27 (6.8)	0 (0.0)	27 (6.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 53.571 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 52 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่ขอบเสียงไซคทำให้มองเห็นโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะขอบเสียงไซคทำให้มองเห็นโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 และระดับมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่ขอบเสียงไซคทำให้มองเห็นโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 53 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านรูปแบบของแฮร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้สนใจและเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
รูปแบบของแฮร์ลูกโซ่ ที่หลากหลายทำให้สนใจ และเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	68 (17.2)	42 (10.6)	110 (27.8)
มาก	64 (16.2)	61 (15.4)	125 (31.6)
ปานกลาง	73 (18.4)	63 (15.9)	136 (34.3)
น้อย	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
น้อยที่สุด	15 (3.8)	0 (0.0)	15 (3.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 27.402 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 53 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านรูปแบบของแฮร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้สนใจและเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะรูปแบบของแฮร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้สนใจและเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 ใกล้เคียงกับระดับมากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และระดับมาก จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า รูปแบบของแฮร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้สนใจและเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 54 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ในภาพรวม

	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ด้านความสามารถในภาพรวม				
มากที่สุด		11 (2.8)	22 (5.6)	33 (8.3)
มาก		152 (38.4)	73 (18.4)	225 (56.8)
ปานกลาง		42 (10.6)	46 (11.6)	88 (22.2)
น้อย		15 (3.8)	0 (0.0)	15 (3.8)
น้อยที่สุด		0 (0.0)	35 (8.8)	35 (8.8)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 77.656 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 54 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และระดับน้อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 55 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในการชักชวนผู้อื่นมาเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความสามารถในการ ชักชวนผู้อื่นมาเล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
มาก	78 (19.7)	34 (8.6)	112 (28.3)
ปานกลาง	32 (8.1)	55 (13.9)	87 (22.0)
น้อย	30 (7.6)	15 (3.8)	45 (11.4)
น้อยที่สุด	80 (20.2)	72 (18.2)	152 (38.4)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 24.197 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 55 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในการชักชวนผู้อื่นมาเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะความสามารถในการชักชวนผู้อื่นมาเล่นแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ใกล้เคียงกับระดับมาก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และระดับปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ความสามารถในการชักชวนผู้อื่นมาเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 56 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิดทำให้ไว้วางใจและตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิดทำให้ไว้วางใจและตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	74 (18.7)	50 (12.6)	124 (31.3)
มาก	37 (9.3)	69 (17.4)	106 (26.8)
ปานกลาง	82 (20.7)	22 (5.6)	104 (26.3)
น้อย	0 (0.0)	25 (6.3)	25 (6.3)
น้อยที่สุด	27 (6.8)	10 (2.5)	37 (9.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 77.803 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 56 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิดทำให้ไว้วางใจและตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิดทำให้ไว้วางใจและตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และระดับมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิดทำให้ไว้วางใจและตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 57 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิดทำให้เชื่อใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความสามารถด้าน จิตวิทยาของผู้กระทำผิด ทำให้เชื่อใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	82 (20.7)	61 (15.4)	143 (36.1)
มาก	114 (28.8)	52 (13.1)	166 (41.9)
ปานกลาง	24 (6.1)	28 (7.1)	52 (13.1)
น้อย	0 (0.0)	25 (6.3)	25 (6.3)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 57.368 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 57 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิดทำให้เชื่อใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิดทำให้เชื่อใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 และระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิดทำให้เชื่อใจและตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 58 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ในภาพรวม

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ด้านการสนับสนุนในภาพรวม			
มากที่สุด	23 (5.8)	8 (2.0)	31 (7.8)
มาก	111 (28.0)	61 (15.4)	172 (43.4)
ปานกลาง	59 (14.9)	84 (21.2)	143 (36.1)
น้อย	27 (6.8)	13 (3.3)	40 (10.1)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 36.627 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 58 ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการสนับสนุนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการสนับสนุนในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และระดับน้อย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการสนับสนุนในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 59 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อ
แฮร์ลูกโซ่ด้านบุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนมมีส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
บุคคลที่ใกล้ชิดหรือ สนิทสนมมีส่วนสนับสนุน ให้เล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	27 (6.8)	16 (4.0)	43 (10.9)
มาก	86 (21.7)	32 (8.1)	118 (29.8)
ปานกลาง	48 (12.1)	90 (22.7)	138 (34.8)
น้อย	12 (3.0)	15 (3.8)	27 (6.8)
น้อยที่สุด	47 (11.9)	23 (5.8)	70 (17.7)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 44.531 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 59 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านบุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนมมีส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะมีบุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนมมีส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า บุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนมมีส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 60 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่ได้รับความข้อมูลเกี่ยวกับการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีส่วนตัดสินใจทำให้ร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่ได้รับความข้อมูลเกี่ยวกับการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีส่วนตัดสินใจทำให้ร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	47 (11.9)	27 (6.8)	74 (18.7)
มาก	83 (21.0)	34 (8.6)	117 (29.5)
ปานกลาง	63 (15.9)	92 (23.2)	155 (39.1)
น้อย	12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
น้อยที่สุด	15 (3.8)	23 (5.8)	38 (9.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 40.650 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 60 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่ได้รับความข้อมูลเกี่ยวกับการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีส่วนตัดสินใจทำให้ร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะได้รับความข้อมูลเกี่ยวกับแฮร์ลูกโซ่จึงมีส่วนตัดสินใจทำให้ร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และระดับมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่ได้รับความข้อมูลเกี่ยวกับการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีส่วนตัดสินใจทำให้ร่วมเล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 61 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่ขาดความรู้และไม่ทราบว่ารูปแบบการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความผิดเป็นส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การที่ขาดความรู้และไม่ทราบว่ารูปแบบการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความผิดเป็นส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่			
มากที่สุด	56 (14.1)	21 (5.3)	77 (19.4)
มาก	57 (14.4)	92 (23.2)	149 (37.6)
ปานกลาง	92 (23.2)	53 (13.4)	145 (36.6)
น้อย	15 (3.8)	0 (0.0)	15 (3.8)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 55.145 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 61 ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านการที่ขาดความรู้และไม่ทราบว่ารูปแบบการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความผิดเป็นส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตัดสินใจเล่นแฮร์ลูกโซ่เพราะขาดความรู้และไม่ทราบว่ารูปแบบการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความผิดเป็นส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การที่ขาดความรู้และไม่ทราบว่ารูปแบบการเล่นแฮร์ลูกโซ่มีความผิดเป็นส่วนสนับสนุนให้เล่นแฮร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

การทดสอบสมมติฐานที่สาม : ปัจจัยด้านลักษณะของเหยื่อ, แบบแผนการดำเนินชีวิต กิจวัตรประจำวัน, และการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธมิตีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ แชร่ลูกโซ่

ตารางที่ 62 แสดงความสัมพันธ์ของจำนวนครั้งในการเล่นแชร์ลูกโซ่กับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ / จำนวนครั้ง	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ครั้งแรก	156 (39.4)	128 (32.3)	284 (71.7)
ครั้งที่ 2 - 3	42 (10.6)	21 (5.3)	63 (15.9)
มากกว่า 3 ครั้ง	22 (5.6)	17 (4.3)	39 (9.8)
ไม่เคยเล่น	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 15.707 df = 3 Sig. = 0.001

จากตารางที่ 62 ผลการศึกษาปรากฏว่า ลักษณะของเหยื่อมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ส่วนใหญ่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ในการเล่นครั้งแรกมากที่สุด จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาคือ เล่นแชร์ลูกโซ่ครั้งที่ 2 - 3 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และ เล่นแชร์ลูกโซ่มากกว่า 3 ครั้ง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า จำนวนครั้งในการเล่นแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 63 แสดงความสัมพันธ์รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่เคยตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ / รูปแบบของแชร์ลูกโซ่	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
อบรมสอนทำธุรกิจ TSPP	6 (1.5)	0 (0.00)	6 (1.5)
การลงทุนหุ้น	15 (3.8)	0 (0.00)	15 (3.8)
เงินดิจิทัล	3 (0.8)	0 (0.00)	3 (0.8)
แชร์การเงิน	21 (5.3)	0 (0.00)	21 (5.3)

ตารางที่ 63 แสดงความสัมพันธ์รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่เคยตกเป็นเหยื่อ (ต่อ)

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
รูปแบบของแชร์ลูกโซ่			
แชร์เงิน	14 (3.5)	0 (0.00)	14 (3.5)
แชร์เงินสดออนไลน์	15 (3.8)	53 (13.4)	68 (17.2)
แชร์ทองคำ	38 (9.6)	22 (5.6)	60 (15.2)
แชร์ท่องเที่ยว	0 (0.00)	6 (1.5)	6 (1.5)
แชร์ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม	22 (5.6)	36 (9.1)	58 (14.6)
แชร์ล็อตเตอรี่	22 (5.6)	5 (1.3)	27 (6.8)
แชร์ลูกโซ่คอร์สสัมมนา	11 (2.8)	0 (0.00)	11 (2.8)
แชร์ออนไลน์	0 (0.00)	17 (4.3)	17 (4.3)
แชร์ยาขาว	12 (3.0)	0 (0.00)	12 (3.0)
ยูฟ่า	15 (3.8)	0 (0.00)	15 (3.8)
ลงทุนอสังหาริมทรัพย์	12 (3.0)	0 (0.00)	12 (3.0)
วงเงิน	0 (0.00)	13 (3.3)	13 (3.3)
สหกรณ์คลองจั่น	14 (3.5)	0 (0.00)	14 (3.5)
หุ้นรายวัน	0 (0.00)	8 (2.0)	8 (2.0)
ออมเงิน	0 (0.00)	6 (1.5)	6 (1.5)
ไม่เคย	0 (0.00)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 220.417 df = 19 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 63 ผลการศึกษาปรากฏว่า ลักษณะของเหยื่อมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่เคยตกเป็นเหยื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่ที่เคยตกเป็นเหยื่อมากที่สุด แชร์ทองคำ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 รองลงมาคือ แชร์ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และแชร์ล็อตเตอรี่ จำนวน 22 คน

คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่เคยตกเป็นเหยื่อ สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 64 แสดงความสัมพันธ์ของระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่กับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ ระยะเวลาเล่นแชร์	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ไม่เกิน 1 ปี	99 (25.1)	105 (26.5)	204 (51.6)
1 – 5 ปี	99 (25.1)	61 (15.5)	160 (4.6)
6 – 10 ปี	22 (5.6)	0 (0.00)	22 (5.6)
ไม่เคยเล่น	0 (0.00)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi – Square = 202.170 df = 3 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 64 ผลการศึกษาปรากฏว่า ลักษณะของเหยื่อมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อใช้ระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่ ไม่เกิน 1 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 รองลงมาคือ ระยะเวลา 1 – 5 ปี จำนวน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และน้อยที่สุดคือ 6 – 10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 65 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตในภาพรวมกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
แบบแผนการดำเนินชีวิตในภาพรวม			
มากที่สุด	50 (12.6)	61 (15.4)	111 (28.0)
มาก	98 (24.7)	64 (16.2)	162 (40.9)
ปานกลาง	57 (14.4)	41 (10.4)	98 (24.7)
น้อย	12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
น้อยที่สุด	3 (0.8)	10 (2.5)	13 (3.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 21.990 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 65 ผลการศึกษาปรากฏว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ แบบแผนในการดำเนินชีวิตในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 66 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเสี่ยงโชคกับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความชอบในการเสี่ยงโชค			
มากที่สุด	39 (9.8)	74 (18.7)	113 (28.5)
มาก	95 (24.0)	51 (12.9)	146 (36.9)
ปานกลาง	71 (17.9)	41 (10.4)	112 (28.3)
น้อย	3 (0.8)	0 (0.0)	3 (0.8)
น้อยที่สุด	12 (3.0)	10 (2.5)	22 (5.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 30.810 df = 4 Sig. = 0.000

จากตารางที่ 66 ผลการศึกษาปรากฏว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเสี่ยงโชคมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ แบบแผนในการดำเนินชีวิต เรื่องความชอบในการเสี่ยงโชคทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และระดับมากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเสี่ยงโชคสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 67 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการลงทุนกับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความชอบในการลงทุน			
มากที่สุด	64 (16.2)	61 (15.4)	125 (31.6)
มาก	71 (17.9)	64 (16.2)	135 (34.1)
ปานกลาง	46 (11.6)	41 (10.4)	87 (22.0)
น้อย	39 (9.8)	0 (0.0)	39 (9.8)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 45.394 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 67 ผลการศึกษาปรากฏว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ แบบแผนในการดำเนินชีวิต เรื่องการที่ชอบในการลงทุนทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และระดับปานกลาง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าแบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการลงทุนสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 68 แสดงความสัมพันธ์แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเข้าร่วมกลุ่ม/เครือข่ายต่างๆ กับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความชอบในการเข้าร่วมกลุ่มฯ			
มากที่สุด	33 (8.3)	48 (12.1)	81 (20.5)
มาก	73 (18.4)	61 (15.4)	134 (33.8)
ปานกลาง	99 (25.0)	44 (11.1)	143 (36.1)
น้อย	12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
น้อยที่สุด	3 (0.8)	23 (5.8)	26 (6.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 48.096 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 68 ผลการศึกษาปรากฏว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเข้าร่วมกลุ่ม/เครือข่ายต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแซร์ลูโกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ แบบแผนในการดำเนินชีวิต เรื่องความชอบในการเข้าร่วมเครือข่าย/กลุ่มต่างๆ มีส่วนสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเล่นแซร์ลูโกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 และระดับมากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านความชอบในการเข้าร่วมกลุ่ม/เครือข่ายต่างๆ สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 69 แสดงความสัมพันธ์กิจวัตรประจำวันในภาพรวมกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
กิจวัตรประจำวันในภาพรวม			
มากที่สุด	40 (10.1)	54 (13.6)	94 (23.7)
มาก	114 (28.8)	66 (16.7)	180 (45.5)
ปานกลาง	66 (16.7)	33 (8.3)	99 (25.0)
น้อย	0 (0.0)	13 (3.3)	13 (3.3)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	10 (2.5)	10 (2.5)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 44.546 df = 4 Sig. = 0.061

จากตารางที่ 69 ผลการศึกษาปรากฏว่า กิจวัตรประจำวันในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และระดับมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า กิจวัตรประจำวันในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 70 แสดงความสัมพันธ์กิจวัตรประจำวันเรื่องการรับสื่อในเรื่องแชร์ลูกโซ่กับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การรับสื่อในเรื่องแชร์ฯ			
มากที่สุด	44 (11.1)	31 (7.8)	75 (18.9)
มาก	96 (24.2)	62 (15.7)	158 (39.9)
ปานกลาง	50 (12.6)	60 (15.2)	110 (27.8)
น้อย	3 (0.8)	0 (0.0)	3 (0.8)
น้อยที่สุด	27 (6.8)	23 (5.8)	50 (12.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 9.021 df = 4 Sig. = 0.061

จากตารางที่ 70 ผลการศึกษาปรากฏว่า กิจวัตรประจำวัน เรื่องการรับสื่อในเรื่องแชร์ลูกโซ่ทุกวัน ทำให้สนใจและตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 และระดับมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตามลำดับ จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่า กิจวัตรประจำวัน เรื่องการรับสื่อในเรื่องแชร์ลูกโซ่ทุกวัน ทำให้สนใจและตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 71 แสดงความสัมพันธ์กิจวัตรประจำวันเรื่องการเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำกับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
การเข้ากลุ่ม/ เครือข่ายเป็นประจำ			
มากที่สุด	29 (7.3)	33 (8.3)	62 (15.7)
มาก	98 (24.7)	68 (17.2)	166 (41.9)
ปานกลาง	60 (15.2)	52 (13.1)	112 (28.3)
น้อย	3 (0.8)	0 (0.0)	3 (0.8)
น้อยที่สุด	30 (7.6)	23 (5.8)	53 (13.4)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 5.353 df = 4 Sig. = 0.253

จากตารางที่ 71 ผลการศึกษาปรากฏว่า กิจวัตรประจำวัน เรื่องการเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำ ทำให้ได้รับข้อมูลและตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตามลำดับ จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่า กิจวัตรประจำวันเรื่องการเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำ ทำให้ได้รับข้อมูลและตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 72 แสดงความสัมพันธ์กิจวัตรประจำวันเรื่องการตัดสินใจเพียงลำพังโดยไม่ได้ปรึกษาสมาชิกครอบครัวกับการตกเป็นเหยื่อ

การตัดสินใจเพียงลำพัง	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มากที่สุด		52 (13.1)	61 (15.4)	113 (28.5)
มาก		117 (29.5)	72 (18.2)	189 (47.7)
ปานกลาง		33 (8.3)	33 (8.3)	66 (16.7)
น้อย		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
น้อยที่สุด		18 (4.5)	10 (2.5)	28 (7.1)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 8.938 df = 4 Sig. = 0.30

จากตารางที่ 72 ผลการศึกษาปรากฏว่า กิจวัตรประจำวันเรื่องการตัดสินใจเพียงลำพังโดยไม่ได้ปรึกษามemberครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ กิจวัตรประจำวัน เรื่องการตัดสินใจเพียงลำพังหรือตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ได้ปรึกษามemberในครอบครัว มีส่วนทำให้ร่วมเล่นแซร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และระดับปานกลาง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ จึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่า กิจวัตรประจำวันเรื่องการตัดสินใจเพียงลำพังโดยไม่ได้ปรึกษามemberครอบครัวสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 73 แสดงความสัมพันธ์กิจวัตรประจำวันเรื่องความถี่ในการชักชวนโดยกลุ่ม/เครือข่ายกับการตกเป็นเหยื่อ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความถี่ของการชักชวนฯ			
มากที่สุด	59 (14.9)	33 (8.3)	92 (23.2)
มาก	53 (13.4)	82 (20.7)	135 (34.1)
ปานกลาง	102 (25.8)	38 (9.6)	140 (35.4)
น้อย	6 (1.5)	0 (0.0)	6 (1.5)
น้อยที่สุด	0 (0.0)	23 (5.8)	23 (5.8)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 67.783 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 73 ผลการศึกษาปรากฏว่า กิจวัตรประจำวันเรื่องความถี่ในการชักชวนโดยกลุ่ม/เครือข่ายที่เข้าร่วมส่งผลให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ กิจวัตรประจำวัน เรื่องความถี่ของการชักชวนโดยกลุ่ม/เครือข่ายที่เข้าร่วมส่งผลให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และระดับมาก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า กิจวัตรประจำวันเรื่องความถี่ในการชักชวนโดยกลุ่ม/เครือข่ายที่เข้าร่วมส่งผลให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 74 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธในภาพรวม

การตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมตามแนว พุทธในภาพรวม	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มากที่สุด	57 (14.4)	89 (22.5)	146 (36.9)
มาก	92 (23.2)	53 (13.4)	145 (36.6)
ปานกลาง	32 (8.1)	24 (6.1)	56 (14.1)
น้อย	24 (6.1)	0 (0.0)	24 (6.1)
น้อยที่สุด	15 (3.8)	10 (2.5)	25 (6.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 39.242 df = 4 Sig. = 0.01

จากตารางที่ 74 ผลการศึกษาปรากฏว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแนวพุทธในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแนวพุทธด้านความโลภสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 75 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านความโลภ

การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
ความโลภทำให้ ตกเป็นเหยื่อ			
มากที่สุด	96 (24.2)	103 (26.0)	199 (50.3)
มาก	60 (15.2)	50 (12.6)	110 (12.6)
ปานกลาง	37 (9.3)	13 (3.3)	50 (12.6)
น้อย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
น้อยที่สุด	27 (6.8)	10 (2.5)	37 (9.3)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 15.729 df = 4 Sig. = 0.01

จากตารางที่ 75 ผลการศึกษาปรากฏว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านความโลภมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านความโลภส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และระดับปานกลาง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านความโลภสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 76 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการคบค้าสมาคมกับผู้เล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่

การตกเป็นเหยื่อ คบค้าสมาคมกับผู้เล่น แชร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็น ปัจจัยที่ทำให้ตกเป็น เหยื่อของแชร์ลูกโซ่	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มากที่สุด	43 (10.9)	67 (16.9)	110 (27.8)
มาก	69 (17.4)	67 (16.9)	136 (34.3)
ปานกลาง	37 (9.3)	32 (8.1)	69 (17.4)
น้อย	27 (6.8)	0 (0.0)	27 (6.8)
น้อยที่สุด	44 (11.1)	10 (2.5)	54 (13.6)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 49.761 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 76 ผลการศึกษาปรากฏว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการคบค้าสมาคมกับผู้เล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การคบค้าสมาคมกับผู้เล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 รองลงมาคือ ระดับน้อยที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และระดับมากที่สุด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการคบค้าสมาคมกับผู้เล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 77 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวน โดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่	การตกเป็นเหยื่อ	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มากที่สุด		101 (25.5)	103 (26.0)	204 (51.5)
มาก		78 (19.7)	31 (7.8)	109 (27.5)
ปานกลาง		14 (3.5)	32 (8.1)	46 (11.6)
น้อย		12 (3.0)	0 (0.0)	12 (3.0)
น้อยที่สุด		15 (3.8)	10 (2.5)	25 (6.3)
รวม		220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 35.883 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 77 ผลการศึกษาปรากฏว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

ตารางที่ 78 แสดงความสัมพันธ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการหลอกลวงการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่เป็นบาป

การตกเป็นเหยื่อ การหลอกลวง การเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่เป็นบาป	เคย (ร้อยละ)	ไม่เคย (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มากที่สุด	37 (9.3)	56 (14.1)	93 (23.5)
มาก	54 (13.6)	51 (12.9)	105 (26.5)
ปานกลาง	49 (12.4)	34 (8.6)	83 (21.0)
น้อย	21 (5.3)	0 (0.0)	21 (5.3)
น้อยที่สุด	59 (14.9)	35 (8.8)	94 (23.7)
รวม	220 (55.6)	176 (44.4)	396 (100.0)

Chi - Square = 29.279 df = 4 Sig. = 0.00

จากตารางที่ 78 ผลการศึกษาปรากฏว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธด้านการหลอกลวงการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่เป็นบาปมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การหลอกลวงการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่เป็นบาปส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และระดับปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การหลอกลวงการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่เป็นบาปสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

จากผลการทดสอบสมมติฐาน 3 ด้าน พบว่า ภูมิหลังที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อที่แตกต่างกัน, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 79 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
<ul style="list-style-type: none"> ● ภูมิหลังที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อที่แตกต่างกัน <ul style="list-style-type: none"> - เพศ ✓ - อายุ ✓ - ระดับการศึกษา ✓ - ภูมิลำเนา ✓ - อาชีพ ✓ - รายได้ ✓ - สถานภาพ ✓ - ความรู้และประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่อ ✓ - ผลตอบแทนที่ได้รับ ✓ 		
<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมาย ✓ - ความเชื่อ ✓ - ค่านิยม ✓ - การบังคับ ✓ - โอกาส ✓ - ความสามารถ ✓ - การสนับสนุน ✓ 		

ตารางที่ 79 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ - ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม - แบบแผนการดำเนินชีวิต - กิจวัตรประจำวัน - การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	

ส่วนที่ 5 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก

การศึกษาเชิงคุณภาพจะเป็นการศึกษาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานโดยตรงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ จำนวน 3 ท่าน และหน่วยงานเอกชน 1 ท่าน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ทั้ง 4 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักงานการปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) 2. ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย 3. กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และ 4. ประธานสมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทย สามารถสรุปเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ตามประเด็นหลักดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ และผู้กระทำผิดในคดีแชร์ลูกโซ่
2. ลักษณะของการตกเป็นเหยื่อ
3. กระบวนการการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่
4. ผลกระทบหรือความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่อในการเล่นแชร์ลูกโซ่
5. แนวทางในการคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่
6. ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาแชร์ลูกโซ่
7. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน
8. แนวทางในการแก้ไขปัญหาของการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่
9. ข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และข้อเสนอแนะสำหรับบทลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดคดีแชร์ลูกโซ่

1. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ และผู้กระทำผิดในคดีแชร์ลูกโซ่

รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยสามารถแบ่งออกได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่ผู้กระทำผิดเป็นบุคคล จะมีลักษณะการหลอกลวงให้หลงเชื่อ และร่วมลงทุนหรือสมัครเป็นสมาชิกในเครือข่าย เมื่อได้ผลประโยชน์เต็มที่และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่สมาชิกได้แล้วก็จะหนีทำให้สมาชิกไม่สามารถติดต่อได้อีก สมาชิกจึงจะรู้ว่าโดนหลอกให้ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่

2. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่ผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล/องค์กร จะมีลักษณะการหลอกลวงโดยจะมีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีการดำเนินการต่างๆ ด้วยวิธีการสร้างความไว้วางใจ แสดงให้สมาชิกเห็นว่าบริษัทมีความมั่นคง มีการดำเนินธุรกิจในด้านในบ้าง ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะมีการสร้างข้อมูลเท็จขึ้นมาเพื่อหลอกลวงผู้ที่ตกเป็นเหยื่อโดยเฉพาะ มีภาพถ่ายหรือมีการจัดการอบรมตามโรงแรมใหญ่ มีการเกณฑ์คนเข้ามาอบรมเพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่บริษัท ซึ่งบริษัทอาจจะมีการหลอกลวงในรูปแบบต่างๆ เช่น การสมัครสมาชิกและให้ขายสินค้าของบริษัทโดยสินค้าไม่มีคุณภาพหรือไม่มีสินค้าอยู่จริง หรือนำการหาสมาชิกเพียงอย่างเดียว เมื่อสมาชิกคนใดสามารถหาสมาชิกได้มากก็จะได้รับผลตอบแทนตามที่บริษัทกำหนด เป็นต้น เมื่อผู้กระทำผิดได้รับเงินจากการสมัครสมาชิกรายใหม่ๆ เพียงพอแล้ว และไม่สามารถหาสมาชิกเพื่อนำเงินมาจ่ายเป็นผลตอบแทนแก่สมาชิกรายเก่าได้ ก็จะปิดบริษัทหนีไปในที่สุด กว่าสมาชิกจะรู้ว่าโดนหลอกให้ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ก็เสียทรัพย์สินให้กับผู้กระทำผิดไปแล้ว โดยส่วนใหญ่รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ประเภทนี้ มักจะดำเนินการเป็นกระบวนการและเป็นองค์กรข้ามชาติ ตัวอย่าง คดีแชร์ลูกโซ่ยูฟีนที่ผู้กระทำผิดเป็นชาวมาเลเซียที่เข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทอย่างถูกต้อง มีการสร้างความน่าเชื่อถือด้วยวิธีการต่างๆ พุดจาหวานล่อมให้สมาชิกที่เข้าร่วมลงทุนหลงเชื่อและยอมลงทุนตามที่บริษัทกำหนดไว้ พร้อมกันนี้ผู้กระทำผิดก็จะแสดงให้สมาชิกได้เห็นถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ หากร่วมลงทุนกับบริษัท เมื่อสมาชิกหลงเชื่อและเห็นแก่ผลประโยชน์ที่จะได้รับก็จะยอมลงทุน และเมื่อสมาชิกร่วมลงทุนแล้วในระยะแรกก็จะได้รับผลตอบแทนตามที่บริษัทได้แจ้งไว้ จนเมื่อบริษัทไม่สามารถหาเงินลงทุนได้เพิ่มเติมและไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกได้แล้วก็จะปิดบริษัทหนี ทำให้มีผู้ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่ยูฟีนนับหมื่นคน

“โดยส่วนใหญ่ที่เจอก็จะมีผู้กระทำผิดที่เป็นทั้งรูปแบบบุคคลและนิติบุคคล ซึ่งในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลมักจะมีรูปแบบคือ การหลอกลวงให้เล่นแชร์ลูกโซ่ เมื่อไม่สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกที่มาร่วมเล่นได้แล้วก็จะหนี ส่วนในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ก็จะหลอกลวงในรูปแบบของการเปิดบริษัทจดทะเบียนถูกต้อง บอกผู้เสียหายหรือเหยื่อที่มาหลงเชื่อเล่นแชร์ลูกโซ่ว่าจะให้ผลตอบแทนมหาศาล บางกลุ่มก็ให้ขายสินค้าหรือหาคนมาสมัครเป็นเครือข่าย ยิ่งได้คนมากก็จะได้ผลตอบแทนมาก หรือมีสินค้าที่ไม่มีคุณภาพทำให้ไม่สามารถขายสินค้าได้ และพอถึงจุดที่ไม่สามารถหาสมาชิกได้บริษัทก็จะล้มแล้วหนีหายไปไหนที่สุด”

“ผู้กระทำความผิดที่พบเจอส่วนใหญ่มักเป็นบุคคล หรือไปจดทะเบียนในรูปบริษัทอ้างถึงองค์กรใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและทำให้เหยื่อหลงกลได้ง่าย”

(กรณีศึกษาที่ 2)

นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งพัฒนาการของแชร์ลูกโซ่ตามยุคสมัย โดยสามารถแบ่งออกได้ 3 ยุค ดังนี้

“1. พัฒนาการของแชร์ลูกโซ่ยุคอดีต เป็นลักษณะของการชักชวนให้ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่แบบปากต่อปาก เช่น การขายสินค้า การลงทุนในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น โดยไม่ได้มีวิธีการที่ซับซ้อนเท่าใดนัก

2. พัฒนาการของแชร์ลูกโซ่ยุคกลาง เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นแชร์ลูกโซ่จากในอดีตที่เน้นการขายสินค้า เปลี่ยนมาเป็นรูปแบบการชักชวนหาสมาชิก ให้ผลตอบแทนเป็นเปอร์เซ็นต์เมื่อหาสมาชิกได้ตามลำดับขั้น เน้นการขายตรงบ่งหน้าให้สมาชิกขายสินค้าแต่สินค้ากลับไม่มีคุณภาพเพียงพอ เช่น คดีตะเกียงน้ำมันหอมระเหย หรืออาจจะพัฒนาเป็นรูปแบบของแชร์ลูกโซ่แบบบริการด้านต่างๆ เช่น แชร์ลูกโซ่ของชินแสโซกุนที่หลอกลวงว่าจะพาไปท่องเที่ยว การจองห้องพักล่วงหน้าแล้วจะได้รับส่วนลดหรือประหยัดมากขึ้น เป็นต้น

3. พัฒนาการของแชร์ลูกโซ่ยุคปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ 2 ระดับ ระดับล่าง คือ การชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ แชร์ออมทอง แชร์เงินสดบ้านต่างๆ ที่จะเน้นการชักชวนโดยไม่เคยเห็นหน้าตาของสมาชิกมาก่อนแต่เน้นเรื่องให้ผลตอบแทนมาก ระดับบน คือ การจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เรื่องการเทรดหุ้น การซื้อ - ขายเงิน Forex การซื้อ - ขายทองคำ การลงทุนในเงินดิจิตอล หรือการลงทุนทำธุรกิจต่างๆ ในต่างประเทศ ซึ่งมูลค่าความเสียหายจะมากกว่า และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมักจะเป็นคนรวยหรือนักธุรกิจ”

(กรณีศึกษาที่ 3)

2. ลักษณะของการตกเป็นเหยื่อ

ลักษณะของการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ โดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันทั้งการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่จากผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคล และการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่จากผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคล/องค์กร แต่จะมีวิธีการที่แตกต่างกันดังนี้ ในส่วนของการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่จากผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลจะมีลักษณะการหลอกลวงด้วยวิธีการพูดจาหวานล่อม ชักชวน และโน้มน้าวใจให้ผู้

ตกเป็นเหยื่อหลงเชื่อ และร่วมลงทุนหรือเล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด สำหรับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่จากผู้กระทำผิดที่เป็นนิติบุคคล/องค์กร จะมีวิธีการชักชวนหรือโน้มน้าวใจที่ซับซ้อนและหลากหลายวิธีมากกว่าบุคคล จะมีลักษณะของการหลอกลวงให้ตกเป็นเหยื่อด้วยวิธีการสร้างภาพลักษณ์ให้น่าเชื่อถือ มีการจัดอบรมตามโรงแรมให้ความรู้และเชิญชวนให้มาร่วมลงทุนในธุรกิจต่างๆ ที่บริษัทได้ลงทุนทำธุรกิจไว้ ซึ่งธุรกิจดังกล่าวที่ผู้กระทำผิดอ้างถึงส่วนใหญ่จะไม่มีการลงทุนจริง และจะแสดงผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนให้ผู้สนใจมาร่วมลงทุนได้เห็น เมื่อผู้เสียหายได้ทราบถึงผลตอบแทนมหาศาลที่จะได้รับ ก็จะร่วมลงทุนและตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

นอกจากนี้ผู้กระทำผิดที่เป็นนิติบุคคล/องค์กร มักจะเป็นกลุ่มคนจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินการหลอกลวง ถือเป็นกรุประกอบอาชญากรรมข้ามชาติที่สร้างความเสียหายให้กับระบบเศรษฐกิจและความเสียหายในต่างๆ ของประเทศอีกด้วย

“ลักษณะของการตกเป็นเหยื่อ คือ ผู้กระทำผิดจะสร้างความไว้วางใจให้เชื่อถือ เช่น มีการเปิดอบรมสัมมนาตามโรงแรมใหญ่ๆ มีผลประกอบการของบริษัทแสดงให้เห็นว่าถ้าร่วมลงทุนจะได้รับผลตอบแทนเท่าไร โดยมีการกำหนดอัตราการลงทุนเอาไว้ นอกจากนั้นในปัจจุบันนี้ ผู้กระทำผิดก็นำเอาเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการหลอกลวงเหยื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ซึ่งผู้กระทำผิดจะใช้เวลาในการดำเนินการหลอกลวงประมาณ 3 – 7 ปี ในการวางรากฐานระบบแชร์ลูกโซ่ และเมื่อไม่สามารถหาเหยื่อมาเพิ่มเติมได้ก็จะมีเงินมาหมุนในวงแชร์และจ่ายคืนสมาชิกสุดท้ายคือ หนีและติดต่อไม่ได้ในที่สุด”

CHULALONGKORN UNIVERSITY

(กรณีศึกษาที่ 4)

“ผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่มักถูกจูงใจด้วยผลตอบแทนสูงในระยะเวลานั้น ทำให้ผู้ถูกชักชวนคิดว่าคุ้มค่าที่จะลงทุน แต่เมื่อลงทุนหรือสมัครเป็นสมาชิกไปแล้ว กลับไม่ได้นำเงินไปทำธุรกิจตามที่โฆษณา แต่ใช้วิธีหมุนเงินด้วยการนำเงินลงทุนหรือเน้นหาสมาชิกเพิ่มเพื่อนำค่าสมัครสมาชิกจากเหยื่อรายใหม่มาหมุนเวียนจ่ายเป็นค่าตอบแทนหรือเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิกที่สมัครก่อนหน้า การจ่ายผลตอบแทนในช่วงแรก ๆ จึงตรงตามกำหนดและสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ถูกชักชวนหลงเชื่อว่าการลงทุนนั้นมีผลประกอบการดีจนยินยอมนำเงินมาลงทุนเพิ่มขึ้น หรือไปชักชวนเพื่อนหรือญาติพี่น้องมาร่วมลงทุน แต่พอเวลาผ่านไปสมาชิกใหม่เริ่มหายาก เงินที่ใช้หมุนเวียนเริ่มไม่พอ วงแชร์จ่ายผลประโยชน์ไม่ไหว สุดท้ายก็ล้มและปิดกิจการหลบหนีไป กว่าจะรู้ตัวอีกทีก็เสียทั้งเงิน เสียทั้งเพื่อนไปแล้ว”

(กรณีศึกษาที่ 2)

ซึ่งลักษณะของการตกเป็นเหยื่อยังสามารถแบ่งได้อีก 3 ระดับ ดังนี้

“1) ระดับผู้ที่ถูกชักชวนให้ลงทุนหรือผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ซึ่งก็จะถูกชักจูง โน้มน้าวจากผู้กระทำผิดให้ร่วมลงทุนหรือเล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยวิธีการต่างๆ

2) ระดับแม่ทีมหรือแม่ข่าย จะเป็นกลุ่มคนที่เป็นหน้าม้าได้รับมอบหมายให้มาหลอกประชาชน โดยจะได้รับส่วนแบ่งหรือผลตอบแทนเมื่อสามารถหาสมาชิกมาร่วมเครือข่ายได้จำนวนที่กำหนดไว้

3) ระดับผู้จัดการหรือผู้ใกล้ชิดกับตัวการหรือผู้ที่อยู่เบื้องหลัง ซึ่งจะมีหน้าที่ออกหน้าในการจัดการเรื่องต่างๆ เช่น การจดทะเบียนในรูปของบริษัท การหาสถานที่เพื่อจัดตั้งบริษัทเพื่อทำการหลอกลวงให้ประชาชนหลงเชื่อว่าบริษัทมีจริง มีสถานที่จริง และในบางครั้งอาจจะสามารถติดต่อกับผู้ที่บงการอยู่เบื้องหลังได้ ซึ่งมักจะดำเนินการเป็นกระบวนการเพื่อหลอกลวงให้ผู้เสียหายหรือเหยื่อเกิดความเชื่อใจ และไว้วางใจจนเข้าร่วมลงทุนในที่สุด”

(กรณีศึกษาที่ 3)

3. กระบวนการการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

กระบวนการการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับลักษณะการตกเป็นเหยื่อเริ่มต้นจากผู้กระทำผิดจะดำเนินการหลอกลวงด้วยวิธีการจัดตั้งบริษัทหรือธุรกิจบังหน้า ซึ่งมีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้และสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้น ต่อมาก็จะดำเนินการโดยมีกลุ่มหน้าม้าหรือผู้ถูกจ้างให้ไปทำการหลอกลวงเหยื่อ มีวิธีการต่างๆ ในการพูดชักชวน เชิญชวน โฆษณา และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสนใจและมาเข้าร่วมอบรมเพื่อปูทางไปสู่การลงทุนทำธุรกิจร่วมกัน หลังจากนั้นผู้กระทำผิดจะจัดอบรมหรือสัมมนาขนาดใหญ่ตามโรงแรม เพื่อให้บรรดาเหยื่อเข้ามาร่วมฟังข้อมูลที่เหล่าผู้กระทำผิดได้สร้างไว้ เช่น แสดงภาพการดำเนินธุรกิจของบริษัท การเสนอขายสินค้าต่างๆ การหาเครือข่าย หาสมาชิกเพื่อเข้าบริษัท และแสดงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ หากสนใจร่วมลงทุนกับบริษัท เมื่อประชาชนที่สนใจเข้าร่วมฟังการอบรมหรือสัมมนาแล้ว พบว่าผลตอบแทนที่จะได้รับนั้นคุ้มค่า น่าสนใจ ก็จะสมัครเป็นสมาชิกของบริษัทและดำเนินการลงทุนกับบริษัท เมื่อบริษัทได้สมาชิกร่วมลงทุนเป็นจำนวนมากก็จะนำเงินที่ได้จากการลงทุนไปจ่ายเป็นผลตอบแทนให้กับสมาชิกรายเก่า ซึ่งไม่ได้มีการดำเนินการลงทุนทำธุรกิจจริงแต่อย่างใด เมื่อสมาชิกเห็นว่าได้รับเงินปันผลจริง ก็อาจจะไปชักชวนคนรู้จัก คนในครอบครัวหรือคนที่ใกล้ชิดสนิท

สนมมาร่วมลงทุนด้วย ทำให้การลงทุนในลักษณะนี้เป็นลูกโซ่ต่อกันไป เมื่อบริษัทดำเนินกิจการมาถึงระดับหนึ่งแล้วไม่สามารถหาสมาชิกรายใหม่ๆ ได้ก็ไม่สามารถนำเงินมาจ่ายปันผลให้สมาชิกในเครือข่ายได้แล้ว บริษัทก็จะปิดตัวลงและหนีไปในที่สุด พร้อมกับเงินของเหล่าสมาชิกที่ลงทุนไป เมื่อนั้นเองสมาชิกจึงจะรู้ว่าโดนหลอกให้ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่

“เหยื่อมักจะถูกหลอกหลวงโดยผู้กระทำผิดที่เข้ามาตีสนิท สร้างความน่าเชื่อถือ ให้ความหวังใจ โดยจะมีหน้าม้า 5 คน ต่อ เหยื่อ 1 คน จะมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน จะเข้ามาตีสนิทกับเหยื่อสร้างความไว้วางใจ เช่น จะเปิดห้องประชุมจัดสัมมนาในโรงแรม มีการอุปโลกน์สร้างอาชีพขึ้นมา ขยายภาพฝันว่าหากเหยื่อตัดสินใจร่วมลงทุนจะได้รับผลตอบแทนอะไรบ้าง ตัวอย่างเช่น แชร์น้ำมันตะเกียงหอมระเหย ที่ผู้กระทำผิดมีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทอย่างถูกต้อง มีสถานที่ตั้งในย่านธุรกิจ มีสินค้า คือ ตะเกียงน้ำมันหอมระเหย ซึ่งวิธีการหลอกหลวงคือ เปิดให้สมัครสมาชิกเข้ามาร่วมลงทุน สร้างเครือข่าย ให้สมาชิกเก่าหาสมาชิกใหม่มาเพิ่ม หากหาได้ก็จะได้รับผลตอบแทนตามที่บริษัทกำหนด ซึ่งมีเหยื่อหรือผู้เสียหายจากแชร์ลูกโซ่ตะเกียงน้ำมันหอมระเหยเป็นจำนวนหลายพันคน มูลค่าความเสียหายหลายพันล้านบาท เป็นต้น”

(กรณีศึกษาที่ 4)

“จะมีลักษณะคล้ายๆ กันกับลักษณะของการตกเป็นเหยื่อ คือ ผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่มักถูกจูงใจด้วยผลตอบแทนสูงในระยะเวลานั้น ทำให้ผู้ถูกชักชวนคิดว่าคุ้มค่าที่จะลงทุน แต่เมื่อลงทุนหรือสมัครเป็นสมาชิกไปแล้ว กลับไม่ได้นำเงินไปทำธุรกิจตามที่ได้ออกไว้ แต่ใช้วิธีหมุนเงินด้วยการนำเงินลงทุนหรือเน้นหาสมาชิกเพิ่มเพื่อนำค่าสมัครสมาชิกจากเหยื่อรายใหม่มาหมุนเวียนจ่ายเป็นค่าตอบแทนหรือเป็นเงินให้แก่สมาชิกที่สมัครก่อนหน้า”

(กรณีศึกษาที่ 2)

“เริ่มต้นก็จะมีหลอกหลวงโดยการทำเป็นกระบวนกรตั้งแต่ จดทะเบียนบริษัทให้ถูกต้อง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ให้กลุ่มแม่ข่ายทำหน้าที่เข้าไปสร้างความรู้จัก สร้างความไว้วางใจ ชักชวนและโน้มน้าวให้ประชาชนหลงเชื่อ และแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนมหาศาลที่จะได้รับหากร่วมลงทุนด้วย และเมื่อประชาชนหลงเชื่อและร่วมลงทุนแล้ว ก็จะทำให้ผลตอบแทนตามที่ได้ออกไว้ เมื่อประชาชนตกเป็นเหยื่อแล้วก็จะพุดจาโน้มน้าวให้ชักชวนคนในครอบครัว คนที่รู้จัก เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิดมาร่วมลงทุนเพื่อที่จะได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น และเมื่อมีคนมาตกเป็นเหยื่อมากขึ้นเรื่อยๆ ก็

จะนำเงินมาจ่ายสมาชิกเก่าๆ จนไม่สามารถหาสมาชิกได้เพิ่มได้วงแชร์ก็จะปิดตัวลง เพราะไม่สามารถหาเงินมาจ่ายให้สมาชิกหรือเหยื่อได้ก็จะหนีไปในที่สุด”

(กรณีศึกษาที่ 1)

4. ผลกระทบหรือความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่อในการเล่นแชร์ลูกโซ่

ผลกระทบหรือความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่อในการเล่นแชร์ลูกโซ่ สามารถแบ่งออกได้ 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับตนเองและครอบครัว ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะได้รับผลกระทบที่เห็นได้ชัดคือ การสูญเสียทรัพย์สินหรือสิ่งของมีค่าจากการไปร่วมลงทุนเล่นแชร์ลูกโซ่ ประการต่อมาคือ ความแตกแยกในครอบครัว เมื่อมีผู้ตกเป็นเหยื่อได้สูญเสียทรัพย์สินหรือสิ่งของมีค่าจากการนำไปลงทุนเล่นแชร์ลูกโซ่ก็นำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งของคนในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก บางกรณีก็นำไปสู่ของการหย่าร้างในที่สุด

2) ระดับสังคม ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายบางคนรู้ว่าโดนหลอก โดนโกง แต่ด้วยความอยากได้เงินคืนก็ผันตัวมาเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง โดยที่หวังว่าเมื่อได้เหยื่อรายใหม่ตนเองจะได้รับเงินคืนจากที่ลงทุนเสียไป ส่งผลให้เกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

3) ระดับประเทศ ถ้ามีการเกิดขึ้นของกระบวนการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นจำนวนมากในประเทศมีเงินที่ไปหมุนอยู่นอกระบบเป็นจำนวนมาก มีคนเป็นหนี้ในระบบมากขึ้น ก็จะนำไปสู่ความเสียหายของระบบเศรษฐกิจของประเทศ

“ผลกระทบที่ใหญ่ที่สุดคือ “สูญเสียทรัพย์สินเงินทอง” เพราะการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจที่ไม่ได้มีความรู้ หรือไม่ได้รับการคุ้มครองจากหน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ โอกาสที่จะทำให้เงินที่เราหาด้วยความยากลำบากต้องสูญไปอย่างง่ายดาย ฉะนั้น หากไม่ยอมตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ หลักการสำคัญที่สุดคือ ต้องมีสติ ไม่โลภ เมื่อพบเจอธุรกิจที่น่าสงสัยให้สอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และติดตามข่าวสารภัยทางการเงินอยู่เสมอ หรืออาจตกเป็นผู้ต้องสงสัย/ผู้ต้องหาร่วมขบวนการไปด้วย”

(กรณีศึกษาที่ 2)

“ผลกระทบที่เกิดขึ้นประการแรก คือ ครอบครัวแตกแยก เพราะเหยื่อหรือผู้เสียหายเป็นหนี้จากการไปกู้ยืมเงินมาลงทุน

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ คือ ระบบเศรษฐกิจในประเทศล้ม เพราะเงินไปหมุนในระบบการเงินนอกระบบเป็นส่วนใหญ่ ผู้คนเป็นหนี้สินจากการร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่

ผลกระทบด้านสังคม คือ เหยื่อหรือผู้เสียหายบางคนรู้ว่าโดนหลอก โดนโกง แต่ด้วยความอยากได้เงินคืนก็ผันตัวมาเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง โดยที่หวังว่าเมื่อได้เหยื่อรายใหม่ตนเองจะได้รับเงินคืนจากที่ลงทุนเสียไป ส่งผลให้เกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง”

(กรณีศึกษาที่ 4)

5. แนวทางการคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

สำหรับแนวทางในการคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่สามารถแบ่งออกได้ 3 แนวทาง ดังนี้
 แนวทางแรก คือ การให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารเรื่องภัยของแชร์ลูกโซ่แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้นำความรู้ดังกล่าวมาใช้ป้องกันตนเอง หากมีผู้กระทำผิดหรือมีฉ้อโกงเข้ามาหลอกลวงควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ และแหล่งข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ส่วนแนวทางที่สอง คือ ภาครัฐควรจัดตั้งหน่วยงานที่ปราบปรามและแก้ไขปัญหาแชร์ลูกโซ่ รวมถึงภัยทางการเงินอื่นๆ โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามเรื่องแชร์ลูกโซ่ให้เกิดเป็นรูปธรรมมากที่สุด และแนวทางที่สาม คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่เพื่อดำเนินการช่วยเหลือและเยียวยาผู้ตกเป็นเหยื่อให้ได้รับความเป็นธรรมและช่วยเหลือในด้านทรัพย์สินที่ควรได้รับเมื่อการพิจารณาคดีสิ้นสุดลง

“แนวทางในการคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ในเชิงป้องกัน เพื่อกันไว้ดีกว่าแก้คือ “การให้ความรู้” เพื่อให้ประชาชนมีความระวังภัยทางการเงินในทุกรูปแบบ ไม่ใช่เฉพาะแต่แชร์ลูกโซ่เท่านั้น และต้องสื่อสารให้ข้อมูลเหล่านั้นเข้าถึงประชาชนให้ได้มากที่สุด ทำให้เข้าใจง่าย ประชาชนจำได้ เช่น ย้ำบ่อย ๆ หรือทำให้น่าสนใจมากขึ้น และควรมีการประชาสัมพันธ์หน่วยงานกลางที่ติดตามข่าวสารและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีแหล่งข้อมูลสำหรับสอบถามเมื่อเกิดความไม่มั่นใจ”

(กรณีศึกษาที่ 2)

“สำหรับ ปปง. ก็จะใช้กฎหมายปราบปรามการฟอกเงินตามมาตรา 49 วรรค 6 เรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายให้อัยการยื่นคำร้องต่อศาลมีคำสั่งนำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และเมื่อศาลสั่งการแล้วก็ให้ ปปง. ดำเนินการคืนทรัพย์สินโดยเร็ว ซึ่งการคืนทรัพย์สินก็จะมีการเฉลี่ยคืนผู้เสียหายตามสัดส่วนที่เสียหาย เมื่อ ปปง. เข้ามาใช้มาตรการในการยึดทรัพย์สินทำให้สามารถนำทรัพย์สินคืนแก่ผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้ ซึ่งผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อก็มีความพึงพอใจ แม้ว่าจะไม่ได้คืนทั้งหมดแต่ได้บางส่วนคืนมาก็ยังดี”

(กรณีศึกษาที่ 1)

“สำหรับแนวทางที่กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการอยู่มี 2 แนวทาง คือ 1. การปราบปรามแชร์ลูกโซ่อย่างจริงจัง 2. การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการรับเป็นคดีพิเศษให้มีความชัดเจนและไม่ยุ่งยาก เพราะหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับเป็นคดีพิเศษจะต้องเป็นคดีแชร์ลูกโซ่เท่านั้น มีผลกระทบเป็นวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจ และเป็นองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ความเสียหายต้องมีมูลค่า 100 ล้านบาทขึ้นไป และมีผู้เสียหาย 300 คน ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ทำให้การดำเนินคดีที่ผู้เสียหายหรือมูลค่าความเสียหายที่ต่ำกว่าไม่สามารถรับเป็นคดีพิเศษได้ ทางกรมสอบสวนคดีพิเศษจึงพยายามแก้ไขหลักเกณฑ์ เพื่อให้การให้การช่วยเหลือดำเนินคดีให้ผู้เสียหายเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และได้รับความเป็นธรรมมากที่สุด”

(กรณีศึกษาที่ 3)

6. ประชาชนควรจะมีตระหนักรู้ในปัญหาแชร์ลูกโซ่ และมีส่วนร่วมในการป้องกัน

ควรเริ่มต้นจากที่ตัวของประชาชนก่อน ประชาชนไม่ควรจะโลภ เมื่อมีผู้ที่มาเสนอผลตอบแทนที่สูงเกินจริง ดูแล้วไม่น่าเชื่อถือก็ควรจะใช้สติ คิดพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะร่วมลงทุนไปว่าไม่มีอะไรได้มาง่ายๆ เมื่อสงสัยหรือไม่แน่ใจว่าธุรกิจที่เข้ามาเสนอจริงหรือไม่ ก็ควรตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนว่าบริษัทที่จะไปร่วมลงทุนมีอยู่จริงหรือไม่ มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องหรือไม่ เพื่อที่จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการมิจฉาชีพ นอกจากนี้ ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่ รวมทั้งภัยทางการเงินอื่นๆ แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้เอาไว้อป้องกันตนเองจากผู้ที่เข้ามาหลอกลวงให้ไปร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่

“1. ควรสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนเริ่มต้นที่ตนเอง ศึกษาหาความรู้ก่อนการลงทุนหรือการเล่นแชร์ พิจารณาว่าการลงทุนนั้นมีความเสี่ยงหรือผิดกฎหมายหรือไม่

2. ให้คิดถึงหลักเหตุผลว่าอะไรที่ได้มาง่ายมักจะมีความเสี่ยงสูง ไม่มีอะไรที่ได้มาง่ายๆ

3. มีส่วนร่วมในการป้องกันคือ ประชาชนต้องเป็นหูเป็นตาให้เจ้าหน้าที่ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบเมื่อพบเห็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงหรือการลงทุนที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการได้อย่างทันถ่วงที และยังสามารถเสียหายได้ทัน”

(กรณีศึกษาที่ 3)

“หน่วยงานรัฐต้องประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องของภัยแชร์ลูกโซ่ ทั้งประชาชนทั่วไป กลุ่มคนด้อยโอกาส รวมทั้งประชาชนเองก็ต้องช่วยเหลือตนเอง ตระหนักว่าไม่ควรหลงเชื่อเล่นแชร์ลูกโซ่”

(กรณีศึกษาที่ 4)

7. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่พบของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ ประการแรก คือ ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่ ทำให้มีประชาชนที่ยังตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพและเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ประการที่สอง คือ บุคลากรที่ดำเนินการด้านป้องกันและปราบปรามยังไม่เพียงพอกับจำนวนปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะปัญหาแชร์ลูกโซ่เกิดขึ้นทั่วประเทศทำให้กระบวนการดำเนินคดีเป็นไปอย่างล่าช้า และประการที่สาม คือ งบประมาณในการดำเนินการต่างๆ ไม่เพียงพอ

“1. ไม่มีเจ้าภาพในการทำงาน ไม่มีหน่วยงานใดที่ออกมารับผิดชอบหรือเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามแชร์ลูกโซ่อย่างจริงจัง แม้ว่าในปัจจุบันรัฐบาลจะให้ความสนใจกับการแก้ไขปัญหาแชร์ลูกโซ่ให้ถือเป็นวาระของชาติ และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามธุรกรรมทางการเงินนอกระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาแชร์ลูกโซ่ให้หมดไป แต่เนื่องด้วยการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาแชร์ลูกโซ่ไม่มีหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลักจึงทำให้ปัญหาการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ของประชาชนยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

2. การดำเนินการพิจารณาคดีใช้ระยะเวลาและการติดตามเป็นไปได้อาก เนื่องจากกว่าจะมีการสอบสวน สืบสวน และส่งฟ้องเพื่อดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมใช้ระยะเวลา และการประชาชนทราบว่าติดตามคดีความได้ที่ไหน อย่างไร

3. กระบวนการเยียวยาผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่ใช้ระยะเวลา และไม่ได้ รับทรัพย์สินคืนเท่ากับจำนวนที่เสียไป ทำให้ผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อไม่เชื่อมั่นในกระบวนการ ยุติธรรม”

(กรณีศึกษาที่ 4)

“บุคลากรในการทำงานมีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ และผู้เสียหาย มีจำนวนมากและเกิดในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก และใช้ ระยะเวลาเกินกว่าที่จะสอบปากคำผู้เสียหายทั้งหมด จึงทำให้กระบวนการในการดำเนินคดีล่าช้า”

(กรณีศึกษาที่ 1)

8. แนวทางในการแก้ไขปัญหาของการตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่

แนวทางในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่ควรเริ่มต้นจากการให้ความรู้แก่ ประชาชน ให้ประชาชนมีความรู้และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆได้ เพื่อป้องกันตนเองจากการตก เป็นเหยื่อ

ภาครัฐควรบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามแก้ไขปัญหา การตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่ให้หมดไป

“เมื่อตกเป็นเหยื่อแซร์ลูกโซ่ สิ่งแรกที่ต้องทำคือรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด แล้ว ติดต่อขอรับคำปรึกษาได้ที่

- ส่วนป้องปรามการเงินนอกระบบ สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ซ.อารีสัมพันธ์ ถ. พระราม 6 แขวงสามเสนใน เขต พญาไท กรุงเทพฯ โทร. 1359

- กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) โทร. 1202 ศูนย์รับแจ้งเหตุขอความช่วยเหลือด้านกฎหมาย”

(กรณีศึกษาที่ 2)

“ต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปราบปราม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับปัญหาแชร์ลูกโซ่โดยการจัดตั้งคณะกรรมการป้องปรามธุรกิจการเงินนอกระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาการเงินนอกระบบโดยมีกระทรวงการคลังเป็นเจ้าภาพและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาแชร์ลูกโซ่ให้หมดไป”

(กรณีศึกษาที่ 3)

9. ข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และ

ข้อเสนอแนะสำหรับบทลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดคดีแชร์ลูกโซ่

ควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและเพิ่มบทลงโทษให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกรงกลัวกฎหมาย และไม่กล้ากระทำความผิด

ควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาแชร์ลูกโซ่ให้หมดไป

“ควรมีการแก้ไขพระราชกำหนดการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 เพิ่มบทลงโทษให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัว การยึดทรัพย์ผู้กระทำผิดต้องดำเนินการโดย ปปง. โดยการบังคับใช้กฎหมายการฟอกเงินเพื่อให้มีบทลงโทษในการยึดทรัพย์ที่รุนแรง ต้องไม่ฟ้องร้องให้ทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดิน และสามารถนำไปคืนผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็ว”

(กรณีศึกษาที่ 3)

“ปปง. จะทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อจะได้ไม่ทำงานซ้ำซ้อนกัน เช่น ตำรวจ มีหน้าที่สอบปากคำ และออกหมายจับในคดีอาญา ส่วน ปปง. ก็จะนำสำนวนหรือคำสอบปากคำมาดำเนินการต่อและดำเนินการด้านมาตรการการยึดทรัพย์ ปปง. ก็จะประสานนำข้อมูลมาเพื่อตรวจสอบเพิ่มเติม เช่น เส้นทางการเงิน มีทรัพย์สินอะไรใดบ้าง ถ้า ปปง. ตรวจพบก็จะทำการยึดทรัพย์ที่ได้มาหลังการกระทำความผิด โดยจะส่งเรื่องให้ศาลแพ่งฟ้องร้องยึดทรัพย์ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ถ้ามีผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมาฟ้องร้องก็จะดำเนินการตามมาตรา 49 วรรค 6 ยึดทรัพย์และนำมาคืนให้แก่ผู้เสียหายต่อไป”

(กรณีศึกษาที่ 1)

ส่วนที่ 6 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่” นั้น มีการนำทฤษฎีทางสังคมวิทยา อาชญาวิทยาและเหยื่อวิทยาร่วมกันอธิบายถึงสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่นำมาสู่กรอบการวิจัย 3 ด้านหลัก ประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้เกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ ประสบการณ์เกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ และผลตอบแทนที่ได้รับ 2. ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ความเชื่อ ค่านิยม การบังคับ โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน 3. ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ได้แก่ ด้านลักษณะของเหยื่อ ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต ด้านกิจวัตรประจำวัน และด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ ที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ดังนี้

ปัจจัยด้านภูมิหลัง

จากผลการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จะมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน มีรายได้ปานกลางระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท มีการศึกษาค่อนข้างดี โดยมักจะมีลักษณะที่อ่อนแอทางชีวภาพหรือทางสังคม ขาดการรับสื่ออย่างต่อเนื่อง มักจะได้รับการเชิญชวนจากคนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว หรือคนใกล้ชิด ส่วนใหญ่มักจะเล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยอาศัยการตัดสินใจในระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของสุดสงวน สุธีสร (2543) ที่กล่าวว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เกิดจากพฤติกรรม ลักษณะทางชีวภาพ และสภาพเศรษฐกิจและสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิศาชล ลีรัตนกร (2547) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเล่นพนันในสังคมไทย โดยวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันและรูปแบบการพนันที่เลือกเล่นในสังคมไทย โดยพบว่าปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา สิ้นลอยมา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและวิธีการกระทำ ความผิดประกอบธุรกิจขายตรงในลักษณะแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทยพบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท โดยผู้ที่ตกเป็นเหยื่อนั้นมีความเชื่อ ความศรัทธา และ

ไวใจในบริษัท เพราะคิดว่าบริษัทจดทะเบียนอย่างถูกต้อง และได้รับคำแนะนำจากเพื่อนหรือคนรู้จัก ให้ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ โดยไม่รู้ว่าได้ตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดอย่างไม่รู้ตัว

จะเห็นได้จากว่าผู้ตกเป็นเหยื่อในอาชญากรรมแชร์ลูกโซ่จะเป็นกลุ่มคนวัยทำงานแต่จะมีรายได้น้อยมาก จึงต้องการหารายได้เพิ่มเติมจากทางอื่น และมีความสนใจในการลงทุนต่างๆ โดยเชื่อว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่ลงทุนไม่มากแต่ได้ผลตอบแทนสูงหลายเท่า นอกจากนี้ ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory) ของแกรี่ เบเกอร์ และโรเบิร์ต ครอท ที่กล่าวว่า แนวทางในการเลือกที่จะกระทำผิดกฎหมายขึ้นอยู่กับการที่บุคคลจะได้รับความพึงพอใจและผลประโยชน์สูงสุด ในกรณีของผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ไม่มองว่า การร่วมลงทุนเล่นแชร์ลูกโซ่แม้ว่าจะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผลตอบแทนที่ได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่มีความคุ้มค่า น่าเสี่ยงจึงทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด รวมทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นได้เพราะมีองค์ประกอบครบ 3 ประการ คือ อาชญากร เหยื่อที่เหมาะสม และเหยื่อขาดความสามารถในการปกป้องตนเองและทรัพย์สินแล้ว โอกาสในการเกิดอาชญากรรมก็สามารถเกิดขึ้นได้อย่างง่าย โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีความอ่อนแอทางชีวภาพ ดังนั้นเมื่อผู้กระทำผิดมองเห็นถึงโอกาสที่เหมาะสม จึงชักชวนและพูดโน้มน้าวให้เหยื่อหลงเชื่อ กอปรเหยื่อเองก็ขาดบุคคลที่ให้คำปรึกษา หรือดูแล ก็จะทำให้ถูกชักจูงได้ง่าย ในที่สุดเหยื่อกลุ่มนี้ก็จะกลายเป็นเป้าหมายของผู้กระทำผิด

ปัจจัยด้านการตัดสินใจ

จากผลการศึกษาพบว่า การตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จะมีความสัมพันธ์กับด้านความเชื่อมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มักจะถูกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่เพราะเห็นว่าคนที่เล่นแชร์ลูกโซ่แล้วได้รับผลตอบแทนที่ดี มีวิธีการเล่น/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและแพร่หลายทำให้ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า รวมถึงมีผู้ชักชวนโดยให้คำแนะนำที่ดีในการเล่นทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ โดยเฉพาะทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของ Reeder ที่อธิบายว่า บุคคลอาจจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างเดียวกันแต่เหตุผลในการตัดสินใจแตกต่างกัน ซึ่งเหตุผลในการกระทำเกิดจากปัจจัยความเชื่อ ที่เกิดจากความคิด ความรู้ในเรื่องนั้นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการเลือกกระทำทางสังคม ซึ่งการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ของผู้เสียหายเกิดจากปัจจัย

ด้านความเชื่อในตัวบุคคลที่ให้คำแนะนำในการเล่นแชร์ลูกโซ่ เชื่อในรูปแบบ/วิธีการเล่นแชร์ลูกโซ่ เชื่อในลักษณะของบุคคลที่มาชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ และเชื่อในผลตอบแทนที่จะได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ จึงนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อในที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา สินลอยมา (2550) ที่ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อ คือ ผู้เสียหายเชื่อว่าเป็นบริษัทที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย มีวิธีการกระทำผิดโดยเพื่อนหรือคนรู้จักให้คำแนะนำให้ไปร่วมทำธุรกิจกับบริษัทขายตรง จึงสอดคล้องกับปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

ปัจจัยด้านโอกาส จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ด้านโอกาสเกิดจากการที่มีเงินออม/เงินเก็บทำให้เป็นโอกาสในการนำมาลงทุนเล่นแชร์ลูกโซ่ รูปแบบของการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้สนใจและเข้าร่วมกลุ่มเล่นแชร์ลูกโซ่ รวมทั้งการที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อชอบเสี่ยงโชคทำให้มองเห็นโอกาส/วิธีที่จะทำให้อาจได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของ Reeder ที่มองว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ ดังนั้นเมื่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ได้มองเห็นโอกาสหรือช่องทางในการที่จะได้ผลตอบแทนที่สูงจากการเล่นแชร์ลูกโซ่จึงตัดสินใจเข้าร่วมเล่นในทันที นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสาโรจน์ จอกโคกสูง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์และบริบทของเหยื่อในสายตานักวิงราวทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า นักวิงราวทรัพย์จะตัดสินใจลงมือกระทำผิด คือ ลักษณะสภาพนิเวศสถานที่ที่มีผู้คนน้อยสามารถลงมือได้อย่างสะดวกแก่การหลบหนีจึงถือได้ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้ผู้กระทำผิดตัดสินใจลงมือกระทำผิดทันที เพราะมีโอกาสมากที่จะได้ทรัพย์สินจากการวิงราวทรัพย์ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกันกับงานวิจัยของผู้วิจัยที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเมื่อมองเห็นถึงช่องทางในการที่จะได้ผลตอบแทนจากเล่นแชร์ลูกโซ่ที่มหาศาลแล้ว จึงใช้โอกาสนี้ในการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ โดยไม่ได้คิดพิจารณาว่าการลงทุนดังกล่าวจะนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อหรือถูกหลอกลวงโดยผู้กระทำผิดแต่อย่างใด แม้ว่าอาชญากรรมในงานวิจัยของสาโรจน์ จอกโคกสูงจะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับอาชญากรรมพื้นฐานมีความแตกต่างกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของผู้วิจัย แต่ก็สามารถนำมาอธิบายถึงลักษณะของการใช้ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ในด้านโอกาสได้เป็นอย่างดี เพราะมีความคล้ายคลึงกัน แต่อาจจะแตกต่างกันในส่วนของงานวิจัยเรื่องวิงราวทรัพย์จะเน้นที่ตัวผู้กระทำผิดส่วนงานวิจัยของผู้วิจัยเองจะเน้นที่ตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

ในส่วนของปัจจัยด้านการบังคับ พบว่า ผลตอบแทนมหาศาลที่บุคคลอื่นได้รับเป็นตัวกระตุ้นให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ การโฆษณา เชิญชวนและการรับข่าวสาร รวมทั้งการเข้าร่วมกลุ่มสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊ก, ไลน์ มีอิทธิพลและถือเป็นการบังคับให้ผู้ตกเป็นเหยื่อต้องรีบตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจและการเลือกกระทำทางสังคมที่กล่าวว่า การบังคับจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ได้เร็วขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของธารา มิบุญ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นการพนันหวยเถื่อนในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การเล่นพนันหวยเถื่อนเพราะว่าต้องการความสนุกสนาน ไร้ใจ สามารถเล่นได้ง่าย ยากต่อการจับกุม และเล่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านการบังคับของผู้ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ที่การเข้าร่วมกลุ่มสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง โดยจะส่งผลให้ผู้ตกเป็นเหยื่อได้รับอิทธิพลการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่จากการเข้าร่วมกลุ่ม

ปัจจัยด้านการสนับสนุน ถือเป็นอีกปัจจัยด้านหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเล่นแชร์ลูกโซ่ จากผลการศึกษาพบว่า การที่ขาดความรู้ ไม่ทราบว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่มีความผิด และได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่จากบุคคลที่ใกล้ชิดสนิทสนมมีส่วนสนับสนุนให้ตัดสินใจทำให้เล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจและการเลือกกระทำทางสังคมของ Reeder ที่มองว่า สิ่งที่คุณกระทำแล้วจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับการสนับสนุนจากคนอื่น ๆ จึงนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะประชาชนขาดความรู้ ไม่ทราบว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่ผิดกฎหมาย กอปรกับบุคคลที่ใกล้ชิดสนิทสนมชักชวน สนับสนุนให้เล่นแชร์ลูกโซ่จึงนำไปสู่สาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ในที่สุด

ปัจจัยด้านความสามารถ เป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดที่มีความสามารถด้านจิตวิทยา และความสามารถในการดำเนินธุรกิจทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อเชื่อใจและไว้วางใจ จึงนำไปสู่การตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจและการเลือกกระทำทางสังคมของ Reeder ที่กล่าวถึง การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตัวเองซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จเรื่องต่างๆ จนนำความสามารถนี้ไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรา สิ้นลอยมา (2550) ที่ได้กล่าวถึง ความสามารถของผู้กระทำผิด คือ จะหลอกให้ผู้เสียหายโดยให้

ผลตอบแทนสูงจากการทำธุรกิจ และความสามารถในการดำเนินธุรกิจมี 2 วิธี ได้แก่ 1. ผู้กระทำผิดติดต่อกับเหยื่อโดยตรงหรือผ่านบุคคลต่างๆ เช่น แม่ทิม ผู้จำหน่ายอิสระ หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับเหยื่อหรือคนที่รู้จัก 2. อาศัยเทคนิคหรือความสามารถในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อชักชวนหรือโน้มน้าวให้ผู้ตกเป็นเหยื่อมาร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่และตกเป็นเหยื่อในที่สุด

ปัจจัยค่านิยม จากทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของ Reeder ที่กล่าวว่า ค่านิยมถือเป็นสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง ซึ่งค่านิยมนั้นเป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดี เห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยค่านิยมในการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ที่พบว่า ค่านิยมของคนไทยที่เน้นความร่ำรวย และการที่มองว่าคนรวยจะได้รับการนับหน้าถือตามากกว่าคนจน หรือการที่คนในครอบครัว/บุคคลที่สนิทได้ชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกัน เป็นค่านิยมที่พึงปฏิบัติ จึงนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จากผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ค่านิยมที่เน้นความร่ำรวย และมองว่าคนรวยจะได้รับการนับหน้าถือตามากกว่าคนจนยังคงมีอยู่ในสังคมไทย ระบบอุปถัมภ์หรือช่วยเหลือกันในครอบครัวก็ยังคงพบเห็นได้ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า การที่คนในครอบครัว/บุคคลที่สนิทได้ชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ถือเป็นการลงเรือลำเดียวกัน หมายถึง ถ้าหากมีคนในครอบครัวมาชวนเล่นแชร์ลูกโซ่ก็ควรที่จะร่วมเล่นด้วย เพราะถือว่าเป็นคนภายในครอบครัว ต้องช่วยเหลือกันจึงทำให้นำไปสู่การตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่

สำหรับปัจจัยด้านเป้าหมาย/จุดประสงค์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจที่มีผลน้อยที่สุดกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ จากผลการศึกษาพบว่า เป้าหมายในการเล่นแชร์ลูกโซ่ คือ ได้รับผลตอบแทนสูงสุดหรือการร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับปัจจัยด้านภูมิหลังในเรื่องของรายได้ของผู้ตกเป็นเหยื่อที่มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญของผู้ตกเป็นเหยื่อให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะมีรายได้ไม่สูงมากนักต้องการที่จะได้รับผลตอบแทนมหาศาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารา มีบุญ (2546) ที่ผลการศึกษาพบว่า การเล่นพนันห่วยเถื่อนเพราะว่าต้องการสร้างความหวังในชีวิต มีเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับการเข้าร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะได้รับผลตอบแทนสูงสุดจากการลงทุน ดังนั้นเมื่อผู้ตกเป็นเหยื่อได้ตั้งเป้าหมายในการเล่นแชร์ลูกโซ่ไว้ว่าเป็นความหวังในชีวิต และต้องพยายามทุกวิถีทางในการร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ จึงทำให้ตกเป็น

เหยื่อ ในขณะที่เป้าหมายในการเล่นแชร์ลูกโซ่เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงานและสร้างความสนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้นจากผลการศึกษาพบว่า มีค่าเฉลี่ยที่น้อยมากเมื่อเทียบการได้รับผลตอบแทนสูงสุดที่ได้กล่าวในข้างต้น จึงทำให้ปัจจัยด้านเป้าหมาย/จุดประสงค์ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ นั้นมาจากความรู้และประสบการณ์ของเหยื่อที่ต่างกัน โดยผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมักจะขาดความรู้และความเข้าใจในแชร์ลูกโซ่ และมักจะมีแรงจูงใจอยากร่ำรวย เพราะมีปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวกระตุ้น ซึ่งผลการศึกษายังสอดคล้องกับทฤษฎีแบบแผนในการดำเนินชีวิต (Hindelang, Gottfredson, and Garofalo, 1978) ที่กล่าวว่าบุคคลที่มีแนวโน้มจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมักจะขึ้นอยู่กับแนวความคิดในการดำเนินชีวิต เช่น ชอบความเสี่ยง มีแรงจูงใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชารา มิบุญ (2546) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นพนันห่วยเถื่อนในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การเล่นพนันห่วยเถื่อนเพราะว่าต้องการสร้างความหวังในชีวิต มีแรงจูงใจ ต้องการความสนุกสนาน ไร้ใจ สามารถเล่นได้ง่าย สะดวก และเล่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในสังคม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของเหยื่อมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการตกเป็นเหยื่อ โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นครั้งแรก และเน้นการลงทุนในรูปแบบแชร์ลูกโซ่ประเภทแชร์ทองคำมากที่สุด รองลงมาคือ แชร์ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม และแชร์ล็อตเตอรี่ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะใช้ระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่ถึง 1 ปี ซึ่งสอดคล้องแนวคิดการกระทำผิดมิติทางเศรษฐศาสตร์ที่มองว่า บุคคลจะมีกระบวนการตัดสินใจในการประกอบอาชญากรรมอย่างมีเหตุผลอาศัยหลักการที่ว่า เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการกำไรให้มากที่สุดและขาดทุนน้อยที่สุด สำหรับการเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้พิจารณาแล้วว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงเมื่อเทียบการกับลงทุน การเลือกรูปแบบที่จะลงทุนเล่นก็ต้องเป็นรูปแบบที่ได้รับกำไรมากที่สุดและขาดทุนน้อยที่สุด ซึ่งรูปแบบการเล่นแชร์ทองคำถือเป็นรูปแบบที่ตอบวัตถุประสงค์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้มากที่สุด เพราะทองคำเป็นสิ่งที่มีความสูงและไม่น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้ขาดทุนได้ ดังนั้น การตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่จะใช้ระยะเวลาไม่นานไม่เกิน 1 ปี เพราะอยากได้ผลตอบแทนกลับมาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสอดคล้องทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิดของแกรี เบเกอร์ และโรเบิร์ต ครอทท ที่มองว่า การ

ตัดสินใจในการกระทำผิดต้องได้รับผลประโยชน์ที่คุ้มค่ามากกว่าและมีความเสี่ยงน้อยกว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับผู้กระทำผิดก็จะตัดสินใจประกอบอาชญากรรมในทันที ซึ่งสอดคล้องกับผู้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ที่คิดว่าการเล่นแฮร์ลุคโซ่ในครั้งแรกจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าจึงตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ในทันที แม้ว่าผู้ตกเป็นเหยื่อเองอาจจะทราบอยู่แล้วว่าการเล่นแฮร์ลุคโซ่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ก็คุ้มค่าที่จะเสี่ยงเพราะผลประโยชน์ที่จะได้รับนั้นมหาศาลกว่าโทษที่จะได้รับหากถูกจับได้หรือถูกหลอกให้ตกเป็นเหยื่อ

นอกจากนี้ ลักษณะของเหยื่อในด้านของความประมาท และไม่คิดทบทวนให้รอบคอบ เป็นสาเหตุที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่สอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยาตามแนวพุทธของอันณพ ชูบำรุง (2539) ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อในเรื่องของปัจจัยทางจิตที่มองว่า ความโลภ ความโกรธ ความหลง และความประมาทเป็นสิ่งที่นำไปสู่การกระทำผิดหรือการตกเป็นเหยื่อได้ในที่สุด ส่วนลักษณะส่วนบุคคลของเหยื่อที่มีความไว้วางใจ เชื่อคนง่ายมีส่วนที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของสุดสงวน สุธีสร (2543) ที่มองว่า ลักษณะทางชีวภาพของเหยื่อที่มีความอ่อนแอทางธรรมชาติ ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ของกลุ่มที่มีความเสี่ยง เช่น ผู้หญิง คนชรา จะนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ในที่สุด และลักษณะของเหยื่อดังกล่าวข้างต้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสาโรจน์ จอกโคสูง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์และบริบทของเหยื่อในสายตานักวิ่งราวทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า นักวิ่งราวทรัพย์มองลักษณะทางกายภาพของเหยื่ออาชญากรรมเฉพาะว่าเป็นเพศหญิงแล้วจึงตัดสินใจลงมือกระทำผิด ซึ่งผู้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จึงถือได้ว่าเป็นลักษณะของเหยื่ออาชญากรรมที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ และมักจะถูกชักชวนหรือโน้มน้าวใจได้มากกว่าเพศชาย จึงนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ในที่สุด

ปัจจัยด้านแบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ เพราะผู้ตกเป็นเหยื่อจะชอบการเสี่ยงโชค การชอบลงทุน และชอบเข้าร่วมเครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแฮร์ลุคโซ่ จึงทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจร่วมลงทุนเล่นแฮร์ลุคโซ่ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแบบแผนการดำเนินชีวิตของ (Hindelang, Gottfredson, and Garofalo, 1978) ที่กล่าวว่า การตกเป็นเหยื่อมักขึ้นอยู่กับแบบแผนการดำเนินชีวิต ในที่นี้กล่าวถึง

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่มีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ชอบเสี่ยงโชค ชอบการลงทุน จึงทำให้เป็นเส้นทางที่นำไปสู่การเล่นแฮร์ลุคโซ่ และการตกเป็นเหยื่อในที่สุด นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยาตามแนวพุทธของอรรถนพ ชูบำรุง (2539) ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อในเรื่องของปัจจัยทางสังคมที่กล่าวถึง การคบค้าสมาคมกับคนชั่ว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางอาชญาวิทยา คือ ทฤษฎีการคบค้าสมาคมที่แตกต่างกันของ Edwin Sutherland ได้กล่าวถึง การคบคนชั่วยอมนำไปสู่การกระทำผิดได้ การที่ผู้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ชอบเข้าร่วมเครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ ทำให้ถูกชักชวนโดยคนที่เล่นแฮร์ลุคโซ่ที่ตนคบค้าด้วย และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือ การไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเล่นแฮร์ลุคโซ่ ก็จะนำไปสู่การถูกชักชวนให้ร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่โดยง่าย ซึ่งผลการศึกษาปัจจัยด้านแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทราภรณ์ สุพงษ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของการลักทรัพย์ในเคหสถาน : ศึกษากรณีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะของผู้ที่ตกเหยื่ออาชญากรรมการลักทรัพย์จะมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีรูปแบบความเสี่ยงที่แตกต่างกันมีกิจวัตรประจำวันที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างประจวบเหมาะ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชราสินลอยมา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและและวิธีการกระทำความผิดประกอบธุรกิจขายตรงในลักษณะแฮร์ลุคโซ่ในประเทศไทย พบว่า วิธีการกระทำผิดมี 2 วิธี ได้แก่ 1) ติดต่อกับเหยื่อโดยตรงหรือผ่านบุคคลต่างๆ ที่ใกล้ชิดกับเหยื่อหรือคนรู้จัก 2) อาศัยเทคนิคการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ใบปลิว หรืออินเทอร์เน็ต ซึ่งถ้าผู้ตกเป็นเหยื่อมีการคบค้าสมาคมหรือชอบร่วมเครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ ก็จะถูกชักชวนโดยผู้กระทำผิดโดยตรงหรือถูกชักชวนโดยบุคคลใกล้ชิดสนิทสนม ซึ่งจะนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่

ปัจจัยด้านกิจวัตรประจำวันของผู้ตกเป็นเหยื่อมีความสัมพันธ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ โดยเฉพาะเรื่องการรับสื่อที่เกี่ยวกับแฮร์ลุคโซ่ การเข้าร่วมกลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำ และความถี่ในการชักชวนของคนในกลุ่มหรือเครือข่ายส่งผลให้ผู้ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ของลอเรน โคเฮน และมาร์คัส เฟลสัน ได้กล่าวถึงว่ากิจวัตรหรือการกระทำใดๆ ของบุคคลที่กระทำเป็นประจำ สม่่าเสมอ ยกตัวอย่างกรณีของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ที่มีกิจวัตรในการรับสื่อที่เกี่ยวกับแฮร์ลุคโซ่สม่ำเสมอหรือการเข้าร่วมกลุ่มหรือเครือข่ายและได้รับการชักชวนให้เล่นแฮร์ลุคโซ่เป็นประจำ จึงทำให้ผู้ตก

เป็นเหยื่อที่มีกิวัตรเป็นประจำดังกล่าวตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทราภรณ์ สุพงษ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของการลักทรัพย์ในเคสสถาน : ศึกษากรณีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมลักทรัพย์ในเคสสถาน มีแบบแผนการดำเนินชีวิต กิวัตรประจำวันและมีโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่าง ประจวบเหมาะทั้ง 3 ปัจจัย ปัจจัยด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธของผู้ตกเป็นเหยื่อ มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ปัจจัย ด้านการหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ ความโลภทำให้ตกเป็น เหยื่อแฮร์ลุคโซ่ และการคบค้าสมาคมกับผู้เล่นแฮร์ลุคโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ ลุคโซ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวพุทธของอรรถพ ชูบำรุง (2539) ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่มี ส่วนสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนามี 3 ประการ คือ ปัจจัยทางจิต ปัจจัย ทางสังคม และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยทางจิตมีส่วนสำคัญที่ ทำให้เหยื่อตัดสินใจเล่นแฮร์ลุคโซ่ พุทธศาสนาได้กล่าวว่า คนที่ประกอบอาชญากรรม คือ คนที่เป็น โรคทางวิญญาณที่ไม่อาจจะยับยั้งจิตใจของตนเองได้ ทำให้เกิดความโลภ ความหลง และความโกรธ และนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับผู้ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ที่หลงเชื่อผู้ที่มา ชักชวนให้เล่นแฮร์ลุคโซ่ โดยไม่ได้ไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนว่าเป็นสิ่งที่ผิดหรือไม่ และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อยังเกิด ความโลภภายในจิตใจเพราะเห็นแก่ผลตอบแทนมหาศาลที่จะได้รับ ปัจจัยทางสังคม คือ การคบค้า สมาคมกับผู้เล่นแฮร์ลุคโซ่ด้วยกัน ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหลงเชื่อและเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การตกเป็น เหยื่อในที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีของซีทเธอร์แลนด์ คือ การคบคนชั่วช่วยก่อให้เกิดความเห็นผิด และ นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้ ในที่นี้หมายถึงคนที่มักจะตกเป็นเหยื่อของเล่นแฮร์ลุคโซ่โดย ส่วนมากเกิดจากการชักชวนจากผู้เล่นแฮร์ลุคโซ่อยู่ก่อนแล้ว ที่แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ เมื่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเหล่านั้นเกิดความโลภภายในจิตใจ และร่วมเล่นแฮร์ลุคโซ่แล้วนั้นก็จะเป็นการ ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลุคโซ่ในที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของธารา มิบุญ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการเล่นพนันห่วยเถื่อนในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การเล่นพนันห่วยเถื่อน เพราะต้องการความสนุกสนาน ไร้ใจ สามารถเล่นได้ง่าย สะดวก ไม่เสียเวลา และยากต่อการจับกุม เนื่องจากแฮร์ลุคโซ่มีผลตอบแทนที่สูงเป็นสิ่งที่ดึงดูด วิธีการเล่นก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อน สะดวก ไม่เสียเวลา และมีหลากหลายวิธีการในการหลบเลี่ยงการกระทำผิดทำให้ไม่สามารถจับกุมได้อย่างทันถ่วงทีเหมือน

อาชญากรรมพื้นฐาน ส่งผลให้การแพร่ระบาดของแฮร์ลูโกโซยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ยากต่อการป้อง
ปรามในระยะเวลาอันสั้น จึงยังมีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโกโซในสังคมไทยอีกมาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กำลังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างในสังคมไทย ดังจะเห็นได้จากข่าวสารที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์หรือทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า “แชร์ลูกโซ่” ถือเป็นอาชญากรรมที่อยู่คู่มานานกับสังคมไทยตั้งแต่ “แชร์แม่หม้าย” ที่สร้างความเสียหายให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และมีผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อนับหมื่นคน และจากวิกฤตการณ์อาชญากรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ขึ้นมาบังคับใช้เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ คุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการหลอกลวง แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้ปัญหาของแชร์ลูกโซ่หมดไปจากสังคมไทยแต่อย่างใด เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป ประเทศเกิดการพัฒนา และเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดใช้เป็นช่องทางชักชวน โน้มน้าว ให้ประชาชนร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนมหาศาลที่จะได้รับ เมื่อประชาชนหลงเชื่อตัดสินใจร่วมลงทุน และเมื่อหาเครือข่ายสมาชิกใหม่ไม่ได้ผู้กระทำผิดก็จะหนีหายไป ประชาชนก็ได้รับความเสียหายและตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ในที่สุด

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักสามประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษารูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย ประการที่สองเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และประการที่สามเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่ ซึ่งปัจจัยทั้งหมด 3 ด้าน คือ 1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ความรู้และประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อ 2. ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ได้แก่ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ความเชื่อ ค่านิยม การบังคับ โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ ด้านลักษณะของเหยื่อ ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต ด้านกิจวัตรประจำวัน และด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธ

วิธีการศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงปริมาณใช้การแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จำนวน 396 คน ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ จำนวน 4 ท่าน จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการใช้สถิติค่าความถี่มาเลขคณิตโคสแควร์ (Chi - Square) โดยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์ค่าสถิติทั้งหมดคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

จากผลการศึกษสามารถตอบวัตถุประสงค์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจแชร์ลูกโซ่ได้ดังนี้

5.1 รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย

จากการผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

5.1.1 รูปแบบแชร์ลูกโซ่ด้วยวิธีการขายสินค้าและบริการ เป็นลักษณะของการชักชวนให้ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่แบบปากต่อปาก เช่น การขายสินค้า การลงทุนในรูปแบบต่างๆ ในกรณี “แชร์แม่หม้อย” คดีแชร์ลูกโซ่ที่เป็นข่าวดังในประเทศและเป็นจุดเริ่มต้นของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกักเงิน ซึ่งลักษณะของการหลอกลวงของแชร์แม่หม้อยคือ ให้ประชาชนที่สนใจลงทุนทำธุรกิจแชร์น้ำมัน ใครมีเงินที่จะลงทุนเท่าไรก็ลงทุนตามที่วงแชร์กำหนดแล้วจะได้รับผลตอบแทนตามขั้นที่ตนเองได้ลงทุนไว้ โดยแชร์แม่หม้อยมีรูปแบบการเล่นในลักษณะการบอกต่อ ปากต่อปาก ชักชวนคนรู้จักมาร่วมเล่น เมื่อคนอื่นๆ เห็นว่าได้ผลตอบแทนที่ดีก็ชักชวนกันมาเล่นจนมีผู้ตกเป็นเหยื่อนับหมื่นราย

5.1.2 รูปแบบแชร์ลูกโซ่ด้วยวิธีการชักชวนให้มาเป็นสมาชิก เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นแชร์ลูกโซ่จากการเน้นขายสินค้าเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบการชักชวนหาสมาชิก ให้ผลตอบแทนเป็นเปอร์เซ็นต์เมื่อหาสมาชิกได้ตามลำดับขั้น เน้นการขายตรงบังหน้าให้สมาชิกขายสินค้าแต่สินค้ากลับไม่มีคุณภาพเพียงพอ เช่น คดีตะเกียงน้ำมันหอมระเหยที่ผู้กระทำการจัดตั้งบริษัทใหญ่โตเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ การจดทะเบียนถูกต้อง และมีการชักชวนให้ประชาชนมาสมัครสมาชิก มีสินค้าให้

นำไปจำหน่ายคือ ตะเกียงน้ำมันหอมระเหย แต่ปรากฏว่าสินค้าไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถนำไปจำหน่ายได้ ประกอบกับบริษัทไม่สามารถหาสมาชิกเพิ่มได้อีก จึงมีเงินไปจ่ายผลตอบแทนให้สมาชิกเก่า บริษัทจึงปิดตัวแล้วผู้กระทำผิดก็หลบหนีไป หรืออาจจะพัฒนาเป็นรูปแบบของแชร์ลูกโซ่แบบการบริการด้านต่างๆ เช่น แชร์ลูกโซ่ของชินแสโซกุนที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่หลอกลวงให้สมัครสมาชิกและขายสินค้าของบริษัทให้ได้ตามเป้าที่กำหนด และจะพาไปท่องเที่ยวที่ประเทศญี่ปุ่นโดยคิดค่าทัวร์ในราคาถูก เมื่อถึงเวลาเดินทางจริง สมาชิกก็ถูกปล่อยแพ ไม่มีการจัดทัวร์ไปประเทศญี่ปุ่นตามที่ได้มีการกล่าวอ้างไว้ สุดท้ายมีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ชินแสโซกุนหลายพันคน สร้างความเสียหายมูลค่าหลายร้อยล้านบาท

5.1.3 รูปแบบแชร์ลูกโซ่ด้วยวิธีการให้ความรู้และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งจะมีลักษณะการชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ ทำให้ผู้เสียหายตกเป็นเหยื่อเป็นจำนวนมาก และการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจต่างๆ โดยให้ผู้ที่มีอิทธิพลหรือมีชื่อเสียงมาสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจที่จะลงทุน ซึ่งเป็นวิธีการที่นำมาหลอกลวงให้ประชาชนหลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อในที่สุด โดยสามารถแบ่งได้ 2 ระดับ ดังนี้

1) ระดับล่าง คือ การชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ แชร์ออมทอง แชร์เงินสดบ้านต่างๆ ที่จะเน้นการชักชวนโดยไม่เคยเห็นหน้าตาของสมาชิกมาก่อนแต่นั่นเรื่องให้ผลตอบแทนมาก เช่น แชร์เงินสดบ้านสดซี แชร์บ้านส้ม ที่ผู้กระทำผิดใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการหลอกลวงให้เล่นแชร์เงินสด มีจำนวนผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหลายร้อยคน โดยที่ไม่สามารถตามจับได้และได้ทำการเปลี่ยนชื่อ เปลี่ยนกลุ่มไลน์ไปหลอกลวงคนอื่น ๆ ต่อไป

2) ระดับบน คือ การจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เรื่องการค้าซื้อ - ขายหุ้น การซื้อ - ขายเงิน Forex การซื้อ - ขายทองคำ การลงทุนในเงินดิจิตอล หรือการลงทุนทำธุรกิจต่างๆ ในต่างประเทศ มักจะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มีเครือข่ายหลายประเทศ มีมูลค่าความเสียหายมากกว่าและผู้ตกเป็นเหยื่อมักจะเป็นคนรวยหรือนักธุรกิจ หรือกลุ่มข้าราชการที่เกษียณอายุที่ได้รับเงินบำนาญมาแล้วอยากจะให้เงินออกเงย ซึ่งในปัจจุบันการเล่นแชร์ลูกโซ่ในระดับสูงกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากตัวอย่าง คดีแชร์ลูกโซ่ยูฟัน ที่มีผู้ตกเป็นเหยื่อหลายหมื่นคน ลักษณะหรือกระบวนการทำให้ตกเป็นเหยื่อคือ จัดอบรมสัมมนาในโรงแรมใหญ่ๆ สร้างความน่าเชื่อถือ แสดงให้สมาชิกหรือคนที่มาเข้าฟังเห็นว่า ผลตอบแทนที่จะได้รับมีอะไรบ้างจากการลงทุน

แสดงธุรกิจที่กำลังดำเนินการอยู่ในต่างประเทศ จนประชาชนหลงเชื่อร่วมลงทุนและตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ มูลค่าความเสียหายเป็นหมื่นล้านบาท ซึ่งลักษณะการก่ออาชญากรรมของยูพีเอ็น เป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจากประเทศมาเลเซียเข้ามาหลอกลวงคนไทย

จะเห็นได้ว่า รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทยมีพัฒนาการตามการเปลี่ยนของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามทำได้ยาก เพราะผู้กระทำผิดเองได้พัฒนารูปแบบ และวิธีการที่ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ยากต่อการจัดการให้ปัญหาแชร์ลูกโซ่หมดไปจากสังคมไทย

5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านภูมิหลัง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76 อายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.9 ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่เมื่อมีอายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.3 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 50.3 ส่วนใหญ่ มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 35.9 มีรายได้เฉลี่ย 10,001 - 20,000 คิดเป็นร้อยละ 25 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 36.9 ด้านสถานะในครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 42.7 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้าน คิดเป็นร้อยละ 63.6

ด้านความรู้ในแชร์ลูกโซ่ของผู้ตอบ พบว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ คิดเป็นร้อยละ 61.6 ส่วนใหญ่รับข่าวสารเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่จาก สื่อออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 30.9 รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ 1 - 2 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 31.3 และส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 71.5

ด้านประสบการณ์ในแชร์ลูกโซ่ของผู้ตอบ ผู้ตอบไม่เคยตกเป็นเหยื่อ คิดเป็นร้อยละ 60.6 ในขณะที่ผู้ตอบที่เคยตกเป็นเหยื่อ คิดเป็นร้อยละ 39.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่ให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งดึงดูด คิดเป็นร้อยละ 41.4 สูญเสียมากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.5 พบว่านอกจากเงินสด ผู้ตอบส่วนใหญ่สูญเสียสร้อยทอง คิดเป็นร้อยละ 65.4 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาเล่นน้อยกว่า 3 เดือน มีระยะเวลาตัดสินใจน้อยกว่า 1 อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 43.2

ส่วนใหญ่เล่นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 74.2 และพบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ได้รับค่าตอบแทน 1,000 - 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.9

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ในด้านที่ทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจเล่นเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ไม่เพียงพอ อยากร่ำรวย ได้ผลตอบแทนสูง คิดเป็นร้อยละ 68.9 ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 40.4 ได้รับการชักชวนจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 39.4 อย่างไรก็ตามพบว่าตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ชวนผู้อื่นเล่นแชร์ลูกโซ่ต่อ คิดเป็นร้อยละ 68.9 ส่วนใหญ่ชำระด้วยโอนเข้าบัญชีธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 67.1

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านตัดสินใจ พบว่าผู้ตอบมีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจในภาพรวมระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.43 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความเชื่อ ค่าเฉลี่ย 3.81 รองลงมาคือ ด้านโอกาส ค่าเฉลี่ย 3.63 ด้านการบังคับ ค่าเฉลี่ย 3.57 ด้านการสนับสนุน ค่าเฉลี่ย 3.41 ด้านความสามารถ ค่าเฉลี่ย 3.36 ด้านค่านิยม ค่าเฉลี่ย 3.24 และน้อยที่สุดคือด้านเป้าหมายหรือจุดประสงค์ ค่าเฉลี่ย 2.97

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พบว่าผู้ตอบมีระดับความคิดเห็นต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในภาพรวมระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม ค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมาคือ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (แนวพุทธ) ค่าเฉลี่ย 3.75

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ พบว่าผู้ตอบมีระดับความคิดเห็นต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ในภาพรวมระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือแบบแผนการดำเนินชีวิตค่าเฉลี่ย 3.74 รองลงมาคือ กิจวัตรประจำวัน ค่าเฉลี่ย 3.64

5.3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

5.3.1 สมมติฐานที่หนึ่ง : ปัจจัยด้านภูมิหลังที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านภูมิหลังแต่ละปัจจัยที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่แตกต่างกัน ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อมักจะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่จะได้รับผลตอบแทนระหว่าง 1,000 – 5,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ภูมิหลังที่แตกต่างกันมีผลต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ที่แตกต่างกัน

5.3.2 สมมติฐานที่สอง : ปัจจัยด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจทั้ง 7 ปัจจัยประกอบด้วย 1. ด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ 2. ด้านความเชื่อ 3. ด้านค่านิยม 4. ด้านการบังคับ 5. ด้านโอกาส 6. ด้านความสามารถ และ 7. ด้านการสนับสนุน มีความสัมพันธ์ต่อการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ และยอมรับสมมติฐานทุกข้อ โดยสามารถจำแนกผลการศึกษาเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ ระดับน้อย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

2. ด้านความเชื่อ คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือระดับมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และระดับปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูกโซ่ด้านความเชื่อในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

3. ด้านค่านิยม คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ ด้านค่านิยมในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านค่านิยมในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

4. ปัจจัยด้านการบังคับ คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านการบังคับในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ ระดับน้อย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และระดับปานกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านการบังคับในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

5. ปัจจัยด้านโอกาส คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านโอกาสในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และระดับมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านโอกาสในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

6. ปัจจัยด้านความสามารถ คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านความสามารถในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และระดับน้อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านความสามารถในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

7. ปัจจัยด้านการสนับสนุน คือ ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านการสนับสนุนในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และระดับน้อย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแฮร์กลูโซ่ด้านการสนับสนุนในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

5.3.3 สมมติฐานที่สาม : ปัจจัยด้านลักษณะของเหยื่อ, ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต, ด้านกิจวัตรประจำวัน และด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแนวพุทธ มีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จากผลการศึกษาพบว่า ยอมรับสมมติฐานในทุกด้าน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านลักษณะของเหยื่อ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่สามารถจำแนกได้ 3 ข้อ ดังนี้ 1. จำนวนครั้งที่เล่นแชร์ลูกโซ่ 2. รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่เคยตกเป็นเหยื่อ และ 3. ระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งในการเล่นแชร์ลูกโซ่ซึ่งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่เล่นแชร์ลูกโซ่เป็นครั้งแรก จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่เคยตกเป็นเหยื่อมากที่สุด คือ แชร์ทองคำ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 และระยะเวลาในการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่เกิน 1 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ลักษณะของเหยื่อสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

2. ปัจจัยด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต คือ แบบแผนในการดำเนินชีวิตในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

3. ปัจจัยด้านกิจวัตรประจำวัน คือ กิจวัตรประจำวันในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และระดับมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า กิจวัตรประจำวันในภาพรวมสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

4. ปัจจัยด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแนวพุทธ คือ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามแนวพุทธในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือระดับมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแนวพุทธด้านความโลภสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ

จากผลการศึกษาของสมมติฐานการศึกษาพบว่า สมมติฐานทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านการตัดสินใจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขเชิงปฏิบัติการ

1. จากการศึกษาพบว่า รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทยมีวิวัฒนาการและพัฒนาการตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทั้งรูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกันไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งตัวประชาชนเองก็ต้องตระหนักถึงปัญหาแชร์ลูกโซ่ที่คุกคามสังคมไทย ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของแชร์ลูกโซ่แบบใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น วิธีการหลอกลวงให้ตกเป็นเหยื่อ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง และตระหนักว่าไม่ควรจะหลงเชื่อเข้าไปเล่นแชร์ลูกโซ่ รวมทั้งเป็นการป้องกันการตกเป็นเหยื่อให้แก่ประชาชนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ จากผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่เกิดจากการได้รับผลตอบแทนเป็นสิ่งดึงดูด จะเห็นได้ว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้มีการศึกษาน้อย แต่อาจจะเป็นเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำรงชีวิต กอปรไม่มีความรู้เกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ที่ถูกต้องจึงทำให้ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่และตกเป็นเหยื่อในที่สุด ดังนั้น ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภัยทางการเงิน โดยเฉพาะแชร์ลูกโซ่เพื่อให้ประชาชนกลุ่มที่มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยง่าย สะดวก สามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อให้กลุ่มประชาชนที่มีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ได้ระมัดระวัง ป้องกันตนเองจากกลุ่มมิจฉาชีพที่จะเข้ามาหลอกลวงและชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ไม่เพียงพอ อยากร่ำรวย และการได้รับผลตอบแทนที่สูง และได้รับการชักชวนจากผู้ที่เล่นแชร์ลูกโซ่อยู่แล้ว เช่น กลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ จึงทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ในที่สุด สำหรับปัจจัยด้านการตัดสินใจพบว่า

1) ปัจจัยด้านความเชื่อ ควรที่จะมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่อย่างรอบด้าน เมื่อมีบุคคลที่รู้จักมาชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่ก็ควรปฏิเสธไป

2) ปัจจัยด้านโอกาส ควรที่จะมีการศึกษาเรื่องการลงทุนที่ถูกต้อง ถูกกฎหมาย หากจะนำเงินออมหรือเงินเก็บมาลงทุน เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อจากการหลอกลวงของผู้ที่มาชักชวนให้เล่นแชร์ลูกโซ่

3) ปัจจัยด้านการบังคับ ไม่ควรหลงเชื่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่โอ้อวดเกินจริงเกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ ควรพิจารณาว่าไม่มีใครได้รับผลตอบแทนที่สูงเกินจริง แม้แต่บุคคลในกลุ่มสังคมออนไลน์ก็ควรที่จะระมัดระวังมากขึ้น เพราะเราไม่สามารถรู้ตัวตนที่แท้จริงของบุคคลเหล่านี้ได้

4) ปัจจัยด้านการสนับสนุน เมื่อได้รับการสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิดให้ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ หรือได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ ก็ควรที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และหากปฏิเสธได้ก็ควรปฏิเสธไปเพราะการเล่นแชร์ลูกโซ่ผิดกฎหมายและยังส่งผลให้ถูกหลอกลวง รวมทั้งเสียทรัพย์สินอีกด้วย

5) ปัจจัยด้านความสามารถ เมื่อมีผู้กระทำความผิดหรือมีฉ้อโกงใช้ความสามารถเฉพาะทางเข้ามาหลอกลวง ประชาชนควรจะมีสติ คิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่หลงเชื่อการสร้างภาพลักษณ์ต่างๆ เช่น การดำเนินธุรกิจ การใช้เวลาศิลปะในการพูดโน้มน้าว เพราะอาจจะทำให้เราหลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อได้

6) ปัจจัยด้านค่านิยม การที่ผู้ตกเป็นเหยื่อคิดว่า หากไม่เล่นแชร์ลูกโซ่จะเป็นการแปลกแยกไม่เข้ากลุ่ม หรือการที่คนในสังคมส่วนใหญ่มีค่านิยมเน้นความร่ำรวย การนับหน้าถือตาคนรวยมากกว่าคนจน จะส่งผลทำให้เกิดเป็นค่านิยมที่ผิด นำไปสู่การตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่และตกเป็นเหยื่อในที่สุด ดังนั้น ควรมีการปลูกฝังค่านิยมที่ดีเพิ่มเติมให้ประชาชนได้เข้าใจและเห็นว่า ค่านิยมที่ถูกต้อง คือ การประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ควรที่จะอยากร่ำรวยโดยใช้ทางลัด เช่น การเล่นแชร์ลูกโซ่เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและอาจจะนำไปสู่ปัญหาสังคมในอื่นๆ อีกมากมาย

7) ปัจจัยด้านเป้าหมาย เมื่อเราคิดว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่นั้นจะทำให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดก็จะทำให้เราตกเป็นเหยื่อได้ง่าย ดังนั้นควรที่จะมีการตระหนักว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนได้สูงเกินจริง และควรจะมีการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้ง หากอยากจะทำลงทุนเล่น

นอกจากนี้ ควรจะมีการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจเลือกวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง เช่น การที่รัฐบาลส่งเสริมให้ประชาชนหันมาประหยัด ลดค่าใช้จ่าย หรือในกรณีที่ประชาชนมีหนี้สินไม่มีเงินเพียงพอที่จะไปชำระหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมนอกระบบได้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องก็ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือแนะนำให้ประชาชนเข้าร่วม

โครงการสวัสดิการของรัฐในการกักเงินในระบบมากกว่าการไปลงทุนเล่นแชร์ลูกโซ่ เพราะนอกจากจะมีความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการโดนหลอก ยังสามารถช่วยให้ประชาชนไม่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ได้อีกทางหนึ่ง

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ส่วนใหญ่เล่นเป็นครั้งแรก รูปแบบในการเล่นที่นิยมมากที่สุด คือ การเล่นแชร์ทองคำ โดยใช้ระยะเวลาการเล่นไม่เกิน 1 ปี ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมี 3 ด้าน ดังนี้ ด้านแบบแผนการดำเนินชีวิต คือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่มีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ชอบความเสี่ยง ชอบการลงทุน และชอบเข้าร่วมเครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ ที่เล่นแชร์ลูกโซ่ จึงทำให้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการตกเป็นเหยื่อ ด้านกิจวัตรประจำวัน คือ การรับสื่อที่เกี่ยวข้องกับแชร์ลูกโซ่ การเข้าร่วมกลุ่ม/เครือข่ายเป็นประจำ และความถี่ในการชักชวนของกลุ่มคน/เครือข่ายส่งผลให้ผู้ตกเป็นเหยื่อตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ และด้านการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแนวพุทธ คือ ความโลภ การคบค้าสมาคมกับผู้ เล่นแชร์ลูกโซ่ การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรอง และการหลอกลวงการเล่นแชร์ลูกโซ่ไม่ เป็นบาป ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้นส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่ ดังนั้น ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ควรปรับพฤติกรรม แบบแผนการดำเนินชีวิต และกิจวัตรประจำวันของตนเองใหม่ หลีกเลี่ยงไม่คบค้าสมาคมกับผู้ เล่นแชร์ลูกโซ่เพราะจะถูกชักชวนให้ร่วมเล่นหรือลงทุน ได้ง่าย ควรมีตรวจสอบก่อนการลงทุนว่าผิดกฎหมายหรือไม่ นอกจากนี้ ควรนำแนวทางพุทธศาสนามาใช้ในการ ดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การตั้งตนไม่อยู่ในความประมาท ไม่โลภ ไม่อยากได้ผลตอบแทนมหาศาลที่ สูงเกินจริง ทั้งนี้ควรใช้สติพิจารณาทุกครั้งเมื่อมีผู้มาชักชวนให้ร่วมลงทุนในลักษณะนี้

ดังนั้น การป้องกันการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ควรเริ่มต้นจากที่ตัวของประชาชนก่อน ประชาชนไม่ควรจะโลภ เมื่อมีผู้ที่มาเสนอผลตอบแทนที่สูงเกินจริง ดูแล้วไม่น่าเชื่อถือก็ควรจะใช้สติ คัดพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะร่วมลงทุนไปว่าไม่มีอะไรได้มาง่ายๆ เมื่อสงสัยหรือไม่แน่ใจว่าธุรกิจที่ เข้ามานำเสนอ มีจริงหรือไม่ ก็ควรตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนว่าบริษัทที่จะไปร่วม ลงทุนมีอยู่จริงหรือไม่ มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องหรือไม่ เพื่อที่จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อของ กระบวนการมิจฉาชีพ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรเพิ่มบทลงโทษการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการเล่นแชร์ลูกโซ่ให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัวกฎหมายและไม่กล้าที่จะกระทำผิด

2. จัดตั้งหน่วยงานที่สามารถรับผิดชอบโดยตรงและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภัยทางการเงินให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ในส่วนกระบวนการดำเนินคดีเมื่อมีประชาชนตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ควรเร่งรัดให้หน่วยงานดำเนินการด้วยความรวดเร็ว และมีกระบวนการช่วยเหลือเยียวยาเหยื่อให้ได้รับความเป็นธรรมอย่างรวดเร็วที่สุด

3. ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภัยทางการเงินให้แก่ประชาชนในหลายช่องทาง ซึ่งในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งการติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้น ภาครัฐควรสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางเทคโนโลยี ด้วยการเพิ่มช่องทางในการส่งเสริมความรู้และการส่งข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในช่องทางออนไลน์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภัยทางการเงิน โดยเฉพาะภัยจากแชร์ลูกโซ่แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมโดยเปรียบเทียบผลการศึกษาแยกเป็นแต่ละเขต ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เพื่อเข้าใจถึงลักษณะทางเศรษฐกิจ ภูมิสำเนาที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่

2. นอกเหนือจากปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยด้านการตัดสินใจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม อาจจะมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านกฎหมาย และด้านเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ที่อาจจะมีความสัมพันธ์ต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแชร์ลูกโซ่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กุลทราภรณ์ สุพงษ์. (2555). การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของการลักทรัพย์ในเคสสถาน : ศึกษากรณีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร. (สังคมวิทยามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. (2541). ยุทธวิธีการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตพล กาญจนกิจ. (2559). ความท้าทายของรัฐอาเซียนในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ. วารสารสังคมศาสตร์, 46(1), 51-77.
- ถวัลย์รัตน์ วรเทพพุดพิงษ์. (2530). แนวความคิด กระบวนการ และโครงสร้างการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โฆษะขอนแก่น.
- ทรัพย์ลิตี เทียงพูนวงศ์. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู : การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. (ครุศาสตร์มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธารา มีบุญ. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นการพนันหวยเถื่อนในกรุงเทพมหานคร. (สังคมวิทยามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นิศาชล ลีรัตนากร. (2547). พฤติกรรมการเล่นพนันในสังคมไทย. (เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นุชจรินทร์ ศิริสุทธิเดชา. (2543). การตัดสินใจของพนักงานในการเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานธนาคารกสิกรไทย. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (Vol. 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์.
- ปัทมาภรณ์ กาญจนสมนและคณะ. (2540). อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์. Paper presented at the การสัมมนาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- พรชัย ชันดี. (2558). ทฤษฎีอาชญาวิทยา หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์ (Vol. 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.

- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2535). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อาชญากรรมคอปกขาวลักษณะและการควบคุม. วารสารการบริหารและการจัดการ, 52 - 54.
- พระไตรปิฎกภาษาไทย. (2500). พระไตรปิฎกภาษาไทย (Vol. 23). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พัชรา สีนลอยมา. (2550). รูปแบบและวิธีการกระทำความผิดประกอบธุรกิจขายตรงในลักษณะแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย. (ดุฎฐิบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ. (2533). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รัฐกร เลิศไกร. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ : ศึกษากรณีบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด. (พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วัชรวิ วงศ์ศิริวัฒน์. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2533 ในภาคตะวันออกเฉียงใต้. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2549). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- วุฒิชัย จำนงค์. (2523). พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมพงศ์ เกษมสิน. (2517). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สิทธิโชค วิจารณ์สันติกุล. (2529). การจัดการพฤติกรรมมนุษย์. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุดสงวน สุธีสร. (2543). เหี้ยอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัตรา แผนวิชิต. (2544). ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ : ศึกษากรณีพัฒนาการบังคับใช้พระราชกำหนดการกักยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2521). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- อภิณฑ สุจิณญ์ภูโย. (2550). การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการระดมเครือข่ายโดยมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยการขายตรงและตลาดแบบตรงเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อัณณ พ ชูบำรุง. (2539). อาชญาวิทยา และ ทัณฑวิทยา. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัณณพ ชูบำรุง และคณะ. (2555). อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาษาอังกฤษ

Alison Wakefield, & Jenny Fleming. (Eds.). (2009). Los Angeles: SAGE.

Federal Bureau of Investigation. (2017). White Collar Crime. Retrieved 20 september 2017, from Federal Bureau of Investigation

Ganzini, L., McFarland, B., & Bloom, J. (1990). *Victims of fraud: Comparing victims of white collar and violent crime* (Vol. 18).

Goldenson, R. (1984). Longman dictionary of psychology and psychiatry *psychology and psychiatry*. Michigan, U.S.A: Longman.

Han J. Scheider. (1990). Victimology : Basic Theoretical Concepts and Practical Implication. *Resource Material Series*(37), 255.

Mark Button, C. L. (2014). Not a victimless crime : The impact of fraud on individual victims and their families. *Security Journal*, 27(1), 36-54.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York U.S.A: Harper and Row Publication.

สื่อออนไลน์

ไทยพีบีเอส. (2560). ศาลจำคุก 22 ปี จำเลยคดีแชร์ลูกโซ่ยูฟ่า 12,255 ปี ยกฟ้อง 21 คน. from ไทยพีบีเอส <http://news.thaipbs.or.th>.

ไทยโพสต์. (2560). from ไทยโพสต์

ไทยรัฐออนไลน์. (2558). ยูฟ่า - แชร์ลูกโซ่ โดนจับแล้ว. from ไทยรัฐ <https://www.thairath.co.th>

ผู้จัดการออนไลน์. (2557). 7 รูปแบบแชร์ลูกโซ่ใช้ล่าเหยื่อ "คนอยากรวย". from ผู้จัดการ <http://www.manager.co.th>.

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527. (2545). พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 Retrieved 19 กันยายน 2560, from ราชกิจจานุเบกษา

มติชนออนไลน์. (2560). from มติชน <https://www.matichon.co.th>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วยดิฉัน นางสาวพลิสสุภา พจนะลาวัฒน์ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต้องการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษารณีแชร์ลูกโซ่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษารูปแบบแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่
3. ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

ซึ่งผู้ศึกษาเห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ ตามวัตถุประสงค์ข้างต้นที่ได้กล่าวมา

การศึกษาครั้งนี้จะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดีก็โดยอาศัยความช่วยเหลือและความร่วมมือจากท่านในการให้ความคิดเห็น ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้อันมีประโยชน์และคุณค่าอย่างยิ่ง

ดังนั้นใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นต่างๆ ของท่านจะถูกนำไปเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น มิได้นำไปใช้เพื่อการอื่นใด อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อท่าน และหน่วยงานแต่อย่างใดทั้งสิ้น และขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวพลิสสุภา พจนะลาวัฒน์

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท ( ) 5,001 – 10,000 บาท
 ( ) 10,001 – 20,000 บาท ( ) 20,001 – 30,000 บาท
 ( ) 30,001 – 40,000 บาท ( ) มากกว่า 40,000 บาท

7. สถานภาพสมรส

- ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง
 ( ) อยู่กินฉันสามี ภรรยา ( ) คู่สมรสเสียชีวิต

8. สถานะในครอบครัว

- ( ) หัวหน้าครอบครัว ( ) แม่บ้าน
 ( ) สมาชิกครอบครัว โปรดระบุ.....

9. ที่อยู่ปัจจุบัน

- ( ) บ้าน ( ) คอนโด ( ) หอพัก
 ( ) อาศัยอยู่กับบุคคลอื่น ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

10. ท่านเคยมีประสบการณ์การเล่นแชร์ลูกโซ่หรือไม่ ( ) เคย ( ) ไม่เคย

11. หากท่านเคยเล่นแชร์ลูกโซ่ รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ใดที่ท่านตกเป็นเหยื่อ

- ( ) แชร์สินค้าการเกษตร ( ) แชร์ท่องเที่ยว
 ( ) แชร์ทองคำ ( ) แชร์ล็อตเตอรี่

( ) แชร์ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม ( ) อื่นๆ โปรดระบุ
 .....

12. หากท่านเคยเล่นแชร์ลูกโซ่ ท่านทราบจำนวนของสมาชิกที่ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ว่ามีจำนวนกี่คน
 .....

13. ท่านเคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่หรือไม่ ( ) เคย ( ) ไม่เคย

14. หากเคยทราบข้อมูลเรื่องแชร์ลูกโซ่ ท่านทราบข้อมูลจากที่ใด

- ( ) ครอบครัว ( ) บุคคลใกล้ชิด ( ) เพื่อน
 ( ) อื่นๆ ระบุ.....

15. ท่านเคยอ่านหนังสือพิมพ์/ดูโทรทัศน์/ฟังวิทยุ/สื่อออนไลน์เกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่บ่อยครั้งเพียงใด

- ( ) ทุกวัน ( ) 1- 2 วันต่อสัปดาห์
( ) 3 – 5 วันต่อสัปดาห์ ( ) ไม่เคยเลย

16. ท่านเคยมีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่หรือไม่ ( ) เคย ( ) ไม่เคย

17. ท่านเคยได้รับความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่อการเล่นแชร์ลูกโซ่หรือไม่ ( ) เคย ( ) ไม่เคย

18. ท่านได้รับความเสียหายจากการเล่นแชร์ลูกโซ่เป็นจำนวนเงินเท่าไร

- ( ) ต่ำกว่า 500 บาท ( ) 1,001 – 10,000 บาท
( ) 10,001 – 20,000 บาท ( ) 20,001 – 30,000 บาท
( ) 30,001 – 40,000 บาท ( ) 40,001 – 50,000 บาท
( ) มากกว่า 50,000 บาท โปรด

ระบุ.....

19. ท่านสูญเสียทรัพย์สินอื่นใดอีกบ้างในการเล่นแชร์ลูกโซ่ (ที่ไม่ใช่เงิน)

- ( ) ที่ดิน ( ) แหวน ราคา.....
( ) สร้อยทอง ราคา..... ( ) อื่นๆ โปรดระบุ ราคา.....

20. ท่านเล่นแชร์ลูกโซ่มาเป็นเวลา.....ปี.....เดือน

21. ท่านใช้ระยะเวลาานเพียงใดในการตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่

- ( ) น้อยกว่า 1 อาทิตย์ ( ) 1 อาทิตย์
( ) 2 อาทิตย์ ( ) มากกว่า 2 อาทิตย์
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

22. ท่านเล่นแชร์ลูกโซ่มาแล้วกี่ครั้ง

- ( ) ครั้งแรก ( ) ครั้งที่ 2 – 3 ( ) มากกว่า 3 ครั้ง โปรดระบุ.....

23. ผลตอบแทนที่ท่านได้รับจากการเล่นแชร์ลูกโซ่ในแต่ละครั้ง.....บาท

24. ท่านจะตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่รูปแบบใดมากที่สุด

- ( ) การเล่นแชร์ลูกโซ่ที่มีผู้มีอิทธิพลเป็นเจ้าของ
( ) การเล่นแชร์ลูกโซ่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น
( ) การเล่นแชร์ลูกโซ่ที่ให้ผลตอบแทนเป็นสิ่งดึงดูด เช่น การสมัครสมาชิก
ขายตรง
( ) การเล่นแชร์ลูกโซ่จากการระดมทุนตั้งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

- ( ) การเล่นเกมแชร์ลูกโซ่จากการขายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่อวดอ้างสรรพคุณ
- ( ) การเล่นเกมแชร์ลูกโซ่จากการใช้ความเชื่อ ความศรัทธา เช่น การทำบุญ
ต่างๆ
- ( ) อื่นๆ โปรด ระบุ.....
25. ท่านทราบหรือไม่ว่าการเล่นเกมแชร์ลูกโซ่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ( ) ทราบ ( ) ไม่ทราบ
26. ปัจจัยด้านใดที่ทำให้ท่านตัดสินใจเล่นเกมแชร์ลูกโซ่
- ( ) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ไม่เพียงพอ อยากร่ำรวย ได้
ผลตอบแทนที่สูง
- ( ) ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การคบค้าสมาคมกับผู้เล่นเกมแชร์ลูกโซ่
- ( ) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การอยู่ในกลุ่มหรือสังคมที่มองว่าการเล่นเกม
แชร์ลูกโซ่เป็นเรื่องปกติ
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
27. ใครที่มีอิทธิพลต่อท่านในการตัดสินใจเล่นเกมแชร์ลูกโซ่
- ( ) ครอบครัว ( ) บุคคลใกล้ชิด ( ) เพื่อน
- ( ) อื่นๆ ระบุ.....
28. ท่านถูกชักชวนให้เล่นเกมแชร์ลูกโซ่จากใคร
- ( ) ครอบครัว ( ) บุคคลรู้จักใกล้ชิด ( )ญาติ
- ( ) เพื่อน ( ) ลูกค้า ( ) คน
แปลกหน้า ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
29. ท่านได้ชักชวนผู้อื่นเล่นเกมแชร์ลูกโซ่หรือไม่
- ( ) ชักชวน เพราะ.....
- ( ) ไม่ชักชวน เพราะ.....
30. ท่านชำระเงินในการเล่นเกมแชร์ลูกโซ่โดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) เงินสด ( ) โอนเข้าบัญชีธนาคาร
- ( ) เช็ค ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

คำถาม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์					
1.1 เป้าหมายในการเล่นแชร์ลูกโซ่ของท่าน คือ การได้เงินตอบแทนสูงสุดจากการลงทุน					
1.2 การที่ท่านร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ ท่านมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน					
1.3 การเล่นแชร์ลูกโซ่ทำให้ท่านสนิทสนมกับคนในครอบครัวมากขึ้น					
2. ความเชื่อ					
2.1 ความน่าเชื่อถือในคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ที่มาชักชวนท่านเล่นแชร์ลูกโซ่ทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่					
2.2 การที่มีผู้ชักชวนให้ท่านเล่นแชร์ลูกโซ่โดยให้คำแนะนำที่ดีในการร่วมลงทุนทำให้ท่านตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
2.3 บุคคลที่ร่วมเล่นในกลุ่มแชร์ลูกโซ่มีความน่าเชื่อถือทำให้ท่านตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
2.4 วิธีการเล่นแชร์ลูกโซ่/รูปแบบการเล่นที่แตกต่างและมีความหลากหลาย ทำให้ท่านได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า					

2.5 การที่มีคนเล่นแชร์ลูกโซ่แล้ว ได้รับผลตอบแทนที่ดีทำให้ท่าน ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่					
2.6 ในปัจจุบันการเล่นแชร์ลูกโซ่ สามารถพบเห็นได้ทั่วไปและ แพร่หลาย ทำให้ท่านตัดสินใจเล่น แชร์ลูกโซ่					
3. ค่านิยม					
3.1 ท่านคิดว่าค่านิยมของคนไทย ที่เน้นความร่ำรวยมีส่วนสำคัญที่ ทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่					
3.2 ท่านคิดว่าคนที่คนในสังคม มองว่าคนร่ำรวยจะได้รับการนับ หน้าถือตามากกว่าคนจน ทำให้ ท่านรู้สึกอยากร่ำรวย จึงตัดสินใจ เล่นแชร์ลูกโซ่เพราะได้รับ ผลตอบแทนที่สูง					
3.3 การร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ในกลุ่ม คนที่ทำงาน / อาศัยอยู่ ถ้าหาก ท่านไม่ร่วมเล่นจะรู้สึกแปลกแยก ไม่เข้ากลุ่ม					
3.4 การที่คนในครอบครัว / บุคคลที่ท่านสนิทสนมรู้จัก ชักชวนให้ท่านเล่นแชร์ลูกโซ่ถือ เป็นการลงเรือลำเดียวกัน					
4. การบังคับ					
4.1 บุคคลที่ท่านรู้จัก/ใกล้ชิดมี อิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมเล่น แชร์ลูกโซ่ของท่าน					

4.2 กลุ่มสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ไลน์) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ของท่าน					
4.3 การกำหนดระยะเวลาที่เร่งรัด ของกลุ่มแชร์ลูกโซ่ถือเป็นการ บังคับให้ท่านต้องรีบตัดสินใจเล่น แชร์ลูกโซ่อย่างรวดเร็ว					
4.4 การโฆษณา เชิญชวน และ การรับข่าวสารส่งผลต่อการ ตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่ของท่าน					
4.5 ผลตอบแทนมหาศาลที่บุคคล อื่นได้รับมาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้ ท่านตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่					
5. โอกาส					
5.1 การที่บุคคลใกล้ชิดมาชักชวน ท่านถือเป็นช่องทางที่ทำให้ท่านมี โอกาสในการเล่นแชร์ลูกโซ่					
5.2 การที่ท่านมีญาติ/พี่น้องที่เล่น แชร์ลูกโซ่อยู่แล้ว ทำให้มีโอกาส เข้าไปร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่ด้วย					
5.3 การที่ท่านมีเงินเก็บหรือมีเงิน ออมทำให้ท่านมีโอกาสนำเงิน เก็บ/เงินออมมาร่วมลงทุนเล่น แชร์ลูกโซ่					
5.4 การที่ท่านไม่มีเงินเก็บ/เงิน ออม ทำให้ท่านตัดสินใจเล่นแชร์ ลูกโซ่ เพราะอาจจะทำให้มีเงิน เพิ่มขึ้น					
5.5 การที่ท่านชอบเสี่ยงโชคทำให้ ท่านมองเห็นโอกาส/วิธีที่จะทำให้					

ได้รับผลตอบแทนจากการเล่นแชร์ลูกโซ่					
5.6 รูปแบบของการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่หลากหลายทำให้ท่านสนใจ และเลือกที่จะเข้ากลุ่มเล่นแชร์ลูกโซ่					
6. ความสามารถ					
6.1 ท่านมีความสามารถในการชักชวนให้ผู้อื่นมาเล่นแชร์ลูกโซ่กับท่านในวงแชร์ของท่าน					
6.2 ความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้กระทำผิด ทำให้ท่านไว้วางใจ และตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
6.3 ความสามารถด้านจิตวิทยาของผู้กระทำผิด ทำให้ท่านเชื่อใจ และตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
7. การสนับสนุน					
7.1 บุคคลที่ใกล้ชิดหรือสนิทสนมกับท่านมีส่วนสนับสนุนให้ท่านเล่นแชร์ลูกโซ่					
7.2 ท่านคิดว่าการที่ท่านได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ลูกโซ่ มีส่วนตัดสินใจทำให้ท่านร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
7.3 การที่ท่านขาดความรู้ และไม่ทราบรูปแบบของการเล่นแชร์ลูกโซ่ที่ปรากฏในปัจจุบัน ว่าการเล่นแชร์ลูกโซ่มีความผิด เป็นส่วน					

สนับสนุนให้ท่านร่วมเล่นแชร์ ลูกโซ่					
8. ลักษณะของเหยื่ออาชญากรรม					
8.1 ความประมาท ไม่คิดทบทวน ให้รอบคอบ เป็นเหตุให้ท่านตก เป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่					
8.2 การที่ท่านขาดความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบของการเล่นแชร์ลูกโซ่ทำ ให้ท่านตกเป็นเหยื่อ					
8.3 ลักษณะส่วนบุคคลของท่านที่ มีความไว้วางใจและเชื่อคนง่ายมี ส่วนทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อแชร์ ลูกโซ่					
8.4 ความรู้สึกศรัทธาในตัวบุคคล ที่มาชักชวนทำให้ท่านตัดสินใจเล่น แชร์ลูกโซ่และตกเป็นเหยื่อ					
8.5 การที่ท่านไม่หาข้อมูลให้รอบ ด้าน ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อแชร์ ลูกโซ่					
9. แบบแผนการดำเนินชีวิต					
9.1 ความชอบในการเสี่ยงโชคทำ ให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแชร์					
9.2 ท่านชอบในการลงทุนทำให้ ท่านตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
9.3 ความชอบในการเข้าร่วม เครือข่ายหรือกลุ่มต่างๆ มีส่วน สำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจเล่น แชร์ลูกโซ่					

10. กิจกรรมประจำวัน					
10.1 การรับสื่อในเรื่องนี้ทุกวันทำให้ท่านสนใจและตัดสินใจเล่นแชร์ลูกโซ่					
10.2 การเข้ากลุ่มหรือเครือข่ายเป็นประจำทำให้ท่านได้รับข้อมูลและตัดสินใจร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
10.3 การตัดสินใจเพียงลำพังหรือการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ได้ปรึกษาสมาชิกในครอบครัว มีส่วนที่ทำให้ท่านร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
10.4 ความถี่ของการชักชวนโดยกลุ่มหรือเครือข่ายที่ท่านเข้าร่วมส่งผลให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมเล่นแชร์ลูกโซ่					
11. การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (แนวพุทธ)					
11.1 ความโลภทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อจากการเล่นแชร์ลูกโซ่					
11.2 การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เล่นแชร์ลูกโซ่ด้วยกันเป็นปัจจัยที่ทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่					
11.3 การหลงเชื่อผู้ที่มาชักชวนโดยไม่ได้ไตร่ตรองทำให้ท่านตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่					
11.4 ท่านคิดว่าการหลอกลวงการเล่นแชร์ลูกโซ่ ไม่เป็นบาป					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

ท่านมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อของการเล่นแชร์ลูกโซ่นี้อย่างไร

.....

.....

แบบสอบถามแบบเจาะลึก

เรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีแชร์ลูกโซ่
(สำหรับเจ้าหน้าที่)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2561

สถานที่.....

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย และการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

*****

1. เพศ ( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ .....ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าประถมศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย

( ) ปริญญาตรี

( ) อื่นๆโปรดระบุ.....

4. หน่วยงานที่สังกัด

( ) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

( ) สำนักงานการปราบปรามการฟอกเงิน

( ) เจ้าหน้าที่ฝ่ายเสริมสร้างความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

( ) สมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทย

5. ประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นแชร์ลูกโซ่

( ) น้อยกว่า 1 ปี

( ) 1 - 3 ปี

( ) 4 - 6 ปี

( ) 6 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย และการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

2.1 รูปแบบของแชร์ลูกโซ่มีรูปแบบอย่างไร และผู้กระทำผิดในคดีแชร์ลูกโซ่มักเป็นบุคคลหรือองค์กรข้ามชาติ

.....

.....

.....

2.2 ลักษณะของการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

.....

.....

.....

2.3 กระบวนการการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่

.....

.....

.....

2.4 ผลกระทบหรือความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่อในการเล่นแชร์ลูกโซ่

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อจากแชร์ลูกโซ่

3.1 ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่อย่างไร

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่าประชาชนควรมีความตระหนักในปัญหาแฮร์ลูโก้ และมีส่วนร่วมในการป้องกันอย่างไร

.....

.....

.....

3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

.....

.....

.....

3.4 แนวทางในการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้

.....

.....

.....

3.5 ข้อเสนอแนะต่อการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่อแฮร์ลูโก้ และข้อเสนอแนะสำหรับบทลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดคดีแฮร์ลูโก้

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพลิสสุภา พจนะลาวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2533 จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนารวมชนเมือง ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้ เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นพนักงาน รัฐวิสาหกิจ การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ตำแหน่ง พนักงานบริหารงาน ทั่วไป 5 แผนกกิจกรรมองค์กร กองกิจกรรมเพื่อสังคม สำนักผู้ว่าการ

